financials

FINNAIR

Taloudellinen katsaus 2011

Sisältö

Finnairin vuosi 2011 ... 2

Toimitusjohtajan katsaus ... 4

Finnairin avainluvut ... 6

Finnairin laivasto ... 7

Hallituksen toimintakertomus ... 8

Osakkeet ja osakkeenomistajat ... 17

Taloudellinen kehitys 2009–2011 ... 20

Tunnuslukujen laskentakaavat ... 21

IFRS Tilinpäätös 1.1.–31.12.2011 ... 22

Konsernin tuloslaskelma ... 22

Konsernin laaja tuloslaskelma ... 22

Konsernitase ... 23

Konsernin rahavirtalaskelma ... 24

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista ... 26

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ... 27

1. Yrityksen perustiedot ... 27
2. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ... 27
3. Segmentti-informaatio ... 35
4. Hankitut liiketoiminnot ... 36
5. Myydyt ja myytäväksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ... 36
6. Valmistus omaan käyttöön ... 36
7. Liiketoiminnan muut tuotot ... 36
8. Materiaalit ja palvelut ... 36
9. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ... 37
10. Poistot ja arvonalentumiset ... 38
11. Liiketoiminnan muut kulut ... 38
12. Rahoitustuotot ... 39
13. Rahoituskulut ... 39
14. Tuloverot ... 40
15. Osakekohtainen tulos ... 40
16. Aineettomat hyödykkeet ... 41
17. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ... 42
18. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset ... 44
19. Saamiset, pitkäaikaiset ... 45
20. Laskennalliset verosaamiset ja -velat ... 46
21. Vaihto-omaisuus ... 48
22. Myyntisaamiset ja muut saamiset ... 48
23. Muut rahoitusvarat, lyhytaikaiset ... 49
24. Rahavarat ... 49
25. Omaa pääomaa koskevat tiedot ... 50
26. Osakeperusteiset maksut ... 52
27. Eläkevelvoitteet ... 53
28. Varaukset ... 55
29. Rahoitusvelat ... 56
30. Ostovelat ja muut velat ... 58
31. Rahoitusriskien hallinta ... 59
32. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu ... 61
33. Toimivat tytäryhtiöt ... 64
34. Muut vuokrasopimukset ... 65
35. Vakuudet, vastuusitoumukset ja johdannaiset ... 66
36. Lähipiiritapahtumat ... 68
37. Laskentaperiaatteen muutos ... 68
38. Riidat ja oikeudenkäynnit ... 68
39. Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat ... 68
40. Emoyhtiön taloudellisia lukuja ... 69

Hallituksen esitys osingonjaosta ... 72

Tilintarkastuskertomus ... 73

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ... 74

Riskienhallinta Finnairissa ... 77

Palkka- ja palkkioselvitys ... 80

Pörssitiedotteet 2011 ... 82

Tietoa sijoittajille ... 83

Hallitus 2011 ... 84

Johtoryhmä 2011 ... 86

Yhteystiedot ... 88

Finnairin vuosi 2011

Finnair on maailman innovatiivisimpia, turvallisimpia ja pisimpään toimineita lentoyhtiöitä. Yhtiö keskittyy lentämiseen Aasian ja Euroopan välillä, ja sen visiona on olla Pohjolan ykkönen sekä halutuin vaihtoehto Aasian-liikenteessä. Finnairin tavoitteena on lisäksi olla kolmen suurimman joukossa sellaisessa Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä, jossa matkustaja joutuu vaihtamaan konetta matkan aikana. Finnairin kasvustrategian perustana ovat Aasian kasvavat markkinat, nopeat lentoyhteydet sekä kilpailukyky. Vuonna 2011 Finnair otti merkittäviä askelia strategiansa toteuttamisessa ja toimintansa kehittämisessä.

Aasian-strategia. Finnair tarjoaa nopeimmat yhteydet Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä yli 200 reittiparilla. Uusi reitti Singaporeen avattiin toukokuussa. Muita kohteita Aasiassa ovat Tokio, Osaka, Nagoya, Hong Kong, Peking, Shanghai, Soul, Bangkok ja Delhi.

Japanin luonnonkatastrofi ja arabikevät. Japanin tuhoisa maanjäristys ja tsunami sekä Lähidän ja Pohjois-Afrikan levottomuudet heikensivät Finnairin tulosta vuonna 2011.

Chongqing. Finnair ilmoitti aloittavansa toukokuussa 2012 lennot Chongqingiin ensimmäisenä eurooppalaisena lentoyhtiönä. Chongqing on Kiinan suurin ja nopeimmin kasvava kaupunki, ja siten merkittävä kohde Finnairin Aasian-strategian toteuttamisessa.

140 m €

Rakennemuutos. Finnair julkisti elokuussa rakennemuutos- ja säästöohjelman, jonka tavoitteena on leikata vuosikustannuksia pysyvästi 140 miljoonaa euroa vuoteen 2014 mennessä yhtiön kilpailukyvyn parantamiseksi.

Pohjois-Euroopan paras. World Airline Awards palkitsi Finnairin vuoden 2011 parhaana pohjois-eurooppalaisena lentoyhtiönä. Yhdysvaltalaisen Travel + Leisure -lehden lukijat äänestivät Finnairin toiseksi parhaaksi eurooppalaiseksi lentoyhtiöksi.

Uudet edulliset hinnat. Finnair hinnoitteli marraskuussa kotimaan ja Skandinavian lentonsa uudelleen. Uuden hinnoittelun tavoitteena on tehdä lentämisestä entistä houkuttelevampi vaihtoehto kaikille asiakasryhmille.

Kumppanuusstrategia. Finnairin ja englantilaisen Flyben omistama Flybe Nordic aloitti lentotoimintansa elokuussa. Flybe Nordicin tavoitteena on kasvaa Pohjoismaiden ja Baltian maiden johtavaksi alueelliseksi lentoyhtiöksi. Finnairin, Neff Capital Managementin ja Ilmarisen omistama rahtilentoyhtiö NGA aloitti lennot kesällä.

Biolento. Finnair lensi heinäkuussa ensimmäisen biolentonsa. Lento Amsterdamiin oli tuolloin maailman pisin kaupallinen lento biopolttoaineella. Finnair haluaa löytää ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäviä polttoaineratkaisuja, ja tämä lento vei Finnairia kohti kestävämpää lentämistä.

Innovatiivinen. Alan kuluttajatrendejä analysoiva Airlinetrends.com valitsi Finnairin maailman viiden innovatiivisimman lentoyhtiön joukkoon. Finnair palkittiin myös European Excellence Awards -palkinnoilla Rethink Quality ja Angry Birds -projekteistaan.

Lentopetrolin markkinahinta 2010–2011
USD/tonni

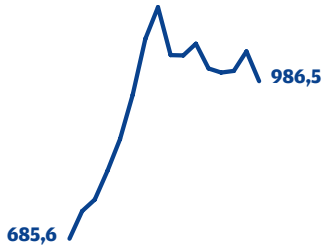

Kallis lentopetroli. Korkea polttoaineen hinta heikensi Finnairin kannattavuutta vuonna 2011. Öljyn hinta nousi vuoden aikana lähes 50 %.

Parempaa palvelua. Finnairin asiakastyytyväisyys, lentojen täsmällisyys sekä matkatavaroiden käsittelynopeus paranivat. Lisäksi Finnair Lounge Helsinki-Vantaan kentällä palkittiin maailman parhaana. Finnair haluaa tarjota asiakkailleen mielenrauhaa ja huolenpitoa matkan joka vaiheessa.

Uusi ilme. Finnair jatkoi vuonna 2010 aloitettua identiteettiuudistustaan. Yhtiön matkustamohenkilökunta otti uudet virkapuvut käyttöön joulukuussa. Uudistus kattaa virkapukujen lisäksi jo aikaisemmin uudistetun yritystunnuksen sekä lentokoneiden maalauksen ja matkustamoilmeen.

Toimitusjohtajan katsaus

Finnairin strategia on selkeä ja teemme päättäväisesti työtä sen toteuttamiseksi: haluamme kaksinkertaistaa Aasian-liikevaihtomme vuoteen 2020 mennessä ja tulla Pohjolan ykköseksi. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kuitenkin sitä, että olemme kilpailukykyisiä. Asetimmekin itsellemme vuonna 2011 selkeän tavoitteen leikata vuosittaisia kuluja 140 miljoonalla eurolla vuoteen 2014 mennessä. Päätimme myös panostaa strategiamme mukaisiin kumppanuuksiin toimintamme eri osa-alueilla.

RAKENNEMUUTOS VÄLTTÄMÄTÖN TULEVAISUUDEN TURVAAMISEKSI

Vuoden 2011 puolivälissä kävi ilmeiseksi, että Finnairin on toteutettava merkittävä rakennemuutos, jotta se voisi katkaista tappiokierteensä ja rakentaa tulevaisuutta strategiansa mukaisesti. Julkaisimme elokuussa 2011 mittavan kustannussäästöohjelman, jonka tavoitteena on palauttaa yhtiön elinvoimaisuus ja mahdollistaa sen tuleva kasvu. Muutos on välttämätön ja väistämätön. Vuoden jälkipuoliskolla tehostimme toimintaamme monin tavoin: sovimme yhdessä lentohenkilöstön kanssa tuottavuutta parantavista ratkaisuista, ryhdyimme optimoimaan reittiverkostoamme ja tehostimme laivaston käyttöä sekä neuvottelimme uudelleen koneiden leasing-sopimuksia. Laivastonkäytön tehostamisen ansiosta pystymme luopumaan useasta lähiliikenteen koneesta. Tämän lisäksi identifioimme lukuisia muita säästö- ja tehostuskohteita.

Aloitetut säästötoimet etenivät vuonna 2011 suunnitelmiemme mukaisesti, mutta niiden vaikutus oli viime vuonna vielä vähäinen. Arvioimme saavuttavamme valtaosan säästöistä kuluvan vuoden aikana ja loput vuoden 2013 loppuun mennessä. Parhaillaan kartoituksen alla ovat muun muassa kustannustehokkaan ratkaisun löytyminen laite- ja moottorihuoltoon, catering-tuotannon mahdollisen yhteistyökumppanin löytäminen sekä yhteisyrityksen perustaminen Euroopan kapearunkoliikenteeseen.

TAVOITTELEMME KASVUA AASIASSA JA POHJOLASSA

Strategiamme on panostaa Aasian-liikenteen kasvuun ja tavoitella Pohjoismaista johtajuutta yhteistyössä vahvan kumppaniverkoston kanssa. Pienenä yhtiönä emme voi tehdä kaikkea enää itse, sillä kiristyneen kilpailun seurauksena sekä kustannuskilpailukyvyn että laadun jatkuva kehittäminen edellyttää erikoistumista ja laajamittaista yhteistyötä.

Merkittävin vuonna 2011 toteutetuista kumppanuusstrategiamme mukaisista askeleista oli Pohjolan alueelliseen lentämiseen erikoistuneen Flybe Nordicin perustaminen yhdessä englantilaisen Flyben kanssa. Loppuvuonna aloitimme yhteistyön myös maapalveluiden johtavan toimijan Swissportin kanssa. Molempien yhteistyöhankkeiden osalta ensikuukausien kokemukset ovat olleet rohkaisevia, ja voimme varmasti hyödyntää niitä, kun etsimme kumppania ratkaistaksemme Euroopan lentämisen kustannusongelmat ja laajentuaksemme Pohjoismaissa.

Vuosituloksen 2011 yhteydessä julkistamamme yhteisyrityssuunnitelman pyrkimyksenä on muodostaa kustannustehokas kumppanuusyhtiö nyt tappiolliseen Euroopan-liikenteeseemme. Tutkimme mahdollisuutta siirtää tulevaan yhtiöön koko kapearunkolaivastomme tai osa siitä, ja keskustelemme mahdollisten kumppaneiden ja henkilöstömme kanssa yhteisyrityksen toteuttamisvaihtoehdoista.

Yksikään yritys ei kuitenkaan nouse ykköseksi vain kuluja karsimalla, ja siksi olemme panostaneet myös tulevaan kasvuun ja parantaneet edelleen toimintamme laatua. Avasimme toukokuussa 2011 Singaporen reitin, ja aloitamme toukokuussa 2012 lennot Chongqingiin. Finnairin asiakastyytyväisyys, lentojen täsmällisyys sekä matkatavaran käsittelynopeus paranivat entisestään vuonna 2011 ja olivat reittilentoyhtiöiden kärkeä. Tämä oli hieno saavutus henkilöstöltä, joka on jaksanut panostaa palveluun muutoksen keskelläkin. Finnairilaiset ansaitsevatkin lämpimän kiitoksen työstään. Haluan kiittää myös yhteistyökumppaneitamme, asiakkaitamme ja osakkeenomistajiamme yhteistyöstä ja luottamuksesta kuluneena vuotena.

LIIKETOIMINTAYMPÄRISTÖ EDELLEEN HAASTAVA

Vuosi oli 2011 Finnairille vaiheikas myös liiketoimintaympäristön osalta. Vahvan Aasian-liikenteen kasvun siivittämänä liikevaihtomme kasvoi vuonna 2011 lähes 12 prosenttia 2,3 miljardiin euroon. Edellisvuosien tapaan monet vaikutuspiirimme ulkopuoliset tekijät – Japanin luonnonkatastrofi, arabikevät, Thaimaan tulvat, polttoaineen hinnan nousu, lentokapasiteetin lisääntyminen ja kilpai-

lun kiristyminen Euroopassa sekä maailman talouden epävarmat näkymät – vaikuttivat kuitenkin toimintamme kannattavuuteen sitä heikentäen. Kasvusta ja toteutetuista kustannussäästöistä huolimatta Finnairin koko vuoden toiminnallinen tulos painui tappiolliseksi jo neljättä vuotta peräkkäin.

Myös vuosi 2012 on alkanut epävarmojen maailmantalouden näkymien saattelemana, ja samanaikaisesti öljyn hinta on pysytellyt aikaisemmista länsimaisista taantumista poiketen korkeana kehittyvien maiden vahvan kasvun ja Lähi-idän tilanteen epävarmuuden vuoksi. Finnairin suunta on kuitenkin selvä, ja strategiamme toimii kompassina meille kaikille. Aasian kehittyvät markkinat luovat meille uusia liiketoimintamahdollisuuksia, ja uudistamme nyt Finnairia pystyäksemme täysimääräisesti hyödyntämään nämä mahdollisuudet kaikkien sidosryhmiemme eduksi. Uskon strategiamme, selkeiden tavoitteidemme ja vahvan yrityskulttuurimme auttavan meidät yli vaikean ja kipeän sisäisen muutosvaiheen. Rakennamme nyt yhdessä tulevaisuuden Finnairia.

Mika Vehviläinen
toimitusjohtaja
Finnair Oyj

Finnairin avainluvut

Milj. euroa		1-12/ 2011	1-12/ 2010	Muutos %
Liikevaihto ja tulos				
Liikevaihto	milj. euroa	2 257,7	2 023,3	11,6
Toiminnallinen liiketulos, EBIT*	milj. euroa	-60,9	-4,7	-
Toiminnallinen liiketulos liikevaihdosta	prosenttia	-2,7	-0,2	
Liiketulos, EBIT	milj. euroa	-87,8	-13,3	-
EBITDAR	milj. euroa	139,6	176,6	-21,0
Tulos ennen veroja	milj. euroa	-111,5	-33,0	-
Kauden tulos	milj. euroa	-87,5	-22,8	-
Tase ja kassavirta				
Omavaraisuusaste	prosenttia	32,6	36,2	-3,6 %-yks.
Nettovelkaantumisaste (gearing)	prosenttia	43,3	27,8	15,5 %-yks.
Oikaistu nettovelkaantumisaste (adjusted gearing)	prosenttia	108,4	79,6	28,8 %-yks.
Bruttoinvestoinnit	milj. euroa	203,9	183,5	11,1
Sijoitetun pääoman tuotto, ROCE	prosenttia	-5,2	-0,4	-4,8 %-yks.
Oman pääoman tuotto, ROE	prosenttia	-10,9	-2,7	-8,2 %-yks.
Liiketoiminnan nettorahavirta	milj. euroa	50,8	76,0	-33,2
Osake				
Osakkeen hinta tilikauden lopussa	euroa	2,30	5,04	-54,4
Osakekohtainen tulos, EPS	euroa	-0,75	-0,24	-
Liikennesuorite, yksikkökustannukset ja -tuotot				
Matkustajamäärä	tuhatta hlöä	8 013	7 139	12,2
Tarjotut henkilökilometrit, ASK	milj.	29 345	25 127	16,8
Myydyt henkilökilometrit, RPK	milj.	21 498	19 222	11,8
Matkustajakäyttöaste, PLF	prosenttia	73,3	76,5	-3,2 %-yks.
Yksikkötuotto tarjotulta henkilökilometriltä, RASK	senttiä/ASK	6,0	6,2	-3,1
Yksikkötuotto myydyltä henkilökilometriltä, yield	senttiä/RPK	7,24	7,11	1,8
Yksikkökustannus tarjotulta henkilökilometriltä, CASK	senttiä/ASK	6,4	6,6	-2,7
CASK ilman polttoainetta	senttiä/ASK	4,7	5,0	-6,1
Tarjotut tonnikilometrit, ATK	milj.	4 571	3 808	20,0
Myydyt tonnikilometrit, RTK	milj.	2 823	2 471	14,2
Kuljetetun rahdin ja postin määrä	tonnia	145 883	123 154	18,5
Rahtiliikenteen yksikkötuotto myydyltä tonnikilometriltä	senttiä/RTK	27	26	3,1
Kokonaiskäyttöaste	prosenttia	61,8	64,9	-3,1 %-yks.
Lentojen lukumäärä	kpl	78 916	74 195	6,4
Henkilöstö				
Henkilöstö, keskimäärin		7 467	7 578	-1,5

* Toiminnallinen liiketulos: liiketulos ennen johdannaisten käyvän arvon ja valuuttamääräisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutoksia, kertaluonteisia eriä ja käyttöomaisuuden myyntivoittoja

Finnairin laivasto 31.12.2011

	Istuimia	Lukumäärä	Omat*	Vuokratut	Keski-ikä
Airbus A319	105-138	11	7	4	9,5
Airbus A320	111-159	12	6	6	8,7
Airbus A321	136-196	6	4	2	10,1
Airbus A330 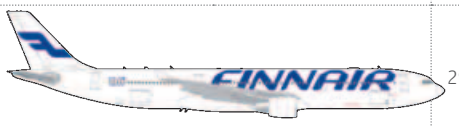	297/271/263	8	7	1	1,4
Airbus A340 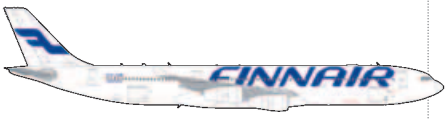	270/269	7	5	2	8,2
Boeing B757	227	4	0	4	13,2
Embraer 170	76	5	1	4	5,3
Embraer 190	100	12	8	4	3
Yhteensä		65	38	27	7

* Sisältää kolme Airbus 330 rahoituslease-konetta. Finnair tiedotti marraskuussa 2011 pienentävänsä laivastoaan irtautumalla neljän Airbus A320 -sarjan leasing-sopimuksesta syksyllä 2012. Lisäksi Finnair tiedotti helmikuussa 2012 vuokraavansa neljä Embraer 170 -konetta Estonian Airille vuoden 2012 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen.

Hallituksen toimintakertomus

MARKKINAT JA YLEISKATSAUS

Globaali lentoliikenne on muuttunut viime vuosina merkittävästi, ja alalla on menossa samanlainen rakennemuutos, jonka useat muut toimialat ovat kohdanneet jo aikaisemmin. Tälle murrokselle ovat tyypillisiä markkinoiden vapautuminen, lisääntyvä kilpailu, ylikapasiteetti, konsolidoituminen, liittoumat sekä erikoistuminen. Lentotoimialan globaalin konsolidoitumisen arvioidaan jatkuvan. Finnairin tavoitteena on hyödyntää tämän kehityksen mahdollisuudet.

Finnairin strategian mukaisesti yhtiö panostaa Aasian-liikenteen kasvattamiseen ja tavoittelee Pohjoismaista johtajuutta yhteistyössä vahvan kumppaniverkoston kanssa. Kumppaniverkoston asema korostuu entisestään, sillä pieni yhtiö ei voi tehdä kaikkea enää itse. Kilpailu alalla on kiristynyt niin, että sekä kustannuskilpailukyvyn että laadun jatkuva kehittäminen edellyttävät erikoistumista ja laajamittaista yhteistyötä.

Vuotta 2011 leimasivat polttoaineen korkea hinta ja lisääntynyt lentotarjonta. Toimiala valmistautui alkuvuonna markkinoiden ennustettuun kasvuun, minkä vuoksi tarjonta kasvoi kysyntää nopeammin ja kilpailutilanne oli tiukka. Maailmantalouden heikentyessä kilpailutilanne kiristyi edelleen, mikä vaikutti niin henkilö- kuin rahtiliikenteeseenkin.

Matkustamohenkilökunnan vuoden 2010 joulukuisen lakon vaikutukset näkyivät vielä alkuvuoden kysynnässä. Kausiluontoisesti muutenkin heikkoon alkuvuoteen vaikutti lisäksi maaliskuinen Japanin järkyttävä katastrofi, jonka seurauksena erityisesti kysyntä Euroopasta Japaniin vähentyi merkittävästi. Finnair jatkoi kuitenkin päivittäisiä lentojaan Japaniin. Japanista Eurooppaan suuntautuva kysyntä toipui nopeasti, mutta matkustus Euroopasta Japaniin oli koko loppuvuoden edellisvuotta vähäisempää. Vuositasolla keskimäärin noin 70 prosenttia Finnairin Japanin-lentojen matkustajista on lähtöisin Japanista.

Lentotarjonnan voimakas kasvu tasoittui toisella vuosineljänneksellä öljyn korkean hinnan, maailmantalouden epävarmuuden, Japanin katastrofin sekä Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan levottomuuksien vuoksi. Finnair kuitenkin kasvatti markkinaosuuttaan Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä operoimillaan reiteillä. Myös liikematkustus ja business-luokan kysyntä kehittyivät myönteisesti ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Kysynnän kasvu hidastui vuoden toisella puoliskolla maailmantalouden epävarmuuden vuoksi. Makrotalouden kasvava epävarmuus näkyi liikematkustuksen odotettua heikompana kehityksenä ja rahtiliikenteen kannattavuuden heikkenemisenä. Valmismatkamarkkinoiden ylikapasiteetin vuoksi valmismatkaliiketoimintaa harjoittavan tytäryhtiön Aurinkomatkojen toiminnallinen liiketulos oli poikkeuksellisesti tappiollinen. Koko vuoden osalta etenkin polttoaineen korkea hinta ja alkuvuoden häiriöt heikensivät yhtiön kannattavuutta, minkä vuoksi Finnairin toiminnallinen liiketulos vuonna 2011 oli 60,9 miljoonaa euroa tappiollinen.

STRATEGIAN TOTEUTUS

Vuonna 2011 Finnair panosti toiminnan tehostamisen ohella kasvuun ja palvelun laatuun. Singaporen-reitin avaus ja toukokuussa 2012 avattavan Chongqingin-reitin valmistelut ovat askeleita kohti vision mukaista Aasian-liikevaihdon kaksinkertaistamista vuoteen 2020 mennessä.

Kustannuskilpailukyvyn parantamiseksi Finnair keskittyy jatkossa ydinliiketoimintaansa ja rakentaa ympärilleen entistä vahvempaa kumppanuusverkostoa. Lentotoimintapalveluissa yhtiön Helsingin matkatavara- ja asematasopalvelut siirtyivät Swissportille. Finnair kartoittaa myös vaihtoehtoja laite- ja moottorihuollon toteutukseen sekä Finnair Cateringin yhteistyömahdollisuuksiin ja rakenteellisiin ratkaisuihin.

Finnairin lentoliikenteen strateginen painopiste on Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä, minkä vuoksi yhtiö pyrkii Aasian liikenteen kasvun ohella kehittämään vaihtoehtoja yhtiön omalle kapearunkokoneilla lennettävälle liikenteelle Euroopan ja kotimaan liikenteen yksikkökustannusten alentamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi. Finnair tavoittelee johtavaa asemaa pohjoismaisena toimijana yhteistyössä kumppaniensa kanssa tuottaakseen lisäarvoa osakkailleen ja asiakkailleen.

Liikevaihto
Milj. euroa

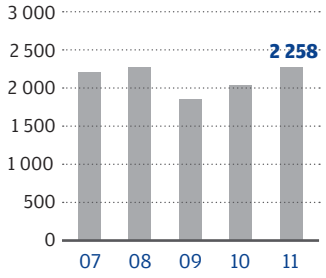

Toiminnallinen liiketulos, EBIT*
Milj. euroa
% liikevaihdosta

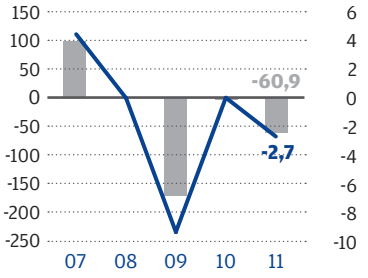

Toiminnallinen EBITDAR*
Milj. euroa
2009 2010 2011

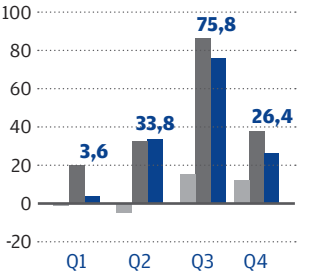

* Konsernin toiminnallinen liiketulos eli liiketulos ilman kertaluonteisia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon ja valuuttamääräisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutosta

Näitä strategisia tavoitteita edistääkseen Finnair osti heinäkuussa Finnish Commuter Airlines Oy:n (FCA) yhdessä englantilaisen Flyben kanssa. FCA:n osto toteutettiin perustamalla uusi yritys Flybe Nordic, josta Flybe omistaa 60 ja Finnair 40 prosenttia. Uusi yritys aloitti toimintansa elokuussa kilpailuviranomaisten hyväksynnän jälkeen, ja sen operatiivisesta toiminnasta ja johdosta vastaa Flybe. Tavoitteena on rakentaa Flybe Nordicista Pohjoismaihin ja Baltian maihin vahva alueellinen lentoyhtiö, joka täydentää Finnairin verkostoa toimimalla kustannustehokkaana syöttöliikennealustana yhtiön kansainvälisille lennoille.

Flybe-järjestelyn lisäksi Finnair, Neff Capital Management LLC ja Ilmarinen perustivat maaliskuussa rahtilentoyhteisyrityksen Nordic Global Airlines Ltd:n (NGA), joka aloitti rahtiliikenteen MD11-kalustolla elokuun alussa.

Finnair jatkoi vuonna 2011 kokonaisvaltaisen identiteettiuudistuksensa toteuttamista. Palveluidentiteetin uudistaminen aloitettiin vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, ja sen tavoitteena on vastata asiakastarpeisiin ja -odotuksiin ennakkoluulottomilla ja innovatiivisilla ratkaisuilla ja tuottaa asiakkaalle mielenrauhaa matkustuksen kaikissa vaiheissa.

Finnairin matkustamohenkilökunta otti uudet virkapuvut käyttöön joulukuussa. Virkapukujen lisäksi myös Finnairin yritystunnus sekä lentokoneiden maalaukset ja matkustamoilme uudistuivat. Visuaalisen identiteetin kokonaisuudistus on nyt pääosin toteutettu.

RAKENNEMUUTOS JA SÄÄSTÖOHJELMA

Vuonna 2011 kävi ilmeiseksi, että Finnairin on toteutettava merkittävä rakennemuutos tästä toimialan murroksesta selvitäkseen. Yhtiön on katkaistava tappiokierteensä, jotta se voi rakentaa tulevaisuuden Finnairia strategiansa mukaisesti. Huolellisen strategiatyön ja laajan toimialavertailun jälkeen Finnair ilmoitti elokuussa tavoittelevansa kulujensa pysyvää alentamista 140 miljoonalla eurolla vuoteen 2014 mennessä. Rakennemuutos- ja säästöohjelma keskittyy erityisesti lähiliikenteen kannattavuuden parantamiseen kiristyneessä kilpailuympäristössä. Kustannuskilpailukyvyn mahdollistamiseksi yhtiö keskittyy jatkossa ydinliiketoimintaansa ja rakentaa ympärilleen entistä vahvempaa kumppanuusverkostoa.

Yhtiö arvioi, että suurimmat kustannussäästöt saavutetaan henkilöstö- ja huoltokustannuksista, joiden molempien osuus on noin neljännes kokonaistavoitteesta. Myynti- ja jakelukustannuksien osuus on noin 15 prosenttia ja IT-, laivasto- ja maapalvelukustannuksien osuus yhteensä noin 30 prosenttia kokonaissäästötavoitteesta.

Finnair karsi yleiskustannuksiaan keventämällä hallintoa ja tehostamalla hankintaa sekä markkinointi- ja jakeluaktiviteetteja. Hankintakustannuksia pyritään edelleen karsimaan keskitetyllä ostotoiminnalla.

Lentotoimintapalveluissa yhtiön Helsingin matkatavara- ja asematasopalvelut siirtyivät Swissportille. Yhtiö kartoittaa vaihtoehtoja laite- ja moottorihuollon toteutukseen sekä Finnair Cateringin yhteistyömahdollisuuksiin ja rakenteellisiin ratkaisuihin.

Marraskuussa Finnair toi uudet edulliset hinnat kotimaan ja Skandinavian lennoille. Uusien hintaluokkien tavoitteena on saavuttaa uusia asiakasryhmiä ja tehdä lentämisestä entistä houkuttelevampi vaihtoehto. Uuden hinnoittelumallin mahdollistamiseksi yhtiö ryhtyi optimoimaan laivastonsa kokoa ja käyttöä. A32S-laivaston kapasiteettia kasvatetaan uusilla matkustamoversioilla. Finnair kertoi lisäksi etsivänsä vaihtoehtoisia tuotantoalustoja Euroopan ja kotimaan liikenteen yksikkökustannusten alentamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi. Lentohenkilöstön kanssa sovittiin myös uusista tuottavuutta parantavista ratkaisuista.

Yhtiö kehitti vuoden 2011 aikana Uraporttikonseptin auttamaan finnairilaisia työllistymään mahdollisimman nopeasti silloin, kun henkilöstöä joudutaan vähentämään. Tavoiteltujen säästöjen saavuttaminen edellyttää mittavia muutoksia yhtiön toimintatavoissa, aiempaa syvempää liittoutumista ja kaiken toiminnan kustannustehokkuuden lisäämistä. Nämä toimet merkitsevät suuria

Liikevoitto, EBIT
Milj. euroa
■ % liikevaihdosta

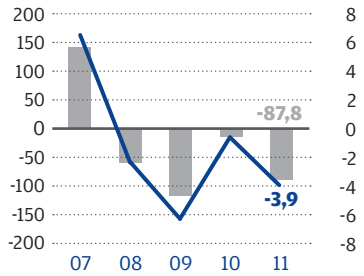

Rahoitustuotot ja -kulut
Milj. euroa
■ % liikevaihdosta

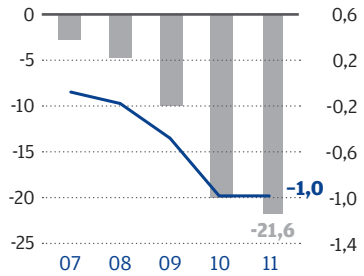

Tulos ennen veroja
Milj. euroa

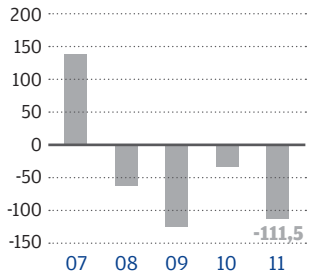

muutoksia yhtiön henkilöstölle eikä henkilöstövähennyksiltä ole mahdollista välttyä.

Rakennemuutos- ja kustannussäästöohjelman tavoitteeksi asetetusta 140 miljoonan euron vuosikustannusten laskusta vuoteen 2014 mennessä saavutettiin noin 10 miljoonaa euroa vuonna 2011. Rakenteellisia muutoksia vaativien kustannussäästöjen toteutumisen arvioidaan painottuvan pääosin vuoteen 2012 ja kokonaistavoitteen toteutuvan vuoden 2013 loppuun mennessä.

Sekä Finnairin hallitus että yhtiön toimiva johto ovat sitoutuneet Finnairin rakennemuutokseen ja yhtiön kehittämiseen niin, että Finnair pystyy vastaamaan alan kilpailuhaasteisiin.

MERKITTÄVÄT LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Matkustaja- ja rahtiliikenteen varauskannan lyhyyden takia liiketoiminnan ennustaminen pitkällä aikavälillä on vaikeaa. Finnairin tulokseen vaikuttaa operatiivisen toiminnan lisäksi keskeisesti polttoaineen markkinahinnan kehitys, sillä polttoainekustannukset ovat henkilöstökustannusten ohella suurimpia kulueriä. Lisäksi tulokseen vaikuttavat Yhdysvaltain dollarin ja Japanin jenin kurssivaihtelut. Polttoainekulut, lentokoneiden vuokramaksut sekä varaosahankinnat ovat dollarimääräisiä, ja jeni puolestaan on vahvan Japanin-liiketoiminnan vuoksi Finnairin merkittävä tulovaluutta.

Yhtiö suojautuu valuutta-, korko- ja lentopetrolipositioiden riskeiltä käyttämällä eri johdannaisinstrumentteja kuten termiinejä, koronvaihtosopimuksia ja optioita hallituksen vahvistaman riskienhallintapolitiikan mukaisesti.

Flybe-yhteistyö on alkanut hyvin, mutta tavoiteltujen strategisten hyötyjen saavuttamiseen liittyy omat riskinsä. Flybe Nordic tavoittelee keskipitkällä aikavälillä Pohjoismaiden ja Baltian maiden alueellisen lentämisen johtajuutta. Hintakilpailu alueellisessa lentämisessä on aggressiivista ja tarjolla on vaihtoehtoisia liikennemuotoja. Yhtiön täytyy olla kustannuskilpailukykyinen ja tavoittaa potentiaaliset asiakkaat strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Operatiivinen vastuu yhtiön toiminnan kehittämisestä on enemmistöomistaja Flybellä.

Finnairin kustannussäästö- ja rakennemuutosohjelman toteutukseen ja aikatauluun liittyy riskejä: yhtiön on toteutettava riittävä määrä rakennemuutos-, kehittämis- sekä kumppanuus- ja säästötoimia tavoiteaikataulussa, jotta sen talous kohentuisi arvioidulla tavalla.

Finnairin toimintaan liittyy useita strategisia, taloudellisia ja operatiivisia riskejä. Riskienhallintaa on kuvattu tarkemmin sivuilla 59–60 ja 77–79.

LIIKETOIMINNAN KAUSILUONTEISUUS JA HERKKYYDET

Lentoliiketoiminnan kausivaihtelun vuoksi konsernin liikevaihto ja liikevoitto ovat yleensä selvästi pienimmät vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja suurimmat vuoden kolmannella neljänneksellä. Aasian-liikenteen kasvava suhteellinen osuus lisää kausittaista vaihtelua Aasian vapaa-ajan- ja liikematkustuksen kohdekohtaisista sesongeista johtuen.

Yhden prosenttiyksikön matkustajakäyttöasteen tai matkustajaliikenteen keskituoton muutoksen vaikutus konsernin liiketulokseen on noin 15 miljoonaa euroa. Yhden prosenttiyksikön muutos matkustajareittiliikenteen yksikkökustannuksessa vaikuttaa liiketulokseen noin 17 miljoonaa euroa.

Polttoainekustannukset ovat suuri kustannusepävarmuustekijä Finnairin liiketoiminnassa: polttoaineen maailmanmarkkinahinnan 10 prosentin muutos vaikuttaa Finnairin liiketulokseen vuositasolla noin 18 miljoonaa euroa suojaukset huomioon ottaen. Euro-dollari-kurssien 10 prosentin muutos vaikuttaa suojaukset huomioon ottaen vuositasolla noin 21 miljoonaa euroa Finnairin liiketulokseen.

VUODEN 2012 NÄKYMÄT

Maailman talouden jatkuva epävarmuus ja kysynnän kausivaihtelu sekä korkeana pysyvä polttoaineen hinta heijastuvat ensimmäisen vuosipuoliskon toiminnalliseen tulokseen, jonka arvioidaan olevan selvästi tappiollinen.

Finnairin nykyrakenteisen matkustajaliikennekapasiteetin arvioidaan kasvavan vuonna 2012 noin 5 prosenttia. Kasvu tulee pääasiassa Aasian-liikenteestä, jossa Finnair lisää kapasiteettiaan toukokuussa avaamalla uuden reitin Chongqingiin.

Finnairin polttoainekustannusten arvioidaan olevan vuonna 2012 edellisvuotta selvästi korkeammat kapasiteetin lisäyksen ja polttoaineen korkean hinnan vuoksi.

Rakenne- ja säästöohjelman 140 miljoonan euron kustannusleikkaustavoitteesta arvioidaan toteutuvan noin 80 miljoonan euron kokonaissäästöt vuoden 2012 loppuun mennessä. Kustan-

Bruttoinvestoinnit ja liiketoiminnan nettorahavirta

Milj. euroa

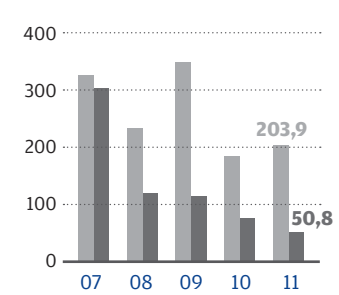

Korolliset velat ja likvidit varat

Milj. euroa

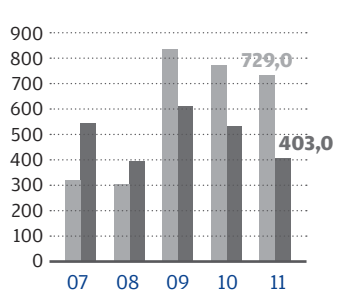

Omavaraisuusaste ja oikaistu nettovelkaantumisaste

%

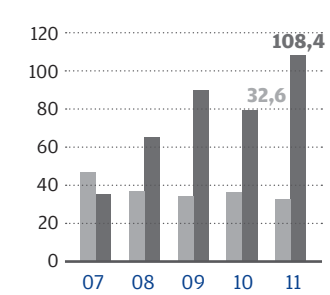

nussäästöjen realisoituminen painottuu vuoden jälkimmäiselle puoliskolle.

TALOUDELLINEN TULOS 1.1.–31.12.2011

Vuonna 2011 Finnair-konsernin liikevaihto oli 2 257,7 miljoonaa euroa (2 023,3 miljoonaa euroa vuonna 2010). Konsernin toiminnallinen liiketulos eli liiketulos ilman kertaluonteisia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon ja valuuttamääräisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutosta oli -60,9 miljoonaa euroa (-4,7). Liiketulos oli -87,8 miljoonaa euroa (-13,3). Tulos ennen veroja oli -111,5 miljoona euroa (-33,0) ja kauden tulos -87,5 miljoonaa euroa (-22,8).

Finnairin tuloslaskelmaan sisältyy tilivuoden aikana tapahtunut mutta myöhemmin erääntyvien johdannaisten käyvän arvon ja valuuttamääräisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutos. Kyseessä on IFRS-tilinpäätöskäytännön mukainen realisoimaton arvostustulos, jolla ei ole rahavirtavaikutusta ja jota ei lasketa mukaan toiminnalliseen liiketulokseen. Vuoden aikana tapahtunut johdannaisten käyvän arvon ja huoltovarausten valuuttakurssien muutos oli -2,4 miljoonaa euroa (-6,4).

Tarkastelukauden euromääräiset toiminnalliset kulut olivat 2 335,6 (2 050,7) miljoonaa euroa. Polttoainekulut, mukaan lukien hintasuojaukset, nousivat 28,6 prosenttia ja olivat 555,2 miljoonaa euroa (431,7). Polttoaineen markkinahinta euroissa nousi edellisvuodesta lähes 50 prosenttia. Henkilöstökulut olivat 455,4 miljoonaa euroa (438,8). Muut vuokrakulut olivat 128,0 miljoonaa euroa (88,0). Erään sisältyy ostoliikenteen vuokria, joiden osuus kasvoi merkittävästi vuokrakapasiteetin kasvaneen käytön vuoksi.

Koko vuoden liiketoiminnan nettorahavirta oli 50,8 miljoonaa euroa (76,0). Sijoitetun pääoman tuotto oli -5,2 prosenttia (-0,4) ja oman pääoman tuotto -10,9 prosenttia (-2,7).

TASE 31.12.2011

Tilikauden lopussa taseen rahavarat olivat 49,5 miljoonaa euroa (41,5). Konsernin tase oli 2 357 miljoonaa euroa (2 411,8 miljoonaa euroa 31.12.2010). Oma pääoma oli yhteensä 752,5 miljoonaa euroa (853,3) eli 5,89 euroa osakkeelta (6,67). Konsernin osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma oli 751,8 miljoonaa euroa (852,5).

Omaan pääomaan sisältyy suojauslaskentaan liittyvä käyvän arvon rahasto, jonka arvoon öljyn hinta- ja valuuttamuutokset vaikuttavat. Erän suuruus katsaushetkellä oli laskennallisten verojen jälkeen 30 miljoonaa euroa (35,2), ja se sisältää polttoaine- ja valuuttajohdannaiset sekä vähemmässä määrin muita eriä.

KASSAVIRTA JA RAHOITUSASEMA

Liiketoiminnan nettorahavirta oli 50,8 miljoonaa euroa vuonna 2011 (76,0 vuonna 2010). Kassavirta ennen rahoituksen rahavirtoja oli 14,0 miljoonaa euroa (226,7). Kassavirran muutokseen vaikuttivat vuoden 2011 aikana tehdyt investoinnit. Koko vuoden rahoituskulut olivat 30,6 miljoonaa euroa (26,3) ja rahoitustuotot 9,0 miljoonaa euroa (6,5).

Käyttöomaisuusinvestointeihin liittyvät ennakkomaksut olivat 6,5 miljoonaa euroa (19,4). Tilikauden päättyessä korollinen velka oli 729,3 miljoonaa euroa (764,5). Omavaraisuusaste oli 32,6 prosenttia (36,2) ja nettovelkaantumisaste (gearing) 43,3 prosenttia (27,8). Oikaistu nettovelkaantumisaste (adjusted gearing) oli 108,4 prosenttia (79,6).

Konsernin likvidit varat olivat tilinpäätöshetkellä 403,3 miljoonaa euroa (526,6). Taseen rahavarojen lisäksi yhtiöllä on työeläkeyhtiö Ilmariselta noin 380 miljoonan euron rahastoitujen eläkevarojen takaisinlainausmahdollisuus, jonka nostaminen edellyttää pankkitakausta. Yhtiöllä on myös reservirahoitukseksi tarkoitettu 200 miljoonan euron syndikoitu luottolupaus, joka oli kauden lopussa kokonaan käyttämättä. Rahoituksellista joustoa saadaan myös 200 miljoonan euron lyhytaikaisella yritystodistusohjelmalla, josta tilinpäätöshetkellä oli käytössä 10 miljoonaa euroa.

INVESTOINNIT

Kokonaisinvestoinnit ilman ennakkomaksuja olivat 203,9 miljoonaa euroa (183,5) vuonna 2011. Laivastoinvestointien osuus kokonaisinvestoinneista vuonna 2011 oli noin 190 miljoonaa euroa, joista noin 104 miljoonaa euroa liittyy Flybe Nordic järjestelyn yhteydessä ostettuihin, Flybelle vuokrattuihin ATR 72 -koneisiin. Vuonna 2010 Finnairin laivastoinvestoinnit olivat 168,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2012 investointien arvioidaan olevan noin 70 miljoonaa euroa.

LAIVASTO

Finnair-konsernin laivastoa hallinnoi Finnairin kokonaan omistama tytäryhtiö Finnair Aircraft

Sijoitetun pääoman tuotto
%

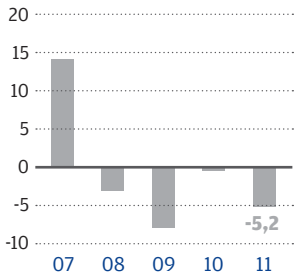

Oman pääoman tuotto
%

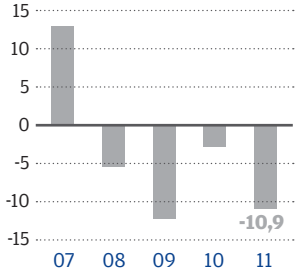

Liiketoiminnan rahavirta/osake
Euroa

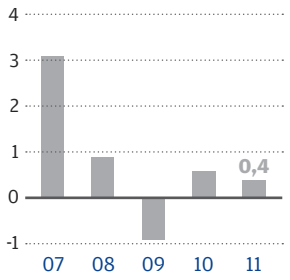

Finance Oy. Joulukuun lopussa Finnair-konsernilla oli liikenteessä yhteensä 65 lentokonetta. Finnairin koko laivaston keski-ikä on hieman yli seitsemän vuotta.

Vuoden 2011 aikana Finnair osti Flybe Nordic -järjestelyn yhteydessä Finnish Commuter Airlines Oy:n (FCA) yhdeksän ATR 72 -konetta ja jatkaa niiden vuokraamista Flybelle. Laivastoinvestointi oli noin 104 miljoonaa euroa. Lisäksi kauppaan sisältyi toimitussopimukset kolmesta ATR 72 -koneesta, joista kaksi toimitettiin vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä. Kolmas ATR 72 -kone toimitetaan 2012 lopussa. Viimeiset MD11-koneet ja yksi Embraer 170 -kone myytiin vuoden 2011 aikana.

Airbus 350 XWB -koneiden toimitusten arvioidaan alkavan aikaisintaan vuoden 2015 alusta, lopullinen aikataulu on vielä epäselvä. Finnair tutkii vaihtoehtoisia ratkaisuja mininoidakseen vaikutukset, joita toimitusten viivästymisellä mahdollisesti on. Osa koneista tulee korvaamaan nyt käytössä olevia A340-koneita kaukoliikenteessä. Finnairilla on mahdollisuus sopeuttaa joustavasti laivastonsa kokoa kysyntätilanteen ja näkymien mukaisesti eripituisten vuokrasopimusten ansioista.

LIIKETOIMINTA-ALUEIDEN KEHITYS

Finnair-konsernin tilinpäätöksen segmenttiraportointi perustuu liiketoiminta-alueisiin. Raportoitavat liiketoiminta-alueet ovat Lentoliikenne, Lentotoimintapalvelut ja Matkapalvelut.

Lentoliikenne

Liiketoiminta-alue vastaa reitti- ja tilauslentoliikenteen sekä rahdin myynnistä, asiakaspalvelusta ja palvelukonsepteista, operatiivisesta lentotoiminnasta sekä lentokaluston hankintaan ja rahoittamiseen liittyvistä toiminnoista. Lentoliikennesegmenttiin kuuluvat yksiköt ovat Kaupalliset toiminnot, Operatiiviset toiminnot, Asiakaspalvelutoiminnot, ja Resurssienhallinta sekä tytäryhtiöt Finnair Cargo Oy, Finnair Cargo Terminal Operations Oy, Finnair Flight Academy Oy sekä Finnair Aircraft Finance Oy.

Vuosi 2011 alkoi lentoliikenteessä vahvalla kasvulla, mutta kasvu hidastui jo maaliskuussa Japanin tsunamin seurauksena. Vuoden toisella puoliskolla kasvun hidastumiseen vaikutti myös maailmantalouden heikentyminen.

Finnairin liikenne kasvoi vuonna 2011 henkilökilometreillä mitattuna 11,8 prosenttia ja kokonaiskapasiteetti kasvoi 16,8 prosenttia edellisvuoteen nähden. Aasian-liikenteen kapasiteetti kasvoi 27,8 prosenttia ja liikenne henkilökilometreillä mitattuna 17,6 prosenttia pääasiassa toukokuussa avatun Singaporen reitin vauhdittamana.

Liikematkustus kasvoi alkuvuonna 2011 merkittävästi, mutta kasvu hidastui selvästi vuoden viimeisellä neljänneksellä erityisesti Suomessa. Aasiasta Eurooppaan suuntautuva matkustus erityisesti business-luokassa kasvoi sen sijaan hyvin. Aasian liikenteessä koneiden käyttöaste oli kuitenkin lisääntyneen kapasiteetin seurauksena aikaisempaa alempi, mikä heijastui myös yksikkötuottoihin: Finnairin lentoliikenteen yksikkötuotto tarjotulta tuolikilometriltä (RASK) laski 3,1 prosenttia edellisvuodesta. Yksikkötuotto henkilökilometriltä (RPK yield) koheni hieman, 1,8 prosenttia edellisvuoteen nähden.

Yritysmyynti kasvoi erityisesti Suomen ulkopuolella merkittävästi ja kokonaiskasvu oli 25 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kasvu painottui Aasian myyntiin, joka kasvoi lähes 50 prosenttia. Vahvimmin yritysmyynti kasvoi Singaporessa, Koreassa, Hong Kongissa, Kiinassa ja Japanissa. Globaalin yritysmyynnin osuus reittiliikenteen kokonaismyynnistä oli 25 prosenttia.

Lomaliikenteen koko vuoden kehitykseen vaikutti valmismatkamarkkinoiden ylitarjonnan lisäksi poliittisen tilanteen muuttuminen arabimaailmassa. Osa talvikauden matkoista Tunisiaan ja Egyptiin jouduttiin perumaan tai siirtämään muihin kohteisiin. Huhtikuun sateet Etelä-Thaimaassa ja Bangkokin marras-joulukuiset tulvat vähensivät matkustusta Thaimaahan. Lomaliikenteen koko vuoden kapasiteetin laskennallinen vähennys on pääosin seurausta kesäkauden alussa tehdystä muutoksesta, jossa osa aiemmin lomalentoina operoiduista reiteistä muutettiin reittilennoiksi. Näiden lentojen kokonaiskapasiteetti ei ole muuttunut olennaisesti vuoden aikana.

Vuonna 2010 alkaneet rahtilennot jatkuivat ja laajenivat vuoden 2011 aikana yhteistyössä Nordic Global Airlines ja World Airways -rahtiyhtiöiden kanssa. Vuoden viimeisellä neljänneksellä rahtilentoja operoitiin Hong Kongiin, Souliin, Shanghaihin, New Yorkiin, Mumbaihin and Frankfurtiin. Pääasiassa kasvaneen rahtilentokapasiteetin ansiosta kokonaiskapasiteetti kasvoi 20 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Rahtikysynnän alku-

Yksikkötuotot ja -kustannukset

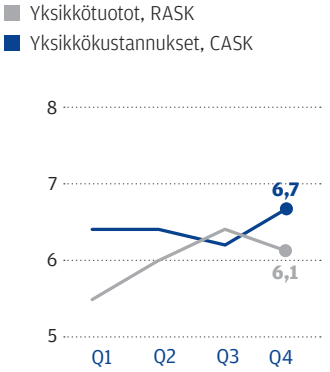

Tarjotut henkilökilometrit ja myydyt henkilökilometrit (ASK & RPK)

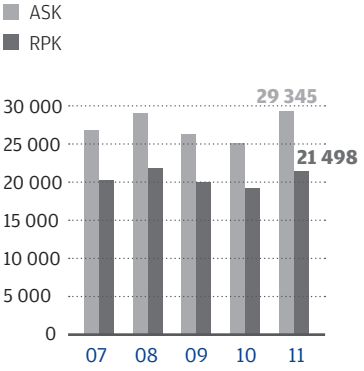

Tarjotut tonnikilometrit ja myydyt tonnikilometrit, rahti (ATK & RTK)

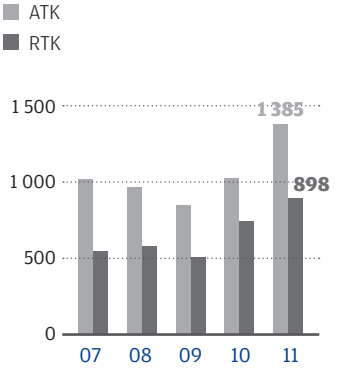

vuoden voimakas kasvu taittui toisella vuosipuoliskolla kasvaneen makrotaloudellisen epävarmuuden myötä. Kasvava talouden epävarmuus hidasti rahtikysynnän kasvua ja painoi käyttöasteita vuoden loppupuolella.

Finnair Cargon yhteistyö World Airwaysin kanssa päättyy toistaiseksi maaliskuusta 2012 laskevasta kysynnästä johtuen.

Finnairin markkinaosuus oli vuoden 2011 lopussa 5,4 prosenttia (5,4) yhtiön operoimilla reittipareilla Euroopan ja Aasian välisessä reittiliikenteessä. Suomesta lähtevistä lennoista Finnairin osuus oli noin 46 prosenttia.

Finnairin lentojen vuoden 2011 saapumistäsmällisyys koheni edellisvuodesta. 85,1 prosenttia (80,8) kaikista lennoista saapui aikataulussa, ja reittilennoista 86,1 prosenttia saapui aikataulussa (82,2).

Lentoliikenteen palvelut ja tuotteet

Reittiverkosto

Finnair lensi maaliskuussa alkaneella kesäliikennekaudellaan Aasiaan yhteensä ennätykselliset 74 viikkovuoroa 10 kaupunkiin. Finnair tarjosi nopeimmat yhteydet Euroopan ja Aasian välisessä liikenteessä yli 200 reittiparilla. Singapore avattiin uutena kohteena toukokuussa. Myös Chicagoon pääsi kesän ajan suoraan Helsingistä **one**world-kumppani American Airlinesin lennoilla.

Finnair ja sen **one**world-kumppani, australialainen lentoyhtiö Qantas aloittivat yhteistyölennot Helsingistä Bangkokin kautta Sydneyyn helmikuussa. Yhteistyölennot Helsingistä Singaporen kautta Melbourneen, Brisbaneen, Perthiin, Adelaideen ja Sydneyyn alkoivat toukokuussa, kun Finnair aloitti päivittäiset lennot Singaporeen.

Aikaisemmin lomalentoina lennetyt Malaga, Nizza ja Toronto muuttuivat kesäkaudella reittilennoiksi. Talvikaudella Finnair aloitti reittilennot Yhdistyneiden arabiemiirikuntien Dubaihin.

Finnairin ja Flyben yhteistyölennot pohjoismaissa käynnistyivät Flyben uudella reittiverkostolla talvikauden alussa. Flybe pyrkii palvelemaan markkinoita, joilla ei ole vielä lentotarjontaa, avaamalla uusia alueellisia reittejä ja lentoja.

Heinäkuussa Finnair ilmoitti avaavansa reitin Kiinan Chongqingiin. Finnair on ensimmäinen lentoyhtiö, joka avaa suoran reittilennon Euroopasta Chongqingiin. Lennot aloitetaan vuoden 2012 toukokuussa.

Muut uudistukset ja palvelut

Finnair toi marraskuussa uudet edulliset hinnat kotimaan ja Skandinavian lennoille. Meno-paluulennon kotimaan kohteisiin Ouluun asti ja Tukholmaan saa edullisimmillaan 69 eurolla. Edestakainen lento Kööpenhaminaan on edullisimmillaan 79 euroa. Uusien hintojen tavoitteena on saavuttaa uudet matkustajaryhmät ja tehdä lentämisestä entistä houkuttelevampi vaihtoehto kaikille asiakasryhmille.

Finnair toi vuoden alussa yhteistyössä Diners Club Finlandin kanssa markkinoille yhdistetyn Finnair Plus -jäsenkortin ja Diners Club -luottokortin. Yhteistyö tarjoaa Finnair Plus -jäsenille mahdollisuuden kerryttää pisteitä entistä nopeammin päivittäisillä ostoksilla, jolloin jäsenyysedut ovat saavutettavissa aiempaa helpommin.

Maaliskuun alussa Finnair julkaisi matkapuhelimen käyttäjille suunnatun palveluympäristön, joka kerää yhteen matkustamiseen liittyviä palveluita, ohjeita ja vinkkejä. Palveluympäristö löytyy osoitteesta m.finnair.com.

Palkinnot

World Airline Awards palkitsi Finnairin Pariisin ilmailumessujen yhteydessä parhaana pohjoiseurooppalaisena lentoyhtiönä vuonna 2011. The World Airline Awards™ perustuu ilmailualan arvostettuun Skytrax World Airline Survey -tutkimukseen, ja se tunnetaan laajasti ainoana globaalina ja itsenäisenä lentoyhtiöiden toimintaa mittaavana asiakastyytyväisyystutkimuksena. Yhdysvaltalaisen matkailuun keskittyvän Travel + Leisure -lehden lukijat äänestivät Finnairin toiseksi parhaaksi eurooppalaiseksi lentoyhtiöksi. Lisäksi Finnair nousi maailman parhaat lentoyhtiöt -listalla sijalle 12.

Finnair ja Helsinki-Vantaan lentoasema tarjosivat vuoden 2011 loppupuolella työpaikan seitsemälle nk. Quality Hunterille. Heidän tehtävänään oli matkustaa seitsemän viikon ajan Euroopassa, Aasiassa ja Yhdysvalloissa selvittämässä lentomatkailun laatuun vaikuttavia seikkoja sekä kehittää Finnairin ja Helsinki-Vantaan lentoaseman tarjoamaa palvelua.

Finnair voitti kaksi European Excellence Awards -palkintoa Rethink Quality ja Angry Birds -projekteillaan.

Finnairin Rethink Quality -projekti vuodelta 2010 voitti palkinnon Matkailu ja turismi -kategoriassa. Finnairin Angry Birds Asian Challenge

LIIKENNETIEDOT

		2011	2010	2009	2008	2007
Matkustajat	1 000	8 013	7 139	7 433	8 270	8 653
Tarjotut henkilökilometrit	miljoonaa	29 345	25 127	26 260	29 101	26 878
Myydyt henkilökilometrit	miljoonaa	21 498	19 222	19 934	21 896	20 304
Matkustajaliikenteen käyttöaste	%	73,3	76,5	75,9	75,2	75,5
Rahtitonnit	1 000 kg	145 883	123 154	89 234	102 144	98 684
Tarjotut tonnikilometrit*	miljoonaa	1 385	1 029	848	971	1 019
Myydyt tonnikilometrit	miljoonaa	898	749	512	583	547
Rahtiliikenteen käyttöaste*	%	65	73	60	60	54

* Laskentaperusteena on käytetty keskimääräistä operatiivista kuljetuskapasiteettia

- Tarjotut tonnikilometrit: Matkustajien, rahdin ja postin kuljetukseen tarjottujen tonnien määrä kerrottuna lennettyjen kilometrien määrällä
- Myydyt tonnikilometrit: Kuljetettujen matkustajien, rahdin ja postin muodostama kuorma tonneissa kerrottuna lennettyjen kilometrien määrällä

-mobiilipeliturnaus Helsinki–Singapore-lennolla viime syyskuussa voitti Tapahtuma-kategoriassa. Rethink Quality -kampanja voitti myös Markkinointiviestinnän Toimistojen Liiton MTL Communications Awards -palkinnon Business to Consumer -sarjassa.

Syyskuussa Finnair voitti Silver Euro Effie -palkinnon Local Heroes Manchester ja Düsseldorf -markkinointikampanjoistaan. Innovatiivisissa kampanjoissa paikalliset työkseen matkustavat mielipidevaikuttajat markkinoivat Finnairin Aasian-reittejä muille liikematkustajille. Kampanjoiden avulla Finnairin tunnettuus ja myyntiluvut kohosivat molemmilla markkina-alueilla huimasti yli ennakko-odotusten. Finnair on ensimmäinen suomalainen yritys, joka on voittanut Effie-palkinnon.

Amerikkalainen bisnesmatkailijoille suunnattu Global Traveler -lehti nimesi **one**worldin parhaaksi lentoyhtiöallianssiksi vuonna 2011. Best Airline Alliance -kunniatitteli myönnettiin **one**worldille lukijatutkimuksen perusteella jo toista vuotta peräkkäin. **One**world-lentoyhtiöallianssin jäseniä ovat American Airlines, British Airways, Cathay Pacific, Finnair, Iberia, Japan Airlines, LAN, Malév Hungarian Airlines, Mexicana, Qantas, Royal Jordanian ja S7. Vuonna 2012 allianssiin liittyvät lisäksi intialainen Kingfisher, saksalainen airberlin sekä Malaysia Airlines.

Lentotoimintapalvelut

Liiketoiminta-alue koostuu lentokoneiden huoltopalveluista, maapalveluista sekä konsernin catering-toiminnoista. Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat myös valtaosa konsernin kiinteistöomaisuudesta sekä operatiiviseen toimintaan liittyvien kiinteistöjen hallinnointi ja ylläpito sekä toimitilapalvelujen hankinta. Lentotoimintapalvelujen liiketoiminta on pääosin konsernin sisäistä palvelutuotantoa. Liikevaihdosta noin neljännes on konsernin ulkopuolista.

Catering-liiketoiminta oli lentotoimintapalveluista kannattavinta vuonna 2011. Toiminta jakautuu ateriavalmistukseen ja siihen liittyvään logistiikkaan sekä travel retail -toimintoihin.

Finnairin tekniikkayhtiöissä toteutettiin rakennemuutos, jonka osana yhtiö päätti luopua ulkopuolisille asiakkaille tarjottavasta syvästi tappiollisesta lentokoneiden perushuoltotyöstä. Lentokonehuollon alueella keskitytään jatkossa omien koneiden laadukkaaseen ja kustannustehokkaaseen tukeen. Rakennemuutokseen liittyneet yhteistoimintaneuvottelut saatiin päätökseen maaliskuun 2011 lopussa. Vuoden 2011 loppuun mennessä näissä toiminnoissa työskenteli 86 henkilöä vähemmän. Kokonaisuudessaan 431 tehtävän vähennys tulee täysimääräisesti voimaan vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Yhtiö kartoittaa vaihtoehtoja laite- ja moottorihuollon toteutukseen sekä Finnair Cateringin yhteistyömahdollisuuksiin ja rakenteellisiin ratkaisuihin. Maapalveluissa yhtiön Helsingin matkatavara- ja asematasopalvelut siirtyivät Swissportille.

Matkapalvelut (Matkanjärjestäjät ja matkatoimistot)

Liiketoiminta-alueen muodostavat Aurinkomatkat, sen Virossa ja Venäjällä toimivat tytäryritykset sekä liikematkatoimistot Area ja Suomen Matkatoimisto (SMT) ja SMT:n Baltian maissa toimiva tytäryhtiö Estravel. Amadeus Finland tuottaa matkailualan ohjelmistoja ja ratkaisuja. Aurinkomatkat palvelee vapaa-ajan matkustajia tarjoten valmismatkojen lisäksi asiakkaalle mm. räätälöityjä matkoja, lento- ja hotellipaketteja, pelkkiä lentoja, laivamatkoja, golf-, purjehdus- ja laskettelulomia sekä ryhmämatkoja.

Ylitarjontatilanne Suomen valmismatkamarkkinoilla jatkui koko vuoden, mikä heikensi merkittävästi matkapalveluiden kannattavuutta. Ylitarjonnan lisäksi koko vuoden valmismatkaliiketoimintaan vaikutti poliittisen tilanteen muuttuminen arabimaailmassa. Osa talvikauden matkoista Tunisiaan ja Egyptiin jouduttiin perumaan tai siirtämään muihin kohteisiin. Huhtikuun sateet Etelä-Thaimaassa ja Bangkokin marras-joulukuiset tulvat vähensivät matkustusta Thaimaahan.

Aurinkomatkojen Venäjän liiketoiminta säilyi tappiollisena. Aurinkomatkojen Venäjällä toimivat tytäryhtiöt lopettavat toimintansa vuoden 2012 ensimmäisellä puoliskolla. Venäjän toimintojen alasajoon liittyvät kertaluonteiset kustannuserät rasittivat matkapalveluiden toiminnallista tulosta vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä. Valmismatkaliiketoiminta Virossa oli kannattavaa.

Liikenteen alueellinen jakauma

Aasia 48,5 % Eurooppa 29,2 %
Kotimaa 4,9 % Amerikka 5,3 %
Lomaliikenne 12,1 %

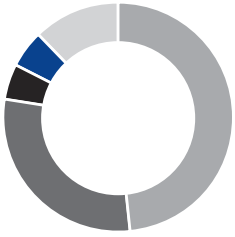

Matkustajaliikenteen tuottojen jakauma

Aasia 49,8 % Eurooppa 35,2 %
Kotimaa 7,9 % Amerikka 4,6 %
Lomaliikenne 2,5 %

Lentopetrolin markkinahinta (Jet Fuel NWE CIF Cargoes) 2005–2011

USD/tonni

Jet Fuel, CIF NWE

LIIKETOIMINTA-ALUEIDEN KEHITYS

Lentoliikenne

		1-12/ 2011	1-12/ 2010	Muutos %
Liikevaihto ja tulos				
Liikevaihto	milj. euroa	1 970,5	1 740,4	13,2
Toiminnallinen liiketulos liikevaihdosta	prosenttia	-1,8	0,1	
Toiminnallinen liiketulos, EBIT	milj. euroa	-35,6	1,9	
Henkilöstö				
Henkilöstö, keskimäärin		3 565	3 524	1,2

Lentotoimintapalvelut

		1-12/ 2011	1-12/ 2010	Muutos %
Liikevaihto ja tulos				
Liikevaihto	milj. euroa	424,1	429,0	-1,1
Toiminnallinen liiketulos liikevaihdosta	prosenttia	1,8	1,9	
Toiminnallinen liiketulos, EBIT	milj. euroa	7,8	8,1	-4,5
Henkilöstö				
Henkilöstö, keskimäärin		2 619	2 685	-2,5

Matkapalvelut (matkanjärjestäjät ja matkatoimistot)

		1-12/ 2011	1-12/ 2010	Muutos %
Liikevaihto ja tulos				
Liikevaihto	milj. euroa	321,9	316,9	1,6
Toiminnallinen liiketulos liikevaihdosta	prosenttia	-4,0	-	
Toiminnallinen liiketulos, EBIT	milj. euroa	-12,8	0,0	
Henkilöstö				
Henkilöstö, keskimäärin		980	1 110	-11,7

Aurinkomatkojen markkinaosuus Suomessa kasvoi lähes kaksi prosenttiyksikköä (33,7 %) ja asiakastyytyväisyys säilyi erittäin hyvällä tasolla. Taloustutkimus Oy:n tuoreen tutkimuksen mukaan Aurinkomatkat on Suomen suosituin ja luotettavin matkanjärjestäjä.

Suomen liikematkustuskysyntä kehittyi alkuvuodesta ennakoidusti mutta kääntyi laskuun viimeisellä neljänneksellä Euroopan epävarman taloustilanteen myötä. Liikematkatoimistojen tulos oli kuitenkin selvästi voitollinen tuottavuusparannusten ja uusien tuotelanseerausten ansioista.

Segmenttien taloudellista kehitystä on kuvattu lisäksi tilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa 3. Segmentti-informaatio.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Finnair julkisti tilinpäätöksen yhteydessä 9.2.2012 suunnitelmansa, joiden pyrkimyksenä on katkaista Euroopan-liikenteen tappiokierre ja muodostaa kustannustehokas kumppanuusyhtiö Euroopan-liikenteeseen. Yhtiö ilmoitti suunnittelevansa joko osan tai koko kapearunko-laivastonsa siirtoa tulevaan yhtiöön. Yhtiö aloittaa välittömästi keskustelut toteuttamisvaihtoehdoista mahdollisten kumppaneiden sekä henkilöstön kanssa.

Finnair ilmoitti 3.2.2012 jatkavansa aiemmin julkistamaansa kapearunkolaivaston optimointia: yhtiö on solminut sopimuksen, jonka mukaan se vuokraa edelleen neljä Embraer 170 -konetta Estonian Airille. Finnairin jatkuva työ verkoston optimoimiseksi ja rationalisoimiseksi osaltaan mahdollistaa edelleenvuokrauksen, jolla yhtiö saavuttaa merkittäviä säästöjä.

KONSERNIRAKENNE

Finnair-konserniin kuuluvat yhtiöt on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa 33. Toimivat tytäryhtiöt.

HALLINTO

Finnair Oyj:n 24.3.2011 pidetyssä yhtiökokouksessa valittiin yhtiön hallitukseen seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun asti kestävälle kaudelle Harri Sailas hallituksen puheenjohtajaksi sekä jäseniksi Elina Björklund, Sigurður Helgason, Satu Huber, Ursula Ranin, Veli Sundbäck ja Pekka Timonen. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Harri Kerminen. Ministeri Christoffer Taxell toimi hallituksen puheenjohtajana 1.1.–24.3.2011 ja jätti hallituksen puheenjohtajan tehtävät Finnairin yhtiökokouksessa 24.3.2011.

MUUTOKSET YHTIÖN JOHDOSSA

Finnair julkisti vuoden 2011 aikana seuraavat muutokset johtoryhmässä: Gregory Kaldahl aloitti 11.1.2011 resurssienhallinnan johtajan tehtävässä sekä Finnair-konsernin johtoryhmän ja johtokunnan jäsenenä. Arja Suominen aloitti Finnair-konsernin viestintä- ja yhteiskuntavastuujohtajana sekä johtoryhmän ja johtokunnan jäsenenä 14.3.2011. Viestintäjohtaja Christer Haglund jätti tehtävänsä Finnairissa 15.4.2011, ja Finnair-konsernin varatoimitusjohtaja Lasse Heinonen jätti tehtävänsä Finnairissa 15.5.2011.

HENKILÖSTÖ

Vuoden 2011 aikana Finnairin henkilömäärä oli keskimäärin 7 467, mikä oli 1,5 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lentoliikenne-segmentissä työskenteli 3 565 henkilöä. Tekniikan, cateringin ja maapalveluiden yhteenlaskettu henkilöstö oli 2 619 ja matkapalveluiden 980. Muissa toiminnoissa työskenteli 303 henkilöä. Finnairilla oli vuoden 2011 lopussa 7 458 henkeä, mikä on 158 henkeä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa ulkomailla noin 700 henkilöä, joista 200 työskenteli Finnairin matkustaja- ja rahtiliikenteen myynti- ja asiakaspalvelutehtävissä. 500 henkilöä on Baltian-maissa ja Venäjällä toimivien matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palveluksessa sekä oppaina Aurinkomatkojen lomakohteissa. Ulkomaan henkilöstö sisältyy konsernin henkilöstön kokonaismäärään. Kokoaikaisten työntekijöiden osuus oli 95 prosenttia, ja toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa työskenteli 96 prosenttia. Henkilöstön keski-ikä oli 44 vuotta. Yli 50-vuotiaita oli 30 prosenttia ja alle 30-vuotiaita 7 prosenttia. Henkilöstön keskimääräinen palvelusvuosien määrä oli 16. Yli 20 vuotta Finnair-konsernin palveluksessa olleita on 43 prosenttia henkilöstöstä. 14 prosenttia on palvellut yli 30 vuotta. Finnair-konsernin henkilöstössä on naisia 54 prosenttia ja miehiä 46 prosenttia.

Finnair Oyj:n hallituksen kahdeksasta jäsenestä kolme on naisia ja viisi miehiä.

Lentäjiä edustavan SLL:n työehtosopimus päättyi 30.11.2011 ja uusi sopimus solmittiin 13.12.2011. Sopimus sisältää useita työn tuottavuuden parantamiseen ja kustannussäästöihin tähtääviä kohtia. Finnair ja Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys SLSY ry sopivat kustannussäästöihin ja työn tuottavuuden parantamiseen tähtäävistä toimenpiteistä nykyisen työehtosopimuksen voimassaoloaikana. Säästöt ovat osa Finnairin kustannussäästöohjelmaa, joka tähtää 140 miljoonan euron säästöihin vuosittaisista kustannuksista. Muiden työntekijäryhmien kohdalla työehtosopimuksia jatkettiin kansallisen raamisopimuksen puitteissa.

Finnair kävi vuonna 2011 yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön edustajien kanssa useissa toiminnoissaan mukaan lukien talous-, henkilöstö- ja tietohallinto sekä lentoyhtiön markkinointiorganisaatio. Arvioitu henkilöstön vähennystarve näissä toiminnoissa oli yhteensä noin 155 työpaikkaa. Finnairin tekniikkayhtiöissä käytiin koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintalakiin perustuvat neuvottelut. Vuoden 2011 loppuun mennessä näissä toiminnoissa työskenteli 86 henkilöä vähemmän. Kokonaisuudessaan 431 tehtävän vähennys tulee täysimääräisesti voimaan vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Pääosin laatumittareihin perustuvia kannustinpalkkioita vuodelta 2011, mukaan lukien henkilösivukulut, arvioidaan maksettavan henkilöstölle noin 4,6 miljoonaa euroa. Osakepalkkiojärjestelmän mukaisten kannustimien kriteerit eivät täyttyneet vuodelta 2011, eikä järjestelmän mukaista palkkiota makseta. Konsernitulokseen perustuvan voittopalkkion kriteerit eivät myöskään täyttyneet vuodelta 2011, eikä järjestelmän mukaista kannustinta makseta henkilöstörahastolle.

YHTEISKUNTAVASTUU

Finnair julkaisi kansainväliseen GRI-ohjeistukseen (Global Reporting Initiative) perustuvan raportin vuodelta 2010 huhtikuussa 2011 aiempaa laajempana. Finnair alkoi raportoida GRI-periaatteiden mukaisesti ensimmäisten lentoyhtiöiden joukossa; julkaistu raportti on Finnairin kolmas yhteiskuntavastuuta kokonaisuutena käsittelevä raportti.

Finnair saavutti paremman tuloksen kuin mikään muu pohjoismainen lentoyhtiö Carbon Disclosure Project CDP:n Pohjoismaita koskevassa vuoden 2011 raportissa. CDP vastaa maailman ainoasta globaalista ilmastonmuutosraportointijärjestelmästä. Raportissa Finnair saa kiitosta toimistaan, joilla se on pystynyt vähentämään merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjään, parantamaan raportointiaan ja tunnistamaan ilmastonmuutokseen liittyvät strategiset liiketoimintariskit. Finnair nostettiin esille varsinkin yhtiön biopolttoainekokeilujen ja sen matkatoimistojen tekemien merkittävien päästövähennysten ansiosta.

Vuodesta 1999 lähtien Finnair on vähentänyt päästöjään istuinta kohden neljänneksellä. Yhtiö on sitoutunut vähentämään päästöjä edelleen 24 prosenttia istuinta kohden vuoden 2009 tasosta vuoteen 2017 mennessä. Lopullisena tavoitteena on hiilineutraali lentotoiminta. Tätä tavoitellessaan yhtiö noudattaa strategiaa, joka jakau-

tuu neljään osa-alueeseen: teknologinen kehitys, operatiivisen toiminnan parantaminen, infrastruktuurin kehitys ja globaalin päästökauppajärjestelmän tukeminen.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakkeet ja osakepääoma

Finnairin kaupparekisteriin merkitty osakemäärä 31.12.2011 oli 128 136 115 osaketta. Yhtiökokouksessa kullakin osakkeella on yksi ääni. Rekisteröity osakepääoma 31.12.2011 oli 75 442 904,30 euroa.

Osakkeiden noteeraus

Finnair Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsingin pörssissä.

Osinkopolitiikka

Finnairin osinkopolitiikan tavoitteena on maksaa suhdannesyklin aikana keskimäärin vähintään kolmasosa osakekohtaisesta tuloksesta osinkoina. Yhtiön kulloinenkin tuloskehitys ja näkymät sekä rahoitustilanne ja pääomatarpeet pyritään ottamaan huomioon.

Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä

Finnair Oyj:n hallitus hyväksyi 4.2.2010 osakepohjaisen palkkiojärjestelmän konsernin avainhenkilöille vuosille 2010–2012. Kannustinjärjestelmä on esitetty liitetiedossa numero 26. Järjestelmä ei vaikuta osakkeiden kokonaismäärään. Palkkion määrä on sidottu Finnair-konsernin taloudelliseen kehitykseen. Järjestelmä kannustaa avainhenkilöitä hankkimaan Finnairin osakkeita.

Hallituksen valtuudet

Varsinainen yhtiökokous 31.3.2010 valtuutti hallituksen päättämään osakeannista, jossa annettavat osakkeet ovat yhtiön hankkimia omia osakkeita. Osakeantivaltuutus koskee enintään 5 000 000 osaketta ja on voimassa 31.5.2013 asti. Valtuutus kumosi varsinaisen yhtiökokouksen 27.3.2008 antaman vastaavan valtuutuksen. Valtuutuksen nojalla Finnair ei ole hankkinut eikä luovuttanut osakkeita.

Vuoden 2011 lopussa Finnairin hallussa oli 410 187 omaa osaketta eli 0,32 prosenttia vuoden viimeisen päivän osakemäärästä.

Muita voimassa olevia valtuuksia kuten vaihtovelkakirja- tai optio-oikeuksien liikkeellelaskuvaltuuksia hallituksella ei ole.

Valtion omistus

Tilikauden päättyessä 31.12.2011 Suomen valtio omisti 55,8 prosenttia yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Eduskunta päätti 20.6.1994, samalla kun annettiin suostumus valtionomistusosuuden laskemiseen Finnair Oyj:ssä alle kahden kolmasosan, että valtion tulee omistaa Finnair Oyj:n osakkeista yli puolet.

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja omistivat 31.12.2011 yhteensä 73 598 osaketta, mikä on 0,05 prosenttia koko osakemäärästä ja äänivallasta.

Osakkeen kurssikehitys ja vaihto

Finnair Oyj:n osakkeen noteeraus NASDAQ OMX Helsingin pörssissä tilikauden viimeisenä päivänä oli 2,30 euroa. Yhtiön osakekannan markkinaarvo oli 31.12.2011 294,7 miljoonaa euroa (645,8). Vuoden 2011 aikana Finnairin osakkeen ylin kaupantekokurssi oli 5,37 euroa (5,72), alin kurssi 2,30 euroa (3,61) ja keskikurssi 3,62 euroa (4,49). Osakkeita välitettiin NASDAQ OMX Helsingin pörssissä tilikauden 2011 aikana 21,4 miljoonaa kappaletta (27,3) vaihtoarvoltaan 77,5 miljoonaa euroa (122,5).

Finnairin osakekurssin ja vaihdon kehitys

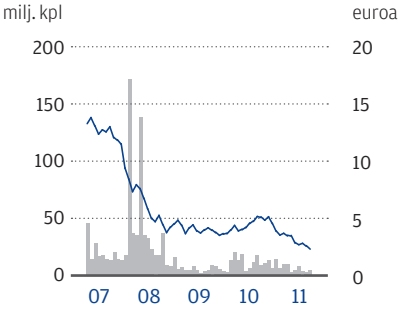

Osakkeen kehitys verrattuna NASDAQ OMX Helsingin indekseihin

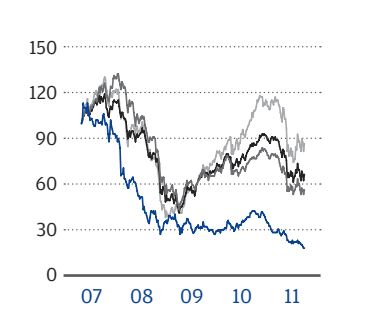

Indeksit 1.1.2007=100

Osakkeen kurssikehitys verrattuna muihin eurooppalaisiin lentoyhtiöihin

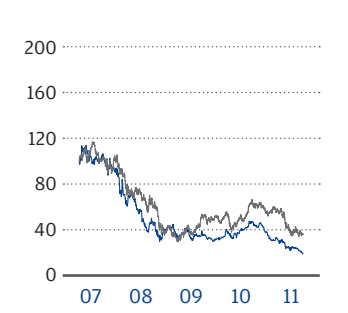

Indeksit 1.1.2007=100

Osakkeet ja osakkeenomistajat

FINNAIR OYJ:N SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2011

		Osakkeet, kpl	%	Muutos, kpl
1	Suomen valtio / Valtioneuvoston kanslia	71 515 426	55,8	0
2	Skagen Global -sijoitusrahastot	6 678 639	5,2	-136 466
3	Kuntien Eläkevakuutus	5 664 148	4,4	646 424
4	Ilmarinen Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	3 025 564	2,4	0
5	OP-sijoitusrahastot	2 500 000	2,0	-150 000
6	Tapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	2 276 444	1,8	0
7	Valtion Eläkerahasto	2 100 000	1,6	0
8	Alfred Berg -sijoitusrahastot	1 898 502	1,5	1 898 502
9	Suomi Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	1 460 000	1,1	-665 000
10	Veritas Eläkevakuutusosakeyhtiö	1 439 800	1,1	1 200 411
11	Evli-sijoitusrahastot	894 129	0,7	635 841
12	Etera Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	632 272	0,5	-54 926
13	SEB Gyllenberg -sijoitusrahastot	628 216	0,5	68 262
14	Varma Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö	600 000	0,5	0
15	Finnair Oyj:n henkilöstörahasto	563 308	0,4	-292
16	Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	505 683	0,4	-3 132
17	Eläke-Fennia Keskinäinen Vakuutusyhtiö	500 000	0,4	0
18	Taaleritehdas Arvo Markka Osake -sijoitusrahasto	500 000	0,4	200 000
19	Nordea-sijoitusrahastot	443 283	0,3	-1 125 239
20	Finnair Oyj (omat osakkeet)	410 187	0,3	0
	Hallintarekisteröidyt	8 897 499	6,9	-941 904
	Muut	15 003 015	11,7	
	Yhteensä	**128 136 115**	**100,0**	

FINNAIR OYJ:N OMIEN OSAKKEIDEN HANKINTA, LUOVUTUS SEKÄ OSAKEPALAUTUKSET

Aika	Osakemäärä	Hinta, euroa	Keskihinta, euroa
2004	422 800	2 275 666,49	5,38
2005	-37 800	-209 838,54	5,55
2005	150 000	1 516 680,00	10,11
2006	-383 097	-2 056 847,88	5,37
2007	0	0,00	0
2008	235 526	1 538 956,35	6,53
2009	0	0,00	0
2010	22 758	114 719,52	5,04
2011	0	0,00	0,00
31.12.2011	**410 187**	**3 179 335,94**	**7,75**

OSAKKEENOMISTAJAT RYHMITTÄIN 31.12.2011

	Osakkeita, kpl	Osakkeita, %	Omistajia, kpl	Omistajia, %
Julkisyhteisöt	89 108 143	69,5	22	0,2
Kotitaloudet	10 735 840	8,4	13 377	95,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	8 902 417	6,9	33	0,2
Hallintarekisteröidyt	8 897 499	6,9	9	0,1
Ulkomaiset	6 877 037	5,4	58	0,4
Yritykset	2 764 895	2,2	506	3,6
Yhteisöt	831 045	0,6	52	0,4
Yhteistilillä	19 239	0,0	-	-
Yhteensä	**128 136 115**	**100,0**	**14 057**	**100,0**

OSAKEOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2011

	Osakkeita, kpl	Osakkeita, %	Omistajia, kpl	%
1–200	631 450	0,5	6 665	47,4
201–1 000	2 710 650	2,1	5 081	36,1
1 001–10 000	5 608 083	4,4	2 097	14,9
10 001–100 000	4 108 926	3,2	168	1,2
100 001–1 000 000	9 458 980	7,4	26	0,2
1 000 001–	96 701 288	75,5	11	0,1
Hallintarekisteröidyt	8 897 499	6,9	9	0,1
Yhteistilillä	19 239	0	-	-
Yhteensä	**128 136 115**	**100,0**	**14 057**	**100,0**

OSAKEMÄÄRÄT JA PÖRSSIKEHITYS

		2011	2010	2009
Osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin (ns. laimennusvaikutuksella)	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa (ns. laimennusvaikutuksella)	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	128 136 115	128 136 115	128 136 115
Ylin kaupantekokurssi	euroa	5,37	5,72	5,24
Alin kaupantekokurssi	euroa	2,30	3,61	3,52
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	milj. euroa	295	646	481
Osakkeiden vaihto	kpl	21 422 076	27 299 521	13 846 917
Vaihto keskimääräisestä osakemäärästä	%	16,72	21,31	10,80

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

		2011	2010	2009
Tulos/osake	euroa	-0,75	-0,24	-0,76
Oma pääoma/osake	euroa	5,89	6,67	6,45
Osinko/osake	euroa	0,00	0,00	0,00
Osinko tuloksesta	%	0,0	0,0	0,0
Hinta/voittosuhde (P/E)		-3,07	-21,09	-4,93
P/CEPS		5,8	8,5	-4,0
Efektiivinen osinkotuotto	%	0,0	0,0	0,0

Taloudellinen kehitys 2009–2011

		2011	2010	2009
TULOSLASKELMA				
Liikevaihto	milj.euroa	2 258	2 023	1 838
muutos	%	11,6	10,1	-18,5
Toiminnallinen liiketulos	milj.euroa	-61	-5	-171
suhteessa liikevaihtoon	%	-2,7	-0,2	-9,3
Liikevoitto/-tappio (EBIT)	milj.euroa	-88	-13	-115
suhteessa liikevaihtoon	%	-3,9	-0,7	-6,3
Nettorahoitustuotot (+) / -kulut (-)	milj.euroa	-22	-20	-10
suhteessa liikevaihtoon	%	-1,0	-1,0	-0,5
Nettokorot	milj.euroa	-14	-16	-6
suhteessa liikevaihtoon	%	-0,6	-0,8	-0,3
Tulos ennen veroja	milj.euroa	-111	-33	-125
suhteessa liikevaihtoon	%	-4,9	-1,6	-6,8
TASE				
Konsernitase				
Pitkäaikaiset varat	milj. euroa	1 621	1 514	1 596
Lyhytaikaiset varat	milj. euroa	736	827	842
Myytävänä olevat pitkäaikaiset varat	milj. euroa	0	71	19
Varat yhteensä	milj. euroa	2 357	2 412	2 457
Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus	milj. euroa	747	853	825
Velat yhteensä	milj. euroa	1 610	1 558	1 632
Oma pääoma ja velat yhteensä	milj. euroa	2 357	2 412	2 457
Bruttoinvestoinnit ilman ennakkoja	milj. euroa	204	183	347
Bruttoinvestoinnit liikevaihdosta	%	9,0	9,1	18,9
Sijoitettu pääoma keskimäärin	milj. euroa	1 550	1 636	1 353
Osingot tilikaudelta*	milj. euroa	0	0	0
Korolliset velat	milj. euroa	729	765	829
Likvidit varat	milj. euroa	403	527	607
Korollinen nettovelka	milj. euroa	326	238	221
suhteessa liikevaihtoon	%	14,4	11,7	12,0
TUNNUSLUVUT				
Tulos/osake	euroa	-0,75	-0,24	-0,76
Optio-oikeuksien laimennusvaikutuksella oikaistu tulos / osake	euroa	-0,75	-0,24	-0,76
Tulos / osake (tilikauden lopussa oleva osakemäärä)	euroa	-0,75	-0,24	-0,76
Oma pääoma / osake	euroa	5,89	6,67	6,45
Osinko/osake*	euroa	0,00	0,00	0,00
Osinko tuloksesta*	%	0,0	0,0	0,0
Liiketoiminnan rahavirta / osake	euroa	0,4	0,6	-0,9
Hinta / voitto-suhde, P/E		-3,07	-21,09	-4,93
Omavaraisuusaste	%	32,6	36,2	34,2
Nettovelkaantumisaste	%	43,3	27,8	26,8
Oikaistu nettovelkaantumisaste	%	108,4	79,6	90,0
Oman pääoman tuotto	%	-10,9	-2,7	-12,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-5,2	-0,4	-7,8
RAHAVIRTA				
Liiketoiminnan nettorahavirta	milj. euroa	51	76	-115
Liiketoiminnan nettorahavirta liikevaihdosta	%	2,2	3,7	-6,3
HENKILÖSTÖ				
Henkilöstö, keskimäärin		7 467	7 578	8 797

Henkilöstön keskimääräisiä lukuja on oikaistu yksinomaan osa-aikaisessa palveluksessa olleiden henkilöiden osalta.

* Tilikauden 2011 osinko on hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

Tunnuslukujen laskentakaavat

EBITDAR	=	Liikevoitto + poistot + lentokaluston lease-maksut	
Toiminnallinen liiketulos	=	Liikevoitto/-tappio ilman kertaluonteisia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon ja valuuttamääräisten lentokaluston huoltovarausten arvon muutosta	
Oman pääoman tuotto % (ROE)	=	Tilikauden tulos / Oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus (kauden keskiarvo)	x 100
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma – korottomat velat	
Sijoitetun pääoman tuotto % (ROCE)	=	Tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut / Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)	x 100
Tulos/osake (e)	=	Tilikauden tulos / Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin kauden aikana	
Oma pääoma / osake (e)	=	Oma pääoma / Osakeantioikaistu osakemäärä kauden lopussa	
Osinko tuloksesta %	=	Osakekohtainen osinko / Osakekohtainen tulos	x 100
Efektiivinen osinkotuotto %	=	Osakekohtainen osinko / Osakeantikorjattu pörssikurssi tilinpäätöspäivänä	x 100
P/CEPS	=	Pörssikurssi kauden lopussa / Osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta	
Rahavirta/osake (e)	=	Liiketoiminnan rahavirta / Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin kauden aikana	
Hinta/voittosuhde, P/E	=	Pörssikurssi kauden lopussa / Tulos/osake	
Omavaraisuusaste %	=	Oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus / Taseen loppusumma – saadut ennakot	x 100
Nettovelkaantumisaste %	=	Korolliset velat – likvidit varat / Oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus	x 100
Oikaistu nettovelkaantumisaste %	=	Korolliset velat + 7 x vuosittaiset lentokoneiden leasevuokrat – likvidit varat / Oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus	x 100

Konsernin tuloslaskelma

Milj. euroa	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010	Liite
Liikevaihto	**2 257,7**	**2 023,3**	3
Valmistus omaan käyttöön	3,1	8,7	6
Liiketoiminnan muut tuotot	11,0	20,1	7
Materiaalit ja palvelut	-1 092,1	-940,7	8
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-477,0	-446,2	9
Poistot ja arvonalentumiset	-130,6	-118,7	10
Liiketoiminnan muut kulut	-659,9	-559,8	11
Liikevoitto/tappio	**-87,8**	**-13,3**	
Rahoitustuotot	9,0	6,5	12
Rahoituskulut	-30,6	-26,3	13
Osuus pääomaosuusmentelmällä yhdistettyjen yritysten tuloksesta	-2,1	0,1	18
Voitto/tappio ennen veroja	**-111,5**	**-33,0**	
Tuloverot	24,0	10,2	14
Tilikauden voitto/tappio	**-87,5**	**-22,8**	
Jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille	**-87,7**	**-23,0**	
Määräysvallattomille omistajille	**0,2**	**0,2**	
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos			
Osakekohtainen tulos, euroa/osake (laimennettu ja laimentamaton)	-0,75	-0,24	15

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	1.1–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Tilikauden voitto/tappio	**-87,5**	**-22,8**
Muut laajan tuloksen erät		
Muuntoerot	-0,2	-0,5
Myytävissä olevien rahavarojen muutos verojen jälkeen	-9,9	1,5
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos verojen jälkeen	4,7	58,9
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	**-5,4**	**59,9**
Tilikauden laaja tulos	**-92,9**	**37,1**
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-93,1	36,9
Määräysvallattomille omistajille	0,2	0,2

Liitetiedot numero 1–39 ovat olennainen osa tätä konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010	Liite
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	32,3	38,6	16
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 468,2	1 406,6	17
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	13,7	7,6	18
Saamiset	32,1	13,6	19
Laskennalliset verosaamiset	75,2	48,0	20
	1 621,5	**1 514,4**	
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	48,9	47,5	21
Myyntisaamiset ja muut saamiset	283,3	252,3	22
Muut rahoitusvarat	353,8	485,4	23
Rahavarat	49,5	41,5	24
	735,5	**826,7**	
Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	0,0	70,7	5
Varat yhteensä	**2 357,0**	**2 411,8**	
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	75,4	75,4	
Muu oma pääoma	676,4	777,1	
	751,8	**852,5**	
Määräysvallattomien omistajien osuus	**0,7**	**0,8**	
Oma pääoma yhteensä	**752,5**	**853,3**	25
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	98,5	103,3	20
Rahoitusvelat	516,0	677,7	29
Eläkevelvoitteet	0,0	2,5	27
Varaukset	86,9	72,6	28
	701,4	**856,1**	
Lyhytaikaiset velat			
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	0,0	0,3	14
Varaukset	46,0	27,8	28
Rahoitusvelat	229,9	98,5	29
Ostovelat ja muut velat	627,2	575,8	30
	903,1	702,4	
Velat yhteensä	**1 604,5**	**1 558,5**	
Oma pääoma ja velat yhteensä	**2 357,0**	**2 411,8**	

Liitetiedot sivuilla 1-39 ovat olennainen osa tätä konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	1.1–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Liiketoiminnan rahavirrat		
Tilikauden voitto/tappio	-87,5	-22,8
Liiketapahtumat, joihin ei liity maksutapahtumaa [1]	148,9	122,9
Korkokulut ja muut rahoituskulut	30,6	26,3
Korkotuotot	-7,5	-6,2
Muut rahoitustuotot	-1,4	-0,2
Osinkotuotot	0,0	-0,1
Verot	0,0	-10,2
Käyttöpääoman muutokset	-15,3	-13,8
Maksetut korot	-19,7	-19,1
Maksetut rahoituskulut	-5,2	-3,7
Saadut korot	5,6	4,7
Saadut rahoitustuotot	2,3	0,1
Maksetut verot	0,0	-1,9
Liiketoiminnan nettorahavirrat [5]	**50,8**	**76,0**
Investointien rahavirrat		
Tytäryrityksen hankinnat	0,0	-0,1
Yhteisyritysten hankinnat	-8,3	-
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-5,3	-5,2
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin [4]	-145,0	24,6
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien korkosijoitusten nettomuutos [2]	70,8	112,0
Myytävissä olevien osakkeiden nettomuutos	0,2	1,6
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti	60,1	10,8
Saadut osingot	0,1	0,1
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-9,4	6,9
Investointien nettorahavirrat	**-36,8**	**150,7**
Rahoituksen rahavirrat		
Lainojen nostot	34,1	49,5
Lainojen takaisinmaksut	-76,8	-234,3
Oman pääoman ehtoinen laina, korot/pääoma	-10,8	-10,8
Rahoituksen nettorahavirrat	**-53,5**	**-195,6**
Rahavirtojen muutos	**-39,5**	**31,1**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat tilikauden alussa	294,0	262,9
Rahavirtojen muutos	-39,5	31,1
Rahavarat tilikauden lopussa [3]	**254,5**	**294,0**

Rahavirtalaskelma kuvastaa konsernin rahavarojen muutosta tilikauden aikana. Rahavirtalaskelma on jaettu IAS 7 -standardin mukaisesti liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin.

Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot:

[1] Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa: Milj. euroa	2011	2010
Poistot	130,6	118,7
Työsuhde-etuudet	15,2	7,0
Johdannnaisten käyvän arvon muutokset	2,4	6,4
Muut oikaisut	0,7	-9,2
	148,9	**122,9**

[2] Yli 3 kuukauden päästä erääntyvien kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien korkosijoitusten nettomuutos sisältäen arvonmuutoksen.

[3] Rahavarat sisältävät rahat ja muut rahavarat, jotka on esitetty taseessa erillisillä tileillä. Rahoituslaskelman rahavarojen täsmäytys taseen lukuihin on esitetty alla:

Milj. euroa	2011	2010
Tase-erä (lyhytaikaiset)		
Muut rahoitusvarat	353,8	485,4
Rahavarat	49,5	41,5
Lyhytaikaiset rahavarat taseessa	403,3	526,9
Yli 3 kuukauden päästä erääntyvät	-135,9	-206,7
Myytävissä olevat osakkeet	-12,9	-26,2
Yhteensä	**254,5**	**294,0**

[4] Lukuun ei sisälly A330-lentokoneiden rahoitusleasingjärjestelyt.

[5] Vuoden 2010 osalta rahoitusleasingsopimuksiin liittyvät toteutuneet maksuerät on siirretty liiketoiminnan rahavirrasta rahoituksen rahavirtaan.

Rahavirtalaskelman rahavarat pitävät sisällään käteisvarat ja pankkitalletukset sekä muut erittäin likvidit rahoitusvarat, joiden juoksuaika on enintään kolme kuukautta. Tällaisia eriä ovat esim. sijoitus- ja yritystodistukset. Tase-erät eritelty liitetiedoissa 21 ja 22.

Liitetiedot numero 1–39 ovat olennainen osa tätä konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. euroa	Osake pääoma	Ylikurssi-rahasto	Vara-rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muunto-erot	Edellisten tilikausien voitto	Oman pääoman ehtoinen laina	Yhteensä	Määräys-vallatto-mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2011	**75,4**	**20,4**	**147,7**	**35,2**	**247,2**	**0,0**	**207,2**	**119,4**	**852,5**	**0,8**	**853,3**
Osingot ja osakeperusteiset maksut							0,6	0,0	0,6	-0,3	0,3
Oman pääoman ehtoisen lainan korot							-8,2		-8,2		-8,2
Omistajiin liittyvät oman pääoman erät 31.12.2011	**75,4**	**20,4**	**147,7**	**35,2**	**247,2**	**0,0**	**199,6**	**119,4**	**844,9**	**0,5**	**845,4**
Tilikauden tulos							-87,7		-87,7	0,2	-87,5
Laajan tuloksen erät											
Rahavirran suojaukset											
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos				4,7					4,7		4,7
Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset				-9,9					-9,9		-9,9
Muuntoerot						-0,2			-0,2		-0,2
Kauden laaja tulos	0,0	0,0	0,0	-5,2	0,0	-0,2	-87,7	0,0	-93,1	0,2	-92,9
Oma pääoma yhteensä 31.12.2011	**75,4**	**20,4**	**147,7**	**30,0**	**247,2**	**-0,2**	**111,9**	**119,4**	**751,8**	**0,7**	**752,5**

Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma

Milj.euroa	Osake pääoma	Ylikurssi-rahasto	Vara-rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muunto-erot	Edellisten tilikausien voitto	Oman pääoman ehtoinen laina	Yhteensä	Määräys-vallatto-mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2010	**75,4**	**20,4**	**147,7**	**-25,2**	**247,2**	**0,5**	**238,3**	**119,4**	**823,7**	**0,9**	**824,6**
Osingot ja osakeperusteiset maksut							-0,1		-0,1	-0,3	-0,4
Oman pääoman ehtoisen lainan korot							-8,0		-8,0		-8,0
Omistajiin liittyvät oman pääoman erät 31.12.2010	**75,4**	**20,4**	**147,7**	**-25,2**	**247,2**	**0,5**	**230,2**	**119,4**	**815,6**	**0,6**	**816,2**
Tilikauden tulos							-23,0		-23,0	0,2	-22,8
Laajan tuloksen erät											
Rahavirran suojaukset											
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos				58,9					58,9		58,9
Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset				1,5					1,5		1,5
Muuntoerot						-0,5			-0,5		-0,5
Kauden laaja tulos	0,0	0,0	0,0	60,4	0,0	-0,5	-23,0	0,0	36,9	0,2	37,1
Oma pääoma yhteensä 31.12.2010	**75,4**	**20,4**	**147,7**	**35,2**	**247,2**	**0,0**	**207,2**	**119,4**	**852,5**	**0,8**	**853,3**

Liitetiedot numero 1–39 ovat olennainen osa tätä konsernitilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Finnair-konserni harjoittaa maailmanlaajuisesti lentoliikennettä ja sitä tukevia palveluja. Konsernin liiketoiminnot jakautuvat lentoliikenteeseen, lentotoimintapalveluihin sekä matkapalveluihin. Konsernin emoyritys on Finnair Oyj, jonka kotipaikka on Helsinki ja pääkonttorin rekisteröity osoite Tietotie 11 A, Vantaa. Emoyritys on listattuna NASDAQ OMX Helsingin pörssissä. Finnair Oyj:n hallitus on kokouksessaan 8.2.2012 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös varsinaisessa yhtiökokouksessa, joka pidetään tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

2. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet on esitetty alla. Laatimisperiaatteita on noudatettu konsernitilinpäätöksessä esitettyinä kausina ellei toisin mainita.

LAATIMISPERUSTA

Finnair Oyj:n konsernitilinpäätös vuodelta 2011 on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2011 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksyttyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölainsäädännön mukaiset.

Vuoden 2011 konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja, myytävissä olevia rahoitusvaroja ja johdannaissopimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina pyöristettynä lähimpään sataan tuhanteen euroon.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa "JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT"

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

TYTÄRYHTIÖT

Finnair Oyj:n konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Finnair Oyj ja kaikki sen tytäryhtiöt. Tytäryhtiöiksi katsotaan ne yhtiöt, joiden äänimäärästä emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 prosenttia tai sillä on muuten oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jona konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtiöt siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tällaisessa tapauksessa erä esitetään arvonalentumisen ryhmässä tuloslaskelmassa. Tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernissa käytössä olevia laskentaperiaatteita.

MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS JA LIIKETOIMET MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN KANSSA

Määräysvallattomien omistajien osuus on esitetty taseessa erillään veloista ja emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluvasta omasta pääomasta omana eränään osana omaa pääomaa. Tuloslaskelmassa esitetään tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille. Määräysvallattomien omistajien osuus kertyneistä tappioista kohdistetaan määräysvallattomien omistajien osuuteen, vaikka tämä johtaisi määräysvallattomien omistajien osuuden esittämistä negatiivisena. Konserni ratkaisee ennen negatiivisen määräysvallattomien omistajien osuuden kirjaamista, onko yhtiöllä velvollisuus korvata nämä tappiot. Mikäli tällainen velvollisuus on olemassa, määräysvallattomien omistajien osuudelle kohdistetaan tappiosta konsernitilinpäätökseen enintään määräysvallattomien omistajien sijoituksen määrä.

Konserni soveltaa määräysvallattomien omistajien kanssa tehtäviin transaktioihin samanlaista laskentaperiaatetta kuin omistajien kanssa. Kun määräysvallattomilta omistajilta ostetaan osakkeita, erotus kirjataan omaan pääomaan. Myös voitot ja tappiot osakkeiden myynnistä määräysvallattomille omistajille kirjataan omaan pääomaan.

OSAKKUUSYRITYKSET JA YHTEISYRITYKSET

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on yleensä 20–50 prosenttia äänimäärästä tai joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta joissa sillä ei ole määräysvaltaa. Yritykset, joissa konsernilla on yhteinen määräysvalta, käsitellään luonteensa mukaisesti yhteisyrityksenä. Osuudet yrityksissä on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin osuus hankintahetken jälkeisistä tuloksista on kirjattu tuloslaskelmaan. Jos konsernin osuus yrityksen tappiosta ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon, ellei konserni ole sitoutunut yrityksen velvoitteiden täyttämiseen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja yhtiön välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Konsernin osuus yrityksestä sisältää sen hankinnassa syntyneen liikearvon. Yhtiöiden tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernissa käytössä olevia laskentaperiaatteita.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISTEN ERIEN MUUNTAMINEN

Kunkin tytäryhtiön tilinpäätökseen sisältyvät erät on arvostettu siihen valuuttaan, joka on kunkin tytäryhtiön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroissa, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Ulkomaisten tytäryhtiöiden, joiden toimintavaluutta poikkeaa emoyhtiön toimintavaluutasta tuloslaskelmat ja taseet muutetaan esittämisvaluutan määräiseksi seuraavasti:

- Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen tilinpäätöspäivän keskikursseja.
- Maksetut ja saadut ennakkomaksut ovat toimintavaluutan maksupäivän kurssin mukaisia.
- Ei-monetaariset erät on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia.
- Liiketoiminnan kurssierot sisältyvät tuloslaskelman liikevoittoon ja ulkomaanrahan määräisten lainojen kurssierot sisältyvät rahoituseriin.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntyvät oman pääoman erien kurssierot kirjataan laajaan tulokseen. Kun ulkomainen tytäryhtiö myydään, nämä kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan osana myynnistä aiheutuvaa kokonaisvoittoa tai -tappiota. Muuntoerot, jotka ovat syntyneet IFRS-siirtymäpäivästä lähtien, esitetään konsernitilinpäätöstä laadittaessa laajassa tuloslaskelmassa erillisenä eränä.

Ulkomaisista hankinnoista syntynyt liikearvo, joka on kohdistettu ulkomaiseen yksikköön, käsitellään ulkomaan yksikön valuuttamääräisenä omaisuutena ja muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

JOHDANNAISSOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

Rahoituspolitiikkansa mukaisesti Finnair-konserni käyttää valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisia pienentämään valuuttakurssi-, korko- ja hyödykeriskejä, jotka johtuvat konsernin taseen eristä, valuuttamääräisistä ostosopimuksista, ennakoiduista valuuttamääräisistä ostoista ja myynneistä sekä tulevista lentopetroliostoista.

Johdannaissopimukset kirjataan tekohetkellä taseeseen niiden alkuperäiseen hankintamenoon (käypä arvo), jonka jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon jokaisessa tilinpäätöksessä ja osavuosikatsauksessa. Johdannaisten käyvät arvot perustuvat arvoihin, joilla instrumentti voitaisiin asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden ja toisistaan riippumattomien osapuolten välillä ilman myyntitilanteeseen liittyvää pakkoa joko ostaa tai myydä. Johdannaisten käyvät arvot määritetään seuraavasti:

Kaikkien johdannaisten käyvät arvot lasketaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja, korkoja, volatiliteetteja ja hyödykehintanoteerauksia. Valuuttatermiinien käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Valuuttaoptioiden käyvät arvot lasketaan käyttäen yleisesti hyväksyttyjä optioiden arvonmääritysmalleja. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Koron- ja valuutanvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Korko-optioiden käyvät arvot lasketaan käyttäen yleisesti hyväksyttyjä optioiden arvonmääritysmalleja. Hyödyketermiinien käyvät arvot lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvona. Hyödykeoptioiden käyvät arvot lasketaan käyttäen yleisesti hyväksyttyjä optioiden arvonmääritysmalleja.

Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten voitot ja tappiot kirjataan yhdenmukaisesti alla olevan kohde-etuuden kanssa. Johdannaissopimukset määritellään syntymishetkellään tulevien kassavirtojen suojauksiksi, sitovien ostosopimusten suojauksiksi (rahavirtasuojaus tai käyvän arvon suojaus) tai johdannaisiksi, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja tai joihin ei sovelleta suojauslaskentaa (taloudellinen suojaus). Ulkomaisen yksikön nettoinvestointien suojauksia tai kytkettyjä johdannaisia ei ollut käytössä.

Finnair-konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä konsernin riskienhallintatavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloittaessaan ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuutta tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojaussuhteessa olevien johdannaisten arvot esitetään taseen lyhytaikaisissa rahoitusvaroissa ja -veloissa.

Finnair-konserni soveltaa IFRS-suojauslaskennan periaatteita tulevien kassavirtojen suojauksessa (rahavirtasuojaus). Tätä periaatetta sovelletaan polttoaineiden hinta- ja valuuttariskien, sähkön hintariskin sekä lease-maksujen että lentokoneostojen valuuttasuojauksessa.

Käyvän arvon suojausta toteutetaan Finnairissa lentokoneiden sitovien ostosopimusten osalta. Nämä sitovat ostosopimukset käsitellään IFRS:n mukaan kiinteäehtoisena sitoumuksena, joiden valuuttakurssimuutos suojattavan riskin osalta kirjataan taseeseen omaisuuseräksi ja vastaava voitto tai tappio tulosvaikutteisesti. Samoin näitä ostoja suojaavien instrumenttien käypä arvo esitetään taseessa velkana tai saamisena ja käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon niiltä osin kun suojauslaskennan soveltamisen edellytykset ovat täyttyneet. Käyvän arvon rahastoon kirjatut voitot ja tappiot siirretään tuloslaskelmaan sillä kaudella, jolla suojattu erä merkitään tuloslaskelmaan. Kun rahavirran suojaukseksi hankittu instrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoidun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Suojauksen tehokkuutta testataan vuosineljänneksittäin. Suojausten tehokas osa kirjataan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon, josta se puretaan kohdeetuuden realisoituessa tuloslaskelmaan tai investointien osalta hankintamenoon.

Valuuttamääräisten lainojen korko- ja valuuttariskin suojaamisessa Finnair-konserni käyttää valuutan- ja koronvaihtosopimuksia. Suojauslaskennan ehdot täyttävien valuutan- ja koronvaihtosopimusten valuuttakurssiero kirjataan yhtäaikaisesti lainasta syntyvää kurssieroa vastaan. Muu käyvän arvon muutos kirjataan tehokkaalta osaltaan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon. Korkotuotot ja -kulut kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Finnair-konserni käyttää lentopetroliswappeja (termiinejä) ja -optioita lentopetrolin hintariskin suojaamisessa. Lentopetrolin suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon rahavirran suojauksiksi määriteltyjen johdannaisten osalta, jotka täyttävät IFRS-suojauslaskennan soveltamisedellytykset. Omaan pääomaan kirjattujen johdannaisten kertyneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojauksen kohde kirjataan tuloslaskelmaan. Jos ennakoidun kassavirran ei enää odoteta toteutuvan, esitetään omassa pääomassa raportoidut kertyneet voitot ja tappiot välittömästi tilikauden muissa tuotoissa ja kuluissa. Johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset, niiltä osin kuin IFRS-suojauslaskennan kriteerit eivät täyty, esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa juoksuaikanaan.

Finnair-konserni käyttää sähköjohdannaissopimuksia suojautuessaan sähkön hintariskiltä. Sähkösuojaukset kirjataan rahavirran suojauksina. Rahavirran suojaukseksi IFRS:n mukaan määriteltyjen johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon. Kirjattu käyvän arvon muutos puretaan tulokseen samaan aikaan suojattavan erän kanssa. Suojauslaskennan ulkopuolisten suojausten käyvän arvon muutokset (jotka eivät täytä IFRS-suojauslaskennan kriteerejä) kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin juoksuaikanaan.

Suojauslaskennan piiriin kuulumattomien liiketoimintojen rahavirtojen suojaamiseksi tehtyjen johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelman muihin liiketoiminnan kuluihin. Suojauslaskennan piiriin kuulumattomien korkojohdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

TULOUTUSPERIAATE

Liikevaihto sisältää konsernin tavanomaisessa liiketoiminnassa tapahtuvasta palveluiden ja tavaroiden myynnistä saatujen tai saatavien vastikkeiden käyvän arvon. Myynnistä vähennetään oikaisuerinä mm. annetut alennukset ja välilliset verot. Tuotot kirjataan, kun ne on luotettavasti määritettävissä, kun vastaisen taloudellisen hyödyn saaminen on todennäköistä ja kun tietyt edellytykset ovat täyttyneet konsernin eri toiminnoissa jäljempänä kuvatulla tavalla.

Lentoliikenteen myynti tuloutetaan sillä hetkellä, kun lentoliikenneohjelman mukaisesti lento lennetään. Käyttämättä jääneiden lentolippujen tuloutus perustuu lipun vanhenemisaikaan.

Konserni tarjoaa Finnair Plus -kanta-asiakasjärjestelmän, jossa asiakas hankkimillaan pisteillä voi tehdä ostoksia Finnairin palvelutarjonnasta. Asiakkaalta saatava suoritus kohdistetaan myyntisopimuksen eri komponenteille niiden käypiin arvoihin perustuen. Tällaista moniosaista järjestelyä tuloutetaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä määrä, joka vastaa palvelun tai tuotteiden osuutta koko järjestelyn käyvästä arvosta. Kun pisteitä käytetään palvelun tai tuotteiden hankintaan, tuloutetaan tämä osa joko tuotteiden määräysvallan siirtymishetkellä tai vastaavasti palvelun tuottamishetkellä.

Tuotot palveluista tuloutetaan sillä tilikaudella, jolloin palvelu tuotetaan asiakkaalle. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tällöin konsernilla ei ole enää tuotteeseen liittyvää valvonta- ja määräysvaltaa. Jos myynti sisältää sekä palvelua että tavaroiden myyntiä, niin molempien myynti tuloutetaan sillä hetkellä, kun palvelu on tuotettu asiakkaalle.

Lentotoimintapalvelujen myynti tuloutetaan silloin, kun palvelu on kokonaan suoritettu.

Matkapalvelujen myynti tuloutetaan, kun palvelu on luovutettu. Myynnistä vähennetään oikaisuerinä mm. annetut alennukset ja välilliset verot.

Korkotuotot

Korkotuotot kirjataan ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Jos saamisen arvo alentuu, sen kirjanpitoarvo alennetaan vastaamaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää, joka saadaan diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat instrumentin alkuperäisellä efektiivisellä korolla, ja diskonttausvaikutuksen purkautuminen kirjataan jatkossa korkotuotoksi. Arvoltaan alentuneista lainasaamisista kertyvät korkotuotot kirjataan alkuperäisen efektiivisen koron mukaisesti.

Osinkotuotot

Osinkotuotot kirjataan, kun yhtiölle on syntynyt laillinen oikeus osinkojen saamiseen.

LIIKEVOITTO

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla oikaistuna, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä; muuten ne on kirjattu rahoituseriin.

TULOVEROT

Verokulu sisältää sekä kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron että laskennallisen veron. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi milloin ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan vastaavasti.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan niiden verolakien perusteella, jotka on tilinpäätöspäivään mennessä säädetty tai käytännössä hyväksytty. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä säädettyjä verokantoja käyttäen. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen tai verotettavaan tuloon.

Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä, poistoista, johdannaissopimusten uudelleenarvostuksista, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksista. Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kun se todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaan tuloon, jota vastaan vähennyskelpoinen väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Konsernin pääasiallinen toiminta tapahtuu Suomessa. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot on laskettu 26 prosentin verokannalla. Ulkomaisten tytäryritysten tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot on laskettu verokannoilla 0–26 prosenttia.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun konsernilla on laillisesti toimenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja kun laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman verosaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta, kun saaminen ja velka on tarkoitus realisoida nettomääräisesti. Laskennallisissa veroissa on huomioitu Suomen verokannan muutos 1.1.2012.

JULKISET AVUSTUKSET

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta saatu yleinen avustus simulaattorikoulutukseen on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin. Julkiset avustukset, joita konserni voi saada esimerkiksi käyttöomaisuushankintoihin, kirjataan alkuperäisen hankintamenon vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ovat pääasiallisesti lentokoneita ja rakennuksia. Nämä kirjataan taseeseen, taloudellisen hyödyn ollessa yhtä vuotta pidempi, hankintamenoon, joka sisältää hankinnasta aiheutuneet välittömät kustannukset. Lähinnä lentokoneiden (runko, moottorit ja raskashuolto) hankintameno voi sisältää myös omasta pääomasta siirrettyjä voittoja tai tappiota, jotka johtuvat ulkomaan rahan määräisiin hyödykehankintoihin liittyvistä ehdot täyttävistä rahavirran suojauksista. Ehdot täyttävän aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osaksi omaisuuserän hankintamenoa. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalennuksilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon.

Lentokoneet ja niiden moottorit sekä lentokonesimulaattorit poistetaan tasapoistoina arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Lentokoneiden hankintameno kohdistetaan koneen rungolle, moottoreille ja raskashuolloille ja näitä poistetaan erillisinä hyödykkeinä taloudellisena vaikutusaikana. Rakennuksista ja muista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään poistot taloudellisena vaikutusaikana. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Muu kalusto pitää sisällään konttorikoneita, -kalusteita, autoja sekä lentokentällä käytössä olevia kuljetusajoneuvoja.

Poistot lasketaan omaisuuslajista riippuen seuraavilla periaatteilla:

- Rakennukset 50 vuotta hankintahetkestä 10 % jäännösarvoon tai 3–7 % degressiivisellä poistomenetelmällä
- Lentokoneet ja niiden moottorit tasapoistoina seuraavasti:
  - A320-laivaston lentokoneet 20 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
  - Embraer-laivaston lentokoneet 20 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
  - Uudet A330-laivaston lentokoneet 18 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
  - Uudet A340-laivaston lentokoneet 15 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
  - Käytettynä ostetut, kuusi vuotta vanhemmat, suihkukoneet 10 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
  - Uudet potkuriturbiinikoneet 12 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
  - Käytettynä ostetut potkuriturbiinikoneet 10 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
  - Käytöstä poistuvat koneet tasapoistoina kokonaan laivastosuunnitelman mukaisena käyttöaikana
- Lentokoneiden raskashuollot huoltojakson aikana tasapoistoina
- Embraer–laitteet 20 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- Airbus–laitteet 15 vuodessa 10 %:n jäännösarvoon
- Lentokonesimulaattorit poistetaan kuten vastaava lentokonetyyppi
- Muun aineellisen käyttöomaisuuden poistot 23 % degressiivisellä poistomenetelmällä.

Hyödykkeiden jäännösarvot ja arvioidut taloudelliset pitoajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja ja jäännösarvoja muutetaan vastaavasti.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- ja parannushankkeiden menot (lähinnä lentokoneiden modifikaatiot) sisällytetään omiksi poistokohteiksi taseeseen, kun on todennäköistä, että konsernille koituu hyödykkeestä

taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja omaisuuserän hankintameno on luotettavasti määritelty. Uudella osalla korvatun osan kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta syntyvät voitot sisältyvät tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja tappiot liiketoiminnan muihin kuluihin.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Erillisenä hankitun tai itse valmistetun aineettoman hyödykkeen kirjanpitoarvo perustuu hankintamenoon. Hankintameno sisältää välittömät hankinnasta aiheutuneet kustannukset. Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

- Liikearvo: arvonalennustestaus
- Tietokoneohjelmat: 3–8 vuotta
- Muut aineettomat hyödykkeet, niiden luonteesta riippuen 3–10 vuotta

Liikearvo

Liikearvo on määrä, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankitun tytäryrityksen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Tytäryritysten hankinnasta syntyvä liikearvo sisältyy aineettomiin hyödykkeisiin. Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta ja se merkitään taseeseen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappiolla. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta.

Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvoa kohdistetaan niille yksiköille tai yksikköjen ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä, jossa liikearvo on syntynyt, toimintasegmenttien mukaisesti määriteltynä.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Lentokoneiden, järjestelmien ja liikennöinnin teknologian tutkimus- sekä kehittämistyö suoritetaan pääosin valmistajien toimesta. Markkinointiin ja asiakaspalveluun liittyvät tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu kuluiksi toteutumishetkellä, koska aktivointikriteerit eivät täyty. Kulut sisältyvät konsernin tuloslaskelmaan kustannuksen luonteen mukaiseen kulueräänä.

Kehittämismenot tietojärjestelmiin ja rakennuksiin kirjataan taseeseen aineettomaksi hyödykkeeksi, kun on todennäköistä, että kehityshanke tulee sekä kaupallisesti että teknisesti onnistumaan ja hankkeen menot voidaan luotettavasti arvioida.

Tietokoneohjelmat

Tietokoneohjelmien vuosittaiset ylläpitomenot sekä ohjelmistoprojektien tutkimusvaiheen menot kirjataan kuluiksi toteutumishetkellä. Ohjelmistoprojektien pienkehitysmenoja, jotka eivät täytä aktivoimiskriteerejä, kirjataan kuluksi.

Hankitut IT-ohjelmien käyttöoikeudet ja lisenssit esitetään aineettomien oikeuksien ryhmässä ja muilta osin muissa aineettomissa hyödykkeissä. Hankitut käyttöoikeudet ja lisenssit merkitään taseeseen hankintamenoon, johon luetaan lisenssin ja ohjelmiston käyttövalmiiksi saattamisen kustannukset. Aktivoidut kulut poistetaan 3–8 vuoden taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet, kuten esim. patentit, tavaramerkit ja lisenssit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä kirjatuilla poistoilla ja arvonalennuksilla. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoina 3–10 vuodessa.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA LUOVUTETTAVIEN ERIEN RYHMÄT

Myytävänä oleviksi varoiksi luokitellaan sellaiset pitkäaikaiset omaisuuserät tai sellaisten varojen ja niihin liittyvien velkojen ryhmät (luovutettavien erien ryhmät), kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen.

Välittömästi ennen luokittelua myytävänä olevaksi omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokrakohteen käypää arvoa tai tätä alempaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Vastaava määrä kirjataan rahoitusvelaksi. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravelvoitteet rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät muihin pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasingajan kuluessa.

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluksi vuokra-ajan kuluessa.

Finnair-konsernin lentokoneiden muiden vuokrasopimusten mukaiset operatiiviset leasingvastuut on käsitelty vuokrakuluina tuloslaskelmassa. Sopimusten mukaiset tulevina vuosina erääntyvät leasingmaksut on esitetty liitetiedoissa.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet käsitellään muina vuokrasopimuksina, kun omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt eivät ole olennaisilta osin siirtyneet vuokralle ottajalle. Vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja niistä tehdään poistot taloudellisena vaikutusaikana. Poistoajat vastaavat omassa käytössä olevia käyttöomaisuushyödykkeitä. Vuokratuotot merkitään tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Myynti ja takaisinvuokraus

Myynti- ja takaisinvuokraustapahtumaan kuuluu omaisuuserän myynti ja saman omaisuuserän takaisinvuokraus. Vuokra ja myyntihinta ovat yleensä toisistaan riippuvaisia, sillä niistä neuvotellaan yhtenä kokonaisuutena. Myynti- ja takaisinvuokraustapahtuman kirjanpitokäsittely riippuu vuokrasopimuksen tyypistä.

Jos myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy rahoitusleasingsopimus, kirjanpitoarvon ylittävää myyntituloa ei tulouteta välittömästi vaan se on merkittävä velaksi taseeseen ja tuloutetaan vuokra-ajan kuluessa.

Jos myynti- ja takaisinvuokrasopimuksen tuloksena on syntynyt muu vuokrasopimus, niin kirjanpitoarvon ylittävä myyntivoitto tai tappio tuloutetaan välittömästi kun myyntihinta perustuu käypään arvoon. Jos luovutus ei ole tapahtunut käypään arvoon, niin myyntivoitto tai -tappio kirjataan taseeseen ja kirjataan vuokrien suhteessa omaisuuserän odotetun käyttöajan kuluessa.

ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Seuraavista omaisuuseristä kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan aina riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo ja aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

VAIHTO-OMAISUUS

Konsernin vaihto-omaisuutta ovat lentokoneissa käytettävät varaosat, lennoilla tarjottavat ruuat sekä keskeneräinen työ liittyen lentokoneiden huoltamiseen. Vaihto-omaisuutta ovat omaisuuserät, jotka on tarkoitettu myytäväksi tavanomaisessa liiketoiminnassa, ovat käsiteltävinä tuotantoprosessista myyntiä varten tai ovat tuotantoprosessissa kulutettavaksi tarkoitettuja raaka-aineita tai tarvikkeita.

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritellään keskihinta-menetelmää käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää kaikki suunnittelu-, osto-, valmistus- sekä muut menot, jotka ovat aiheutuneet vaihto-omaisuuden saattamisesta sijaintipaikkaan ja tilaan, joka sillä on tarkasteluhetkellä. Vaihto-omaisuuden valmistusmenoihin sisällytetään myös systemaattisesti kohdistettu osuus valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista normaalin toiminta-asteen mukaisesti.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

MYYNTISAAMISET

Myyntisaamisiin kirjataan yhtiön liiketoiminnan suoritteista suoriteperusteella saatavat varat. Myyntisaamiset arvostetaan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen jaksotettuun hankintamenoon. Myyntisaamiset luokitellaan lyhytaikaisiksi saamisiksi kun niiden oletetaan kertyvän konsernille seuraavan 12 kuukauden aikana.

Kun konsernilla on objektiivista näyttöä, että myyntisaamisten kertymiseen sisältyy epävarmuutta, niin ne arvostetaan alempaan todennäköiseen käypään arvoon. Julkiset taloudelliset vaikeudet, jotka osoittavat asiakkaan olevan menossa konkurssiin, merkittävät rahoitukselliset uudelleenjärjestelyt tai maksujen olennainen viivästyminen ovat esimerkkejä objektiivisesta näytöstä, jotka saattavat aiheuttaa myyntisaamisten arvostamisen todennäköiseen käypään arvoon. Arvonalentuminen myyntisaamisista kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Ulkomaan rahamääräiset myyntisaamiset arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

RAHOITUSVARAT

Konsernissa rahoitusvarat on luokiteltu IAS 39 ”Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen” -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät) rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset, sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmä sisältää kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat sekä varat, jotka on hankintahetkellä kirjattu tulosvaikutteisesti käypään arvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Kaikki ne johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi ja arvostetaan jokaisessa tilinpäätöksessä käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan (joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoituksen eriin) sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät sekä 12 kk sisällä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat johdannaissopimuksiin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka erääntyvät määräpäivänä ja jotka konsernilla on aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Konsernilla ei tilinpäätöshetkellä ollut kyseiseen ryhmään kuuluvia varoja.

Myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi luokitellaan sellaiset sijoitukset, joilla ei ole eräpäivää ja joiden myynnin ajankohtaa ei ole päätetty. Myytävissä olevat rahoitusvarat esitetään taseessa lyhytaikaisissa rahoitusvaroissa. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos kirjataan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon, josta se puretaan tuloslaskelmaan myynnin yhteydessä.

Noteeraamattomat osakkeet arvostetaan Finnair-konsernissa hankintahintaan luotettavan käyvän arvon puuttuessa.

Lainasaamiset ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Lainat ja muut saamiset sisältävät myyntisaamisia, siirtosaamisia, muita pitkäaikaisia saamisia ja lentokonevuokrien takuutalletuksia.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviltä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Finnair-konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa mitään objektiivista näyttöä siitä, että rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai erien ryhmän arvo on alentunut. Jos on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenoon taseeseen merkityistä lainoista ja muista saamisista tai eräpäivään asti pidettävistä sijoituksista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiokulut on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin ja ne voivat olla korollisia tai korottomia. Lainoista esitetään lyhytaikaisissa veloissa alle 12 kuukauden päästä maksettavaksi erääntyvät lainat. Valuuttamääräiset lainat arvostetaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin ja kurssierot kirjataan rahoituseriin.

Ostovelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä.

Rahoitusvelat kirjataan taseesta pois, kun yhtiö on täyttänyt sopimusperusteisen velvoitteensa.

Rahoitusleasingsopimusten käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla tulevat rahavirrat korolla, joka vastaa vastaavien leasingsopimusten korkoa. Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden

käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen. Ostovelkojen ja muiden velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota syntynyt vain, jos on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta yhden tai useamman omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman (”tappion synnyttävä tapahtuma”) seurauksena ja tappion synnyttävällä tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin.

Kriteerejä, joiden perusteella konsernissa todetaan, että arvonalentumistappion syntymisestä on objektiivista näyttöä, ovat seuraavat:

- liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet;
- sopimusehtojen rikkominen, kuten koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit;
- konserni antaa velalliselle tämän rahoitusvaikeuksiin liittyvistä taloudellisista tai oikeudellisista syistä johtuen sellaisia myönnytyksiä, joita se ei muutoin harkitsisi antavansa;
- velallisen konkurssi tai muu taloudellinen uudelleenjärjestely tulee todennäköiseksi;
- taloudellisista vaikeuksista johtuva toimivien markkinoiden häviäminen kyseiseltä rahoitusvaroihin kuuluvalta erältä; tai
- todettavissa oleva tieto, joka osoittaa, että rahoitusvarojen muodostaman salkun arvioiduissa vastaisissa rahavirroissa on omaisuuserien alkuperäisen kirjaamisen jälkeen tapahtunut määritettävissä oleva vähentyminen, vaikkei vähennystä vielä pystytä kohdistamaan yksittäisille salkkuun kuuluville rahoitusvaroille, kuten:

  (i) epäedulliset muutokset salkkuun kuuluvien erien velallisten maksutilanteessa; ja
  (ii) maanlaajuiset tai paikalliset taloudelliset olosuhteet, jotka korreloivat salkkuun sisältyviin omaisuuseriin liittyvien laiminlyöntien kanssa.

RAHAVARAT

Taseen rahavarat koostuvat käteisvaroista ja lyhytaikaisista pankkitalletuksista, joiden maturiteetti on alle 3 kuukautta. Ulkomaan rahan määräiset erät on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän keskikursseja.

OMA PÄÄOMA

Osakepääomaan on kirjattu osakkeiden nimellisarvo ennen 22.3.2007 rekisteröityä yhtiöjärjestyksen muutosta.

Ylikurssirahastoon on kirjattu vuosina 1997–2006 syntyneet emissiovoitot ja määrästä on vähennetty osakepääoman korotuksiin liittyvät transaktiokulut verovaikutuksella vähennettynä. Ylikurssirahastoon kirjataan lisäksi yhtiön osakeperusteisten maksujen kustannukset IFRS 2 -standardin mukaisessa käsittelyssä. Omien osakkeiden mahdolliset myyntivoitot verovaikutuksella vähennettynä on kirjattu ennen 1.9.2006 voimaantullutta uutta osakeyhtiölakia ylikurssirahastoon. Lainmuutoksen jälkeen tapahtuvat omien osakkeiden luovutushinnat verovaikutuksella oikaistuna kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Vararahastoon on kirjattu ennen vuotta 1997 syntyneet emissiovoitot.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon on kirjattu osakeannin 2007 emissiohinta transaktiokuluilla ja niiden verovaikutuksella vähennettynä.

Käyvän arvon rahasto sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla vähennettynä ja ne esitetään laajan tuloksen erissä.

Edellisten tilikausien voittovarat sisältävät aikaisempien tilikausien tulokset, josta on vähennetty jaetut osingot ja omien osakkeiden hankinnat. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja virheiden muutokset kirjataan myös edellisten tilikausien tulokseen.

Muuntoerot ovat ulkomaisten yhtiöiden tilinpäätöksien yhdistämisestä syntyneitä valuuttakurssimuutosten kurssieroja, jotka esitetään laajan tuloksen erissä.

Omaan pääomaan (omistajille kuuluvan pääoman jälkeen) kirjataan omanpääomanehtoinen hybridilaina. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Hybridilaina on vakuudeton ja muita velkasitoumuksia heikommassa etuoikeusasemassa. Sen etuoikeusasema on kuitenkin parempi kuin muilla yhtiön omaan pääomaan luettavilla erillä. Hybridilainan velkakirjan haltijalla ei ole osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia eikä se laimenna yhtiön osakkeenomistajien omistusta. Laina merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty omanpääomanehtoisen lainan alkuperäiseen kirjanpitoarvoon.

OSINKO

Osinkovelka yhtiön osakkeenomistajille kirjataan konsernitilinpäätökseen velaksi, kun yhtiökokous on päättänyt osingonjaosta.

OMAT OSAKKEET

Kun yhtiö hankkii omia osakkeita tai sen tytäryhtiöt ovat hankkineet emoyhtiön osakkeita, vähennetään yhtiön omaa pääomaa määrällä, joka muodostuu maksetusta vastikkeesta lisättynä transaktiomenoilla verojen jälkeen kunnes omat osakkeet mitätöidään, myydään tai muuten luovutetaan. Omien osakkeiden myynnistä tai liikkeeseenlaskusta ei merkitä voittoa eikä tappiota tuloslaskelmaan, vaan saatu vastike on esitetty oman pääoman muutoksena.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee. Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä velvoitteet lasketaan käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 prosenttia eläkevelvoitteista tai 10 prosenttia varojen käyvästä arvosta. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttokorkona valtion velkasitoumusten korkoa. Velkasitoumusten maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia

Konsernin ulkomaisilla myyntitoimistoilla ja tytäryhtiöillä on erilaisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Kaikki merkittävimmät eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön lakisääteinen eläketurva on maksupohjainen järjestely. Emoyhtiön toimitusjohtajan, johtoryhmän jäsenten, ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien eläkejärjestelyt on hoidettu eläkevakuutusyhtiössä, keskimääräinen eläkeikä on 63 vuotta. Myös kyseiset eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia.

Muu eläketurva (vapaaehtoinen) on järjestetty Finnair Oyj:n eläkesäätiössä, jossa eläkejärjestelmät ovat kokonaisuudessaan etuuspohjaisia. Niissä määritellään eläketurvaa koskevat etuudet ja työkyvyttömyyseläkkeet.

Voitto-osuus ja bonusjärjestelyt

Bonus- ja voitto-osuusjärjestelyistä kirjattava velka ja kulu perustuvat kaavaan, jossa otetaan huomioon yrityksen osakkeenomistajille kuuluva voitto tiettyjen oikaisujen jälkeen. Velka kirjataan silloin, kun konsernilla on sopimukseen perustuva velvoite tai aiemman käytännön perusteella on syntynyt tosiasiallinen velvoite.

Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Konsernin kaikki muut paitsi eläkkeisiin liittyvät työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet ovat maksupohjaisia.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Konsernilla on useita osakkeen arvona maksettavaksi luokiteltavia osakeperusteisia palkitsemisjärjestelmiä, joiden perusteella työntekijät suorittavat työtä konsernin osakkeita tai siitä johdettua palkkiota vastaan.

Tilikauden aikana ansaitut osakeperusteiset palkkiot, jotka sitouttavat työntekijän useammaksi vuodeksi konserniin, jaksotetaan koko sitouttamiskaudelle. Jaksotus perustuu osakkeen käyvästä arvosta johdettuun määrään, joka kirjataan henkilöstökuluksi ja velaksi.

Vuosittain maksettava, osakkeen arvoon sidottu rahapalkkio kirjataan osakkeen käyvän arvon perusteella suoraan henkilöstökuluksi ja velaksi maksuhetkeen saakka.

VARAUKSET JA EHDOLLISET VELAT

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varma. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja velvoitteeseen liittyvästä riskistä. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä. Varausten muutokset kirjataan tuloslaskelmaan samaan erään, mihin varaus on alun perin kirjattu.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskeva suunnitelma sisältää vähintään seuraavat tiedot: järjestelyä koskeva liiketoiminta, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, joille tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpanoaika.

Konsernilla on velvollisuus luovuttaa vuokratut lentokoneet ja moottorit tietyssä huoltotasossa. Näiden huoltovelvoitteiden täyttämiseksi konserni kirjaa raskashuoltovarauksia. Varauksen perusteena on huoltojakson lennetyt lentotunnit. Varaus kirjataan kun silloin, kun konserni ei voi välttyä sen maksamisesta.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetiedoissa.

SEGMENTTIRAPORTOINTI

Toimintosegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty strategisia päätöksiä tekevä konsernin hallitus.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAADINTAPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdystä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita tai olettamuksia korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla. Keskeisimmät johdon arviota vaativat erät ovat seuraavat: arvonalentumistestaus ja laskennalliset verot.

Arvonalentumistestaus

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina tai myyntihintoina myynnin kuluilla vähennettyinä. Käyttöarvolaskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Arviot perustuvat budjetteihin ja ennusteisiin, joiden toteutumiseen saattaa liittyä epävarmuutta. Keskeiset epävarmuustekijät laskelmissa ovat USD/Euro-valuuttakurssi, yksikkötuotto, ennakoidut myyntivolyymit ja lentopetrolin hinta. Lisätietoja arvonalentumistestauksesta on esitetty liitetiedoissa 16 ja 17.

Laskennalliset verot

Erityisesti tappioista syntyneiden laskennallisten verojen hyödyntäminen edellyttää johdon arviota liiketoiminnan tulevasta kehityksestä. Lisätietoja laskennallisista veroista on esitetty liitetiedossa 20.

Keskeiset harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja. Merkittävin osa-alue, jossa johto on käyttänyt edellä kuvattua harkintaa, liittyy konsernin lentoliikennesegmenttiin kuuluvien vuokrasopimuksiin ja niiden luokittelemiseen rahoitusleasing- ja muihin vuokrasopimuksiin. Niissä tapauksissa, joissa yhtiön johdon mukaan olennaiset riskit ja edut ovat yhtiöllä, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina. Niissä tapauksissa, joissa riskit ja edut ovat jääneet vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina.

UUSIEN TAI MUUTETTUJEN IFRS -STANDARDIEN JA IFRIC -TULKINTOJEN SOVELTAMINEN

IASB on julkistanut seuraavat luetellut standardit ja tulkinnat. Vuonna 2011 tai aiemmin voimaantulleita standardeja ja tulkintoja on noudatettu tilinpäätöksessä 2011. Konserni on päättänyt olla soveltamatta ennenaikaisesti vuonna 2012 tai myöhemmin voimaantulevia standardeja ja tulkintoja ja ottaa ne käyttöön tulevina tilikausina.

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laadintaperiaatteita kuin vuonna 2010 lukuun ottamatta seuraavia uusia standardeja, tulkintoja ja muutoksia olemassa oleviin standardeihin, jotka ovat olleet voimassa 1.1.2011 alkaen ja jotka on otettu käyttöön.

- **IAS 24 (uudistettu) Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä** Uudistetussa standardissa on selkeytetty ja yksinkertaistettu lähipiirin määritelmää. Julkiseen valtaan yhteydessä olevilta yhteisöiltä on poistettu vaatimus kaikkien julkisen vallan tai muiden julkiseen valtaan yhteydessä olevien yhteisöjen kanssa toteutuneiden liiketoimien yksityiskohtien esittämisestä. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- **IFRS 7 (muutos) Rahoitusinstrumentit Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot** Muutoksessa korostetaan määrällisten ja laadullisten liitetietojen välistä yhteyttä, kun esitetään tietoja rahoitusinstrumentteihin liittyvien riskien luonteesta ja laajuudesta. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- **IAS 27 (muutos) Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös** Muutoksella selvennetään, että IAS 27:n aiheuttamia muutoksia IAS 21:een ”Valuuttakurssien muutosten vaikutukset”, IAS 28:aan ”Sijoitukset osakkuusyrityksiin” ja IAS 31:een ”Osuudet yhteisyrityksissä” sovelletaan ei-takautuvasti 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla ti-

likausilla tai aiemmin, jos IAS 27 on otettu käyttöön aiemmin. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- **IAS 34 (muutos) Osavuosikatsaukset** Muutos sisältää havainnollistavaa ohjeistusta IAS 34:n mukaisten esittämisperiaatteiden soveltamisesta ja lisää esitettäviä tietoja koskevia vaatimuksia, jotka liittyvät:
  - Olosuhteisiin, jotka todennäköisesti vaikuttavat rahoitusinstrumenttien käypiin arvoihin ja niiden luokitteluun;
  - Rahoitusinstrumenttien siirtoihin käyvän arvon hierarkian eri tasojen välillä.
  - Rahoitusvarojen luokittelun muutoksiin; ja
  - Ehdollisten varojen ja velkojen muutoksiin.

  Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- **IFRIC 13 (muutos) Kanta-asiakasohjelmat** Muutoksella selkeytetään ”käyvän arvon” merkitystä kanta-asiakasohjelmaan liittyvien etupisteiden arvostuksessa. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Seuraavassa on lueteltu ne julkaistut standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin, jotka konserni ottaa käyttöön 1.1.2012 alkaen:

- **IFRS 7 (muutos) Rahoitusinstrumentit tilinpäätöksessä esitettävät tiedot – Taseesta pois kirjaaminen** Muutos tuo lisää läpinäkyvyyttä rahoitusinstrumenttien luovutuksia koskevien liiketoimien esittämiseen ja parantaa käyttäjien saamaa kuvaa rahoitusinstrumenttien luovutuksiin liittyvistä riskeistä ja näiden riskien vaikutuksesta yhteisön taloudelliseen asemaan, erityisesti kun kyseessä on rahoitusvarojen arvopaperistaminen. Aikaisempi soveltaminen on sallittua, jos EU hyväksyy muutoksen. Konserni ottaa muutoksen käyttöön vuoden 2012 tilinpäätöksessään. EU ei ole vielä hyväksynyt muutosta sovellettavaksi.

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2013 tai myöhemmin seuraavat standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin:

- **IFRS 10 Konsernitilinpäätös** IFRS 10 sisältää konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat periaatteet, kun yhteisöllä on määräysvalta yhdessä tai useammassa muussa yhteisössä. Standardissa määritellään määräysvaltaan liittyvät periaatteet. Määräysvalta on konsernitilinpäätökseen yhdistelemisen peruste. Standardissa ohjeistetaan määräysvallan käsitteen soveltamista selvitettäessä, onko sijoittajalla määräysvalta ja onko sen siis yhdisteltävä sijoituskohde konsernitilinpäätökseen. Standardi sisältää myös konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat vaatimukset. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2013 tilinpäätöksessään. EU ei ole vielä hyväksynyt uutta standardia sovellettavaksi.
- **IFRS 11 Yhteisjärjestelyt** IFRS 11 sisältää ohjeistusta siitä kuinka yhteisjärjestelyjä käsitellään. Käsittely pohjautuu järjestelystä johtuviin oikeuksiin ja velvoitteisiin eikä sen oikeudelliseen muotoon. Yhteisjärjestelyjä on kahdentyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisen toiminnon osapuolilla on järjestelyn varoihin liittyviä oikeuksia ja järjestelyä koskevia velvoitteita, ja siten se käsittelee kirjanpidossaan osuutensa varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. Yhteisyrityksessä osapuolilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, ja ne käsittelevät osuuttaan pääomaosuusmenetelmällä. Yhteisyritysten suhteellinen yhdistely ei ole enää sallittua. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2013 tilinpäätöksessään. EU ei ole vielä hyväksynyt uutta standardia sovellettavaksi.
- **IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä** Standardi sisältää kaiken tyyppisiä osuuksia koskevat liitetietovaatimukset. Se koskee yhteisjärjestelyjä, osakkuusyrityksiä, erityistä tarkoitusta varten luotuja sijoitusvälineitä ja muita taseen ulkopuolisia välineitä. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2013 tilinpäätöksessään. EU ei ole vielä hyväksynyt uutta standardia sovellettavaksi.
- **IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen** Standardin tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta ja vähentää monimutkaisuutta. Standardi sisältää täsmällisen käyvän arvon määritelmän sekä käyvän arvon määrittämistä ja liitetietoja koskevat vaatimukset, jotka koskevat kaikkia IFRS-standardeja. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, vaan sen sijaan annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä, kun sen käyttö sallitaan tai sitä vaaditaan muissa IFRS–standardeissa. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2013 tilinpäätöksessään. EU ei ole vielä hyväksynyt uutta standardia sovellettavaksi.
- **IAS 28 (uudistettu 2011) Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä** Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2013 tilinpäätöksessään. EU ei ole vielä hyväksynyt uutta standardia sovellettavaksi.
- **IAS 1 (muutos) Tilinpäätöksen esittäminen** Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti tulevaisuudessa tulosvaikutteisiksi (luokittelun muutoksista johtuvat oikaisut). Muutos ei koske sitä, mitä eriä muissa laajan tuloksen erissä esitetään. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2013 tilinpäätöksessään. EU ei ole vielä hyväksynyt uutta standardia sovellettavaksi.
- **IAS 19 (muutos) Työsuhde-etuudet** Pääasialliset muutokset: Muutos poistaa ”putkimenetelmän” soveltamisen mahdollisuuden. Rahastoitujen etuuspohjaisten järjestelyjen varojen arvioidun tuoton määrittely muuttuu. Rahoitusmeno määritetään (velvoitteen ja järjestelyyn kuuluvien varojen) nettoerälle. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2013 tilinpäätöksessään. EU ei ole vielä hyväksynyt uutta standardia sovellettavaksi.
- **IFRS 9 Rahoitusinstrumentit** Kyseessä on ensimmäinen osa laajemmasta projektista, jonka tarkoituksena on korvata IAS 39 uudella standardilla. Eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määräämällä rahoitusvaroille kaksi arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno ja käypä arvo. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen ominaispiirteistä. IAS 39:ään sisältyvä ohjeistus rahoitusvarojen arvon alentumisesta ja suojauslaskennasta jää edelleen voimaan. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2013 tilinpäätöksessään. EU ei ole vielä hyväksynyt uutta standardia sovellettavaksi.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.finnairgroup.com tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista osoitteesta Tietotie 11 A, Vantaa. Täydellinen tilinpäätös sisältäen sekä konserni- että emoyhtiön tilinpäätöksen on saatavissa emoyhtiön pääkonttorista osoitteesta Tietotie 11 A, Vantaa.

Tämä tilinpäätös ei sisällä kaikkia kirjanpitolain mukaisia emoyhtiön tilinpäätöstietoja vaan ne ovat nähtävissä internet-osoitteessa www.finnairgroup.com.

3. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Tilikausitiedot

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen segmenttijaon mukaisesti. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatiorakenteeseen ja johdon taloudelliseen raportointiin. Liiketoimintasegmentit ovat lentoliikenne, lentotoimintopalvelut ja matkapalvelut.

Lentoliikennesegmentti vastaa myynnistä, palvelukonsepteista, operatiivisesta lentotoiminnasta ja lentokaluston hankintaan ja rahoittamiseen liittyvistä toiminnoista. Vuonna 2011 liiketoimintasegmenttiin kuuluvat yksiköt olivat Finnair lentoliikenne, Finnair Cargo Oy, Finnair Cargo Terminal Operations Oy sekä konsernin kalustoa hallinnoiva Finnair Aircraft Finance Oy ja Finnair Flight Academy Oy.

Lentotoimintapalvelut-segmentti koostuu lentokoneiden huoltopalveluista, maapalvelusta ja konsernin catering-toiminnoista sekä Finnairin liiketoimintaan liittyvien kiinteistöjen hallinnoinnista ja toimitilapalveluista. Vuonna 2011 liiketoimintasegmenttiin kuuluvat yhtiöt olivat: Finnair Technical Services Oy, Finnair Engine Services Oy, Finnair Catering Oy, Finncatering Oy, Finnair Facilities Management Oy ja Northport Oy.

Matkapalvelut-segmentti koostuu konsernin koti- ja ulkomaisten matkatoimistojen toiminnasta ja valmismatkatoiminnasta sekä matkailun varausjärjestelmätoimittajan Amadeus Finland Oy:n liiketoiminnasta. Vuonna 2011 muut segmenttiin kuuluvat yhtiöt ovat olleet Oy Aurinkomatkat-Suntours Ltd Ab, Matkayhtymä Oy, Toivelomat Oy, Ou Horizon Travel, OOO Aurinko, Suomen Matkatoimisto Oy, Matkatoimisto Oy Area ja A/S Estravel.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko yritykselle yhteisiä eriä.

Liiketoimintasegmenttikohtaiset tiedot 1.1.–31.12.2011

	Lentoliikenne	Lentotoiminta-palvelut	Matkapalvelut	Konserni-eliminoinnit	Kohdistamat-tomat erät	Konserni
Ulkoinen liikevaihto	1 822,9	114,2	320,6			2 257,7
Sisäinen liikevaihto	147,6	309,9	1,3	-458,8		0,0
Liikevaihto	1 970,5	424,1	321,9	-458,8	0,0	2 257,7
Liikevoitto	-44,6	-11,2	-12,8		-19,2	-87,8
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdistettyjen yritysten tuloksista					-2,1	-2,1
Rahoitustuotot					9,0	9,0
Rahoituskulut					-30,6	-30,6
Tuloverot					24,0	24,0
Määräysvallattomien omistajien osuus					-0,2	-0,2
Kauden voitto						-87,7
Poistot ja arvonalentuminen	102,2	24,6	2,7	0,0	1,1	130,6

Liiketoimintasegmenttikohtaiset tiedot 1.1.–31.12.2010

	Lentoliikenne	Lentotoiminta-palvelut	Matkapalvelut	Konserni-eliminoinnit	Kohdistamat-tomat erät	Konserni
Ulkoinen liikevaihto	1 594,6	113,2	315,5			2 023,3
Sisäinen liikevaihto	145,8	315,8	1,4	-463,0		0,0
Liikevaihto	1 740,4	429,0	316,9	-463,0	0,0	2 023,3
Liikevoitto	-7,9	10,5	-2,3		-13,6	-13,3
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdistettyjen yritysten tuloksista					0,1	0,1
Rahoitustuotot					6,5	6,5
Rahoituskulut					-26,3	-26,3
Tuloverot					10,2	10,2
Määräysvallattomien omistajien osuus					-0,2	-0,2
Kauden voitto						-23,0
Poistot	99,1	16,4	1,8	0,0	1,4	118,7

Henkilöstö (keskimäärin) segmenteittäin

	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Lentoliikenne	3 565	3 524
Lentotoimintapalvelut	2 619	2 685
Matkapalvelut	980	1 110
Muut toiminnot	303	259
Yhteensä	7 467	7 578
Henkilöstö vuoden lopussa	7 458	7 616

4. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Tilikauden aikana konsernilla ei ollut yrityshankintoja.

5. MYYDYT JA MYYTÄVÄKSI LUOKITELLUT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät

Lentoliikennesegmentissä oli 31.12.2010 luokiteltu myytävänä olevaksi kaksi MD 11 -lentokonetta ja yksi Embraer 170 -lentokone, koska niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään omaisuuserän myynnistä liiketoiminnallisen käytön sijaan. Yhtiön johdossa oli tehty päätös myynnistä, joka toteutettiin vuoden 2011 aikana. Myytävät lentokoneet ovat myytävissä nykyisessä kunnossaan alan yleisin ja tavanomaisin ehdoin. Kyseiset lentokoneet ja moottorien poistot on lopetettu luokitteluhetkellä.

Lentokalustosta ei ole tilikaudella 2011 kirjattu arvonalennuksia, kun omaisuus arvostettiin myyntihintoihin myyntikuluilla vähennettynä.

Myytävä olevien omaisuuserien kirjanpitoarvot		
	31.12.2011	31.12.2010
Lentokalusto	-	70,7
Yhteensä	**-**	**70,7**

6. VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Laitevalmistukset	2,1	2,8
Raskashuollot	1,0	5,9
Yhteensä	**3,1**	**8,7**

7. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitto/-tappio	-3,0	6,1
Vuokratulot	4,4	4,5
Muut	9,6	9,5
Yhteensä	**11,0**	**20,1**

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät tilikauden aikana kirjatut julkiset avustukset 2,0 miljoonaa euroa (2,2). Loppuosa muodostuu useista eristä, jotka eivät yksittäisinä ole merkittäviä.

8. MATERIAALIT JA PALVELUT

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Materiaalit ja palvelut		
Korjaamojen aineostot	54,7	51,7
Maaselvitys- ja cateringkulut	195,8	172,9
Lentotoiminnan polttoaineet	555,2	431,7
Valmismatkatoiminnan kulut	131,2	120,0
Lentokaluston korjaus ja huolto	67,6	75,5
Tietohallintopalvelut	37,2	37,1
Muut erät	50,4	51,8
Yhteensä	**1 092,1**	**940,7**

Liiketoiminnan muihin kuluihin ei sisälly tutkimus- ja tuotekehityskuluja. Muut erät muodostuvat useista eristä, jotka eivät yksittäisinä ole merkittäviä.

9. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	375,1	358,9
Eläkekulut	73,3	70,1
Muut henkilösivukulut	28,6	17,2
Yhteensä	**477,0**	**446,2**

Henkilöstökuluihin sisältyi 21,5 miljoonan euron erä (2,1), joka on konsernin YT-neuvotteluissa sovittujen ratkaisujen toteuttamiseen liittyvä kertaluonteinen järjestelykulu.

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot

euroa	Yhteensä	Kiinteä palkka	Muut palkkiot	Osakepalkkiot
Toimitusjohtaja				
Mika Vehviläinen	777 953	611 650	166 303	0
Toimitusjohtajan sijainen				
Lasse Heinonen 15.5.2011 asti	559 596	128 580	431 016	0
Hallituksen jäsenet				
Christoffer Taxell 24.3.2011 asti	17 700	17 700		
Harri Sailas	61 800	61 800		
Elina Björklund	43 800	43 800		
Sigurdur Helgason	43 200	43 200		
Satu Huber	37 200	37 200		
Harri Kerminen 24.3.2011 alkaen	28 500	28 500		
Ursula Ranin	37 200	37 200		
Veli Sundbäck	38 400	38 400		
Pekka Timonen	38 400	38 400		

Konsernin johdon osakeperusteisista palkkioista on kerrottu enemmän liitetiedossa 26 ja muiden palkkioiden määräytymisestä erillisessä Palkka- ja palkkioselvityksessä sivuilla 80–81 .

Henkilöstön kannustinjärjestelmä

Konsernissa on käytössä kullekin liiketoimintayksikölle erikseen määritelty kannustinjärjestelmä, jonka piiriin kuuluu valtaosa konsernin henkilöstöstä. Palkkioiden yhteismäärä oli 4,6 miljoonaa euroa (16,3).

Henkilöstörahastosiirto

Finnair-konsernilla on voittopalkkiojärjestelmä, joka mahdollistaa henkilöstön osallistumisen konsernin tuloksen ja sijoitetun pääoman tuoton perusteella maksettavaan voittopalkkioon. Voittopalkkio maksetaan henkilöstörahastolle, joka on sitoutunut sijoittamaan osan voittopalkkiosta Finnair Oyj:n osakkeisiin. Henkilösivukuluihin ei sisälly voittopalkkiota (0,0).

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Henkilösivukulut		
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	68,9	63,1
Eläkekulut – etuuspohjaiset järjestelyt, vapaaehtoinen	4,4	7,0
Muut henkilösivukulut	28,6	17,2
Yhteensä	**101,9**	**87,3**

Johdon eläke-edut

Emoyhtiön toimitusjohtajan, johtoryhmän jäsenten ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien eläkejärjestelyt on hoidettu kotimaisessa eläkevakuutusyhtiössä, eläkeikä on keskimäärin 63 vuotta. Kaikki 1.10.2009 jälkeen solmitut johdon eläkejärjestelyt ovat maksuperusteisia. Näiden järjestelyjen vakuutusmaksut olivat 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2011 (0,7).

10. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Poistot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä		
Rakennukset	2,5	2,5
Lentokalusto	100,9	97,8
Muu kalusto	16,0	7,3
	119,4	107,6
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Muut aineettomat hyödykkeet	9,7	11,1
Arvonalentumiset		
Liikearvo	1,5	0,0
Yhteensä	**130,6**	**118,7**

Matkapalvelut-segmenttiin Venäjän toimintoihin liittyvä liikearvo on toiminnan päättämisen vuoksi alaskirjattu.

11. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Liiketoiminnan muut kulut		
Lentokaluston leasemaksut	69,9	63,1
Rahtikapasiteetin vuokrat	14,5	0,7
Lentokapasiteetin muut vuokrat	71,6	45,1
Toimitila ja muut vuokrat	41,9	42,6
Liikennöimismaksut	211,6	188,5
Myynti- ja markkinointikulut	93,3	83,7
Tietohallintokulut ja paikanvarausmaksut	40,1	35,8
Muut erät [1)]	117,0	100,3
Yhteensä	**659,9**	**559,8**

[1)] Sisältää johdannaisten käyvän arvon muutosta -2,0 milj. euroa (-0,1). Erä muodostuu useista eristä, jotka eivät yksittäisinä ole merkittäviä.

Muihin eriin sisältyy tilintarkastuspalkkioita seuraavasti:

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Tilintarkastuspalkkiot		
PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	0,2	0,2
Veroneuvonta	0,1	0,2
Muut palkkiot	0,1	0,1
Yhteensä	**0,4**	**0,5**
Muut	0,2	0,2

12. RAHOITUSTUOTOT

	1.1.-31.12.2011	1.1-31.12.2010
Korkotuotot		
Korkotuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä varoista	6,5	6,2
Muut korkotuotot	2,0	0,0
	8,5	**6,2**
Osinkotuotot	0,1	0,1
Kurssivoitot, netto	0,0	0,1
Muut rahoitustuotot	0,4	0,1
Yhteensä	**9,0**	**6,5**

13. RAHOITUSKULUT

	1.1.-31.12.2011	1.1-31.12.2010
Korkokulut		
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusveloista	0,1	0,2
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoon arvostettavista rahoitusveloista	15,4	16,9
Rahoitusleasingkorot	6,9	5,5
	22,4	**22,6**
Kurssitappiot, netto	2,7	0,0
Muut rahoituskulut	5,5	3,7
Yhteensä	**30,6**	**26,3**

Konsernin suojauslaskennan tehokkuustestauksessa todettiin, että sekä rahavirran että käyvän arvon suojaus on tehokasta. Näin ollen rahoituseriin ei sisälly tehottomuutta 2011 eikä myöskään vertailuvuonna 2010. Rahoitustuottoihin sisältyy käyvän arvon suojausinstrumenteistä ja suojattavasta riskistä johtuvista suojauskohteista yhtäläinen määrä voittoja ja tappioita.

14. TULOVEROT

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Tilikauden verot		
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-0,1	-0,3
Aiempia tilikausia koskevat oikaisut	-5,2	0,4
Laskennalliset verot	29,3	10,1
Yhteensä	**24,0**	**10,2**

Konsernin tuloslaskelmaan sisältyvä verokulu poikkeaa seuraavalla tavalla teoreettisesta summasta, joka saadaan käyttämällä konsernin kotimaan verokantaa (26 %). Laskennallisten verojen osalta on käytetty uutta 1.1.2012 voimaan tullutta 24,5 % verokantaa.

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Tulos ennen veroja	-111,5	-33,0
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	29,0	8,6
Verokantamuutoksen vaikutus tappioista	-1,7	-
Laskennallisten verojen verokantamuutoksen vaikutus	0,9	-
Ulkomaisten tytäryritysten erilaiset verokannat	-0,9	0,1
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdistettyjen yritysten tuloksesta	0,5	0,0
Verovapaat tulot	0,0	-0,5
Vähennyskelvottomat kulut	0,2	-0,2
Muiden väliaikaisten erojen oikaisu	-2,8	-0,4
Aiempia tilikausia koskevat oikaisut	-0,7	0,4
Tappioiden laskennallinen verosaaminen	-0,5	2,2
Tuloverot yhteensä	**24,0**	**10,2**
Efektiivinen verokanta	21,5 %	30,8 %

15. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeiden kaupankäynnillä painotettuun keskihintaan.

	1.1.–31.12.2011	1.1–31.12.2010
Tilikauden tulos	-87,7	-23,0
Hybridilainan korot	-8,2	-8,0
Keskimääräinen painotettu osakemäärä, 1 000 kpl	127 726	127 726
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	-0,75	-0,24

Osinko

Osinkoa ei maksettu vuonna 2010. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, ettei tilikaudelta 2011 makseta osinkoa.

16. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Tilinpäätös 31.12.2010				
Milj. euroa	Liittymismaksut	Tietokoneohjelmat	Liikearvo	Yhteensä
Hankintamenot				
Hankintameno 1.1.2010	1,9	123,3	3,7	128,9
Lisäykset	0,0	5,1		5,1
Vähennykset	0,0	-8,7	0,0	-8,7
Hankintameno 31.12.2010	1,9	119,7	3,7	125,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2010	0,0	-81,8	-1,0	-82,8
Poistot		-11,1	0,0	-11,1
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot		7,2		7,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2010	0,0	-85,7	-1,0	-86,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	**1,9**	**34,0**	**2,7**	**38,6**
Kirjanpitoarvo 1.1.2010	1,9	41,5	2,7	46,1

Tilinpäätös 31.12.2011				
Milj. euroa	Liittymismaksut	Tietokoneohjelmat	Liikearvo	Yhteensä
Hankintamenot				
Hankintameno 1.1.2011	1,9	119,7	3,7	125,3
Lisäykset	0,0	5,6		5,6
Vähennykset	0,0	-27,0	0,0	-27,0
Hankintameno 31.12.2011	1,9	98,3	3,7	103,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2011	0,0	-85,7	-1,0	-86,7
Poistot ja arvonalentuminen	-0,3	-9,4	-1,5	-11,2
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot		26,3		26,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2011	-0,3	-68,8	-2,5	-71,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	**1,6**	**29,5**	**1,2**	**32,3**
Kirjanpitoarvo 1.1.2011	1,9	34,0	2,7	38,6

Arvonalentumistestausta varten liikearvo on jaettu lentoliikenne- ja matkapalvelut-segmenteille. Lentoliikennesegmenttiin sisältyy liikearvoa 0,5 miljoonaa euroa. Matkapalvelut-segmenttiin sisältyy liikearvoa 0,7 milj. euroa. Arvonalentumistestauksessa lentoliikenne- ja matkapalvelut-segmentissä kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritelty käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin kolmen vuoden ennusteisiin. Johdon hyväksymien ennustejaksojen jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä tasaista 2 %:n kasvutekijää. Lentoliikennetoiminnan arvonalentumistestauksesta on lisätietoja liittessä 17.
Matkapalvelut-segmentin Venäjän toimintoihin liittyvä 1,5 miljoonan euron liikearvo on toiminnan päättämisen vuoksi alaskirjattu. Liikearvon on laskettu käyttöarvon perusteella. Matkapalvelut-segmenttiin sisältyvän Horizonin liiketoiminnan osalta liikearvon testauksessa käytetty diskonttokorko on 10 %. Diskonttokorko on määritelty liiketoimintaan ja toimintaympäristöön liittyvien riskien pohjalta. Liikearvon pienuuden vuoksi herkkyysanalyysin osatekijöiden muutoksilla ei ole oleellista merkitystä.

17. AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Tilinpäätös 31.12.2010						
Milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset	Lentokalusto	Muu kalusto	Ennakot	Yhteensä
Hankintamenot						
Hankintameno 1.1.2010	0,7	156,2	1 756,3	339,1	81,7	2 334,0
Lisäykset	0,0	4,5	168,7	5,7	0,3	179,2
Vähennykset	0,0	0,0	-19,7	-8,5	-62,6	-90,8
Siirto myytäväksi luokitellusta omaisuudesta			-202,9			-202,9
Hankintameno 31.12.2010	0,7	160,7	1 702,4	336,3	19,4	2 219,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2010	0,0	-104,0	-536,0	-225,0	0,0	-865,0
Poistot		-2,5	-97,8	-7,3		-107,6
Kertyneet poistot myytäväksi luokitellusta omaisuudesta			151,6			151,6
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot		0,0	0,5	7,6		8,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2010	0,0	-106,5	-481,7	-224,7	0,0	-812,9
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	**0,7**	**54,2**	**1 220,7**	**111,6**	**19,4**	**1 406,6**
Kirjanpitoarvo 1.1.2010	0,7	52,2	1 220,3	114,1	81,7	1 469,0

Tilinpäätös 31.12.2011						
Milj. euroa	Maa-alueet	Rakennukset	Lentokalusto	Muu kalusto	Ennakot	Yhteensä
Hankintamenot						
Hankintameno 1.1.2011	0,7	160,7	1 702,4	336,3	19,4	2 219,5
Lisäykset	0,0	0,3	190,5	4,3	1,1	196,2
Vähennykset	0,0	-0,6	-68,0	-44,7	-14,0	-127,3
Hankintameno 31.12.2011	0,7	160,4	1 824,9	295,9	6,5	2 288,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2011	0,0	-106,5	-481,7	-224,7	0,0	-812,9
Poistot		-2,6	-100,9	-15,9		-119,4
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot		0,7	-58,9	170,3		112,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2010	0,0	-108,4	-641,5	-70,3	0,0	-820,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	**0,7**	**52,0**	**1 183,4**	**225,6**	**6,5**	**1 468,2**
Kirjanpitoarvo 1.1.2011	0,7	54,2	1 220,7	111,6	19,4	1 406,6

Velkojen vakuudeksi pantattujen lentokoneiden kirjanpito-arvo on 832,4 miljoonaa euroa (658,2). Muu kalusto pitää sisällään konttorikoneita, kalusteita, autoja ja lentokentällä käytössä olevia kuljetusajoneuvoja.

Arvonalentumistestaus

Lentokalustoon on tilinpäätöshetkellä tehty markkina-arvoon pohjautuva arvonalentumistestaus. Testauksen perusteella markkina-arvot myyntikuluilla vähennettynä ylittää lentokoneiden kirjanpitoarvon. Lentokoneiden markkinahinnat määritellään Yhdysvaltain dollareissa. Dollarin heikkeneminen 1,5 prosentilla edellyttäisi käyttöarvolaskennan tekemistä.

Rahoitusleasingjärjestelyt

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksella vuokrattuja hyödykkeitä. Poistot näistä eristä sisältyvät tuloslaskelman poistoihin.

Tilinpäätös 31.12.2010

Milj. euroa	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	24,0	94,4	118,4
Lisäykset	4,2	135,0	139,2
Vähennykset	0,0	-0,7	-0,7
Hankintameno 31.12.2010	28,2	228,7	256,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2010	-7,2	-14,1	-21,3
Poistot	-1,3	-10,7	-12,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2010	-8,5	-24,8	-33,3
Kirjanpitoarvo	**19,7**	**203,9**	**223,6**

	2011	2012–2015	2016–
Leasingmaksut	22,5	85,9	174,7
Diskonttaus	5,6	17,3	59,2
Nykyarvo	16,9	68,6	115,5

Tilinpäätös 31.12.2011

Milj. euroa	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	28,2	228,7	256,9
Lisäykset	0,0	3,8	3,8
Vähennykset	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.2011	28,2	232,5	260,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2011	-8,5	-24,8	-33,3
Poistot	-1,4	-11,2	-12,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2011	-9,9	-36,0	-45,9
Kirjanpitoarvo	**18,3**	**196,5**	**214,8**

	2012	2013–2016	2017–
Leasingmaksut	24,0	89,6	128,7
Diskonttaus	6,7	21,5	24,8
Nykyarvo	17,3	68,1	103,9

Rahoitusleasingjärjestelyissä olevat rakennukset poistetaan suunnitelman mukaan 6–21 vuodessa ja muu kalusto poistetaan suunnitelman mukaan 5–12 vuodessa. Lentokalusto poistetaan suunnitelman mukaan 18 vuodessa. Kolmeen Airbus 330 lentokoneen rahoitusleasingsopimukseen liittyy edullinen osto-optio, joka sopimuskauden loppuessa tullaan toteuttamaan. Tilikaudella ja vertailukautena ei ole kirjattu rahoitusleasingsopimuksista muuttuvia vuokria.

18. PÄÄOMAOSUUSMENETELMÄLLÄ KÄSITELTÄVÄT SIJOITUKSET

Konsernin osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten (kaikki ovat julkisesti noteeraamattomia) tuloksesta, omaisuuseristä ja veloista on esitetty alla:

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Tilikauden alussa	7,6	8,3
Osuus kauden tuloksesta	-2,1	0,1
Lisäykset	8,2	0,0
Vähennykset	0,0	-0,8
Tilikauden lopussa	**13,7**	**7,6**

Tiedot konsernin pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävistä yrityksistä

Tilinpäätös 31.12.2010

Milj. euroa	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio	Omistus-osuus %
Amadeus Estonia	Viro	0,6	0,2	0,7	0,1	33,25
Finnish Aircraft Maintenance Oy	Suomi	9,4	7,6	12,6	0,2	46,30
Kiinteistö Oy Lentäjäntie 1	Suomi	32,6	22,8	1,5	0,0	28,33
Yhteensä		**42,6**	**30,6**	**14,8**	**0,3**	

Tilinpäätös 31.12.2011

Milj. euroa	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio	Omistus-osuus %
Amadeus Estonia	Viro	0,6	0,3	0,7	0,1	33,25
Finnish Aircraft Maintenance Oy	Suomi	9,6	7,6	14,0	0,7	46,30
Nordic Global Airlines Oy	Suomi	2,0	2,0	7,1	-1,1	40,00
Flybe Nordic	Ruotsi	32,3	24,7	36,8	-5,2	40,00
Kiinteistö Oy Lentäjäntie 1	Suomi	28,6	20,6	1,4	0,0	28,33
Yhteensä		**73,1**	**55,2**	**60,0**	**-5,5**	

Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon 31.12.2011 tai 31.12.2010 ei sisälly liikearvoa. Yhteisyritysten kirjanpitoarvoon sisältyy 4,4 miljoonaa euroa liikearvoa 31.12.2011.

Amadeus Finlandin omistus Amadeus Estoniassa takaa Virossa toimiville suomalaisyrityksille yhtenäiset tuotteet ja palvelut ja auttaa osaltaan kasvattamaan virolaisten matkatoimistojen ja suomalaisten matkapalvelutuottajien yhteistyötä. Finnish Aircraft Maintenance Oy on Finnair Oyj:n ja Flybe UK:n omistama yritys, joka on erikoistunut regional-luokan lentokoneiden huoltopalveluihin. Flybe Nordic on Finnair Oyj:n ja Flybe UK:n omistama Pohjoismaissa ja Baltiassa toimiva alueellinen lentoyhtiö.

19. SAAMISET, PITKÄAIKAISET

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Lainasaamiset	10,2	0,2
Eläkevelvoitteet	7,5	0,0
Muut saamiset	14,4	13,4
Yhteensä	**32,1**	**13,6**

Tilinpäätös 31.12.2010

Milj. euroa	Lainasaamiset	Muut saamiset	Eläkevelvoitteet	Yhteensä
Tilikauden alussa	0,2	20,3	0,0	20,5
Lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	-6,9	0,0	-6,9
Tilikauden lopussa	**0,2**	**13,4**	**0,0**	**13,6**

Tilinpäätös 31.12.2011

Milj. euroa	Lainasaamiset	Muut saamiset	Eläkevelvoitteet	Yhteensä
Tilikauden alussa	0,2	13,4	0,0	13,6
Lisäykset	10,0	1,0	7,5	18,5
Vähennykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	**10,2**	**14,4**	**7,5**	**32,1**

Muut saamiset ovat vuokravakuuksia lentokaluston operatiivisista käyttöleasingsopimuksista. Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä ilman vakuuksien käypää arvoa siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 32.

20. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2010 aikana:

Milj. euroa	1.1.2010	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2010
Laskennalliset verosaamiset				
Työsuhde-etuudet	0,0	0,6	0,0	0,6
Vahvistetut tappiot	20,4	8,9	0,0	29,3
Hybridilaina, korot	0,0	0,0	2,8	2,8
Rahoitusleasing	1,2	-0,1	0,0	1,1
Tuloutus	0,2	-0,1	0,0	0,1
Kiinteiden kulujen aktivointi	0,1	0,0	0,0	0,1
Raskashuoltojaksotukset	2,1	-0,5	0,0	1,6
Moottoreiden peruskorjausjaksotukset	10,1	-5,2	0,0	4,9
Muut väliaikaiset erot	2,9	-0,1	0,0	2,8
Finnair Plus	6,3	-1,6	0,0	4,7
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	8,8	0,0	-8,8	0,0
Yhteensä	**52,1**	**1,9**	**-6,0**	**48,0**
Laskennalliset verosaamiset, jotka ovat hyödynnettävissä yli 12 kk:n kuluttua	11,2			15,4
Laskennalliset verovelat				
Kertyneet poistoerot	2,4	0,0	0,0	2,4
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	95,5	-7,7	0,0	87,8
Hybridilaina, korot	0,0	0,7	0,0	0,7
Työsuhde-etuudet	1,2	-1,2	0,0	0,0
Muut väliaikaiset erot	0,0	0,0	12,4	12,4
Yhteensä	**99,1**	**-8,2**	**12,4**	**103,3**
Laskennalliset verovelat, jotka ovat hyödynnettävissä yli 12 kk:n kuluttua	97,9			90,1

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu suomalaisten tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden jakamatta olevista voittovaroista, koska useimmissa tapauksissa nämä tulokset siirretään yhtiölle ilman veroseuraamuksia.

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2011 aikana:

Milj. euroa	1.1.2011	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2011
Laskennalliset verosaamiset				
Työsuhde-etuudet	0,6	-0,6	0,0	0,0
Vahvistetut tappiot	29,3	35,1	0,0	64,4
Hybridilaina, korot	2,8	-2,8	0,0	0,0
Rahoitusleasing	1,1	0,0	0,0	1,1
Tuloutus	0,1	0,0	0,0	0,1
Kiinteiden kulujen aktivointi	0,1	0,5	0,0	0,6
Raskashuoltojaksotukset	1,6	-0,6	0,0	1,0
Moottoreiden peruskorjausjaksotukset	4,9	-2,6	0,0	2,3
Muut väliaikaiset erot	2,8	-0,1	0,0	2,7
Finnair Plus	4,7	-1,7	0,0	3,0
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	**48,0**	**27,2**	**0,0**	**75,2**
Laskennalliset verosaamiset, jotka ovat hyödynnettävissä yli 12 kk:n kuluttua	15,4			10,8
Laskennalliset verovelat				
Kertyneet poistoerot	2,4	0,1	0,0	2,5
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	87,8	-4,0	0,0	83,8
Hybridilaina, korot	0,7	0,0	0,0	0,7
Työsuhde-etuudet	0,0	1,8	0,0	1,8
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	12,4	0,0	-2,7	9,7
Yhteensä	**103,3**	**-2,1**	**-2,7**	**98,5**
Laskennalliset verovelat, jotka tulevat maksettavaksi yli 12 kk:n kuluttua	90,1			90,9

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu suomalaisten tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden jakamatta olevista voittovaroista, koska useimmissa tapauksissa nämä tulokset siirretään yhtiölle ilman veroseuraamuksia. Mikäli ulkomaiset tytäryhtiöt jakaisivat kaikki voitonjakokelpoiset varat osinkoina emoyhtiölle, se aiheuttaisi 0,4 miljoonan euron verovaikutuksen (0,3). Tappioiden laskennallinen verosaaminen perustuu yhtiön johdon laatimaan budjettiin pohjautuvan verotettavan tulon hyödyntämiseen seuraavien kolmen vuoden aikana.

21. VAIHTO-OMAISUUS

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Aineet ja tarvikkeet	41,4	41,4
Keskeneräiset tuotteet	7,5	6,1
Yhteensä	**48,9**	**47,5**

Vaihto-omaisuuden kuluksi kirjattu hankintameno, joka sisältyy korjaamojen aineostoihin, oli 54,7 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana on tuloutunut -2,0 miljoonaa euroa nettorealisointiarvon ja kirjanpitoarvon erotuksesta (+0,1). Ero on kirjattu korjaamon aineostoihin, liite 8. Nettorealisointiarvoon merkityn vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo on 6,1 miljoonaa euroa (5,0). Vaihto-omaisuutta ei ole pantattuna konsernin veloista.

22. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Myyntisaamiset	116,0	96,7
Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	4,4	0,1
Siirtosaamiset	47,3	53,6
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	100,1	82,4
Muut saamiset	15,5	19,5
Yhteensä	**283,3**	**252,3**

Myyntisaamisten ikäjakauma	31.12.2011	31.12.2010
Erääntymättömät	108,8	92,7
Erääntynyt alle 60 pv	2,8	2,1
Erääntynyt yli 60 pv	4,4	1,9
Yhteensä	**116,0**	**96,7**

Luottotappiot myyntisaamisista

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 1,0 miljoonaa euroa (1,1). Erääntymättömiin ja erääntyneisiin saamisiin ei sisälly suuria luottoriskikeskittymiä asiakaskannan hyvän hajauttamisen johdosta. Tilinpäätöspäivänä luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä on yhtä suuri kuin kunkin edellä mainitun saamisluokan kirjanpitoarvo. Konserni ei ole vastaanottanut vakuuksia.

23. MUUT RAHOITUSVARAT, LYHYTAIKAISET

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Yritys- ja sijoitustodistukset	307,3	421,1
Rahastot	33,6	38,1
Pitkäaikaiset talletukset	0,0	0,0
Noteeratut osakkeet	11,8	24,9
Noteeraamattomat osakkeet	1,1	1,3
Yhteensä	**353,8**	**485,4**

Vastapuolien luottoluokittelu	31.12.2011	31.12.2010
Parempi kuin A	172,6	250,5
A	29,3	57,1
BBB	9,9	29,9
BB	5,0	5,0
Luottoluokittelemattomat	137,0	142,9
Yhteensä	**353,8**	**485,4**

Ulkomaiset noteeratut osakkeet on arvostettu tilinpäätöspäivän päätöskurssiin ja muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän keskikurssilla. Myytävissä oleviksi sijoituksiksi luokitelluissa noteeratuissa osakkeissa ei ole vuosien 2011 ja 2010 aikana tapahtunut ostoja tai myyntejä, vaan arvonmuutos johtuu kurssimuutoksista. Konsernin rahavarojen sijoittamisesta ja rahoituspolitiikasta kerrotaan tarkemmin liitteessä 31. Rahavarojen käyvät arvot ja IFRS-luokittelu on esitetty liitetiedossa 32.

24. RAHAVARAT

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Käteinen raha ja pankkitalletukset	11,9	9,6
Lyhytaikaiset pankkitalletukset	37,6	31,9
Yhteensä	**49,5**	**41,5**

Rahavarat sisältävät käteisvarat ja vaadittaessa nostettavia pankkitalletuksia. Valuuttamääräiset erät ja pankkitalletukset on arvostettu tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Rahavirtalaskelman liitetiedoissa on esitetty rahavarojen täsmäytys taseen lukuihin.

25. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT TIEDOT

	Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma, euroa	Ylikurssirahasto, euroa	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, euroa	Oman pääoman ehtoinen laina, euroa
1.1.2010	128 136 115	75 442 904,30	20 407 351,01	247 147 811,83	119 385 964,10
31.12.2011	**128 136 115**	**75 442 904,30**	**20 407 351,01**	**247 147 811,83**	**119 385 964,10**

	Omien osakkeiden lukumäärä	Hinta, euroa	Keskihinta, euroa
1.1.2009	387 429	3 064 616,42	7,91
Omien osakkeiden hankinta	0	0,00	0,00
Omien osakkeiden luovutus	0	0,00	0,00
31.12.2009	387 429	3 064 616,42	7,91
Omien osakkeiden hankinta	0	0,00	0,00
Omien osakkeiden luovutus	0	0,00	0,00
Omien osakkeiden palautus yhtiölle	22 758	114 719,52	5,04
31.12.2010/31.12.2011	**410 187**	**3 179 335,94**	**7,75**

Kaikki liikkeellelasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Osakkeella ei ole nimellisarvoa.

Lunastusvelvollisuuslauseke

Finnair Oyj:n yhtiöjärjestyksessä ei ole lunastusvelvollisuuspykälää.

OMAAN PÄÄOMAAN SISÄLTYVÄT RAHASTOT

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto sisältää vuosina 1997–2006 syntyneitä emissiovoittoja transaktiokuluilla vähennettynä sekä omien osakkeiden myyntivoittoja veroilla vähennettynä.

Vararahasto

Vararahasto sisältää ennen 1997 tullutta osakeyhtiölain muutosta syntyneet emissiovoitot.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuttamisesta syntyneet muuntoerot.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sisältää 2007 osakeannissa saadut varat transaktiokuluilla vähennettyinä.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahasto sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvät arvot sekä myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset hankintahetkestä alkaen vähennettynä laskennallisilla veroilla.

Käyvän arvon rahasto		
Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Polttoaineen hintasuojaus	21,1	30,1
Polttoaineen valuuttasuojaus	22,9	9,2
Leasemaksujen suojaus	2,8	0,6
Sähkön hintasuojaus	-0,3	1,4
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-6,8	6,3
Laskennallinen verosaaminen (verovelka)	-9,7	-12,4
Yhteensä	**30,0**	**35,2**

Oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjattujen arvostusten erääntymisajat:

Milj. euroa	2012	2013	2014	2015	2016	Myöhemmin	Yhteensä
Polttoaineen hintasuojaus	24,6	-3,4	-0,1				21,1
Polttoaineen valuuttasuojaus	13,2	9,7					22,9
Leasemaksujen suojaus	2,3	0,5					2,8
Sähkön hintasuojaus	-0,1	-0,1	-0,1				-0,3
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-6,8					0,0	-6,8
Laskennallinen verosaaminen (verovelka)	-8,1	-1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-9,7
Yhteensä	**25,1**	**5,1**	**-0,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**30,0**

Johdannaiset tuloslaskelmassa

Käyvän arvon rahastosta on tilikauden 2011 aikana kirjattu tuloslaskelmaan kulujen vähennykseksi -51,2 miljoonaa euroa (28,7). Tästä -52,2 miljoonaa euroa (30,2) on polttoainekulujen oikaisua, 0,9 miljoonaa euroa (-1,3) lentokoneiden leasekulujen oikaisua ja 0,1 miljoonaa euroa (-0,2) sähkökulujen oikaisua.

Finnair suojautuu suojauspolitiikan mukaisesti johdannaisilla hinnan vaihteluja vastaan. Kaikkiin suojaussuhteisiin ei kuitenkaan sovelleta tai ei ole mahdollista soveltaa suojauslaskentaa. Tästä IFRS-suojauslaskennan ulkopuolisesta polttoaineostojen suojauksesta erääntyi ja kirjattiin tuloslaskelmaan tilikauden 2011 aikana polttoainekuluihin -24,3 miljoonaa euroa (-5,7) ja liiketoiminnan muihin kuluihin 6,9 miljoonaa euroa (1,3).

Käyvän arvon rahaston herkkyysanalyysi

Mikäli Jet fuel CIF NWE -hinta olisi ollut 10 prosenttia korkeampi, olisi rahaston saldo ollut 40,7 miljoonaa euroa (35,5) suurempi. Vastaavasti taas 10 prosenttia alempi Jet fuel CIF NWE -hinta olisi pienentänyt rahastoa 40,7 miljoonaa euroa (35,5). Yhdysvaltain dollarin osalta 10 prosenttia heikompi taso olisi heikentänyt käyvän arvon rahaston saldoa 41,9 miljoonaa euroa (36,2) ja 10 prosenttia vahvempi dollari olisi vaikuttanut positiivisesti 41,9 miljoonaa euroa (36,2). Sähkön hinnan osalta 10 prosenttia heikompi taso olisi heikentänyt käyvän arvon rahaston saldoa 0,4 miljoonaa euroa (0,7) ja 10 prosenttia kalliimpi hintataso olisi vaikuttanut positiivisesti 0,4 miljoonaa euroa (0,7). Korkojen muutoksella ei ole olennaista vaikutusta oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Oheisissa herkkyysluvuissa ei ole otettu huomioon laskennallisen verovelan (verosaamisen) muutosta.

Omat osakkeet

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Liitetiedossa 26 on lisätietoa osakepalkkiojärjestelmästä. Yhteensä konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno on 3,2 miljoonaa euroa.

Oman pääoman ehtoinen hybridilaina

Omaan pääomaan (omistajille kuuluvan pääoman jälkeen) sisältyy vuonna 2009 nostettua hybridilainaa 120 miljoonaa euroa. Lainan kuponkikorko on 9 prosenttia vuodessa. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se 4 vuoden kuluttua liikkeeseen laskusta. Hybridilaina on vakuudeton ja muita velkasitoumuksia heikommassa etuoikeusasemassa. Hybridilainan velkakirjan haltijalla ei ole osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia.

Finnair Oyj:n voitonjakokelpoiset varat

Milj. euroa	31.12.2011
Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden lopussa	89,2
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	250,3
Tilikauden tulos	-75,4
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	**264,1**

26. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Konsernilla on osakeperusteisia henkilöstön kannustinjärjestelmiä.

Finnair Oyj:n osakepalkkiojärjestelmä 2010–2012

Finnair Oyj:n hallitus hyväksyi 4.2.2010 osakepohjaisen palkkiojärjestelmän vuosille 2010–2012. Palkkiojärjestelmässä avainhenkilöillä on mahdollisuus saada yhtiön osakkeita ja rahaa kolmelta vuoden pituiselta ansaintajaksolta sen mukaan kuinka ansaintajaksolle asetetut taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Ohjelmassa on kaksi osa-aluetta, joilla on samat tavoitteet.

Hallitus päättää vuosittain kullekin ansaintajaksolle asetettavat taloudelliset tavoitteet. Ansaintajaksolle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määrää sen, kuinka suuri osa enimmäispalkkiosta ja Finnairin osakkeiden hankintaan perustuvasta kannustimesta maksetaan. Kolmivuotisella periodilla osakepalkkion tuotto yhteensä voi kuitenkin olla enintään kolmen vuoden bruttoansiota vastaava määrä.

Ansaintajaksolta 2010 palkkiomaksun kriteerit olivat: sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) 0–4 prosenttia ja tulos ennen poistoja, lentokaluston vuokria ja myyntivoittoja (EBITDAR) 112–212 miljoonaa euroa. Näiden arvojen välillä palkkio määräytyy lineaarisesti. ROCE:lla ja EBITDAR:lla on sama painoarvo.

Ansaintajaksolta 2011 palkkiomaksun kriteerit olivat: sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) 0–4 prosenttia ja tulos ennen poistoja, lentokaluston vuokria ja myyntivoittoja (EBITDAR) 193–293 miljoonaa euroa. Näiden arvojen välillä palkkio määräytyy lineaarisesti. ROCE:lla ja EBITDAR:lla on sama painoarvo.

Osakeperusteinen palkkiojärjestelmä:

Osakkeet ansaitaan vuosittain 2010–2012 ja maksetaan 2013 keväällä. Samalla maksetaan verojen maksuun tarkoitettu rahapalkkio, joka on 1,5 kertaa osakkeiden arvo niiden maksuhetkellä. Osakkeiden maksun jälkeen ne ovat kolme vuotta luovutuskiellossa.

Osakkeiden hankintaan perustuva kannustin:

Mikäli osakepalkkiojärjestelmään kuuluva avainhenkilö hankkii vuosien 2010–2012 aikana Finnair Oyj:n osakkeita, hänelle maksetaan hankintoja seuraavan vuoden keväällä rahamääräinen ostokannustin. Kannustin vastaa tavoitteiden toteutumisprosentin mukaista osuutta avainhenkilön hankkimien osakkeiden arvosta. Summaan lisätään määrä, joka useimmissa tapauksissa vastaa avainhenkilölle kannustimesta aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Ansaintavuonna huomioon otettavien osakehankintojen määrä on korkeintaan puolet avainhenkilön osakepalkkioallokaatiosta eli siitä osakemäärästä, minkä avainhenkilö voi enintään saada osakepalkkiona kyseiseltä vuodelta. Palkkion suuruus määräytyy seuraavasti: avainhenkilön hankkimat osakkeet, kpl x yhtiön osakekurssi maksuhetkellä x tavoitteiden toteutumaprosentti x 2,5.

Osakepalkkioita ja osakkeiden hankintaan perustuvia kannustimia on kirjattu vuodelta 2010 yhteensä 834 000 euroa perustuen 2010 tilinpäätöspäivän osakekurssiin. Summa sisältyy tuloslaskelman erään palkat ja palkkiot, liite 9. Järjestelmien taloudelliset tavoitteet toteutuivat 31-prosenttisesti vuonna 2010.

Osakepalkkioita on kirjattu vuodelle 2011 yhteensä 991 300 euroa 2010 tilinpäätöspäivän osakekurssiin perustuen ja summa sisältyy tuloslaskelman erään palkat ja palkkiot, liite 9. Järjestelmien taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet vuodelta 2011. Mainittu kirjaus koskee vuoden 2010 jaksotettua osuutta järjestelmän määräytymisajalle.

Myönnetyt osakepalkkioallokaatiot, maksimi osakkeiden lkm	2010
Ansaintavuodelle	
Toimitusjohtaja	48 723
Toimitusjohtajan varamies	27 842
Muut johtoryhmän jäsenet (7)	139 207
Hallituksen jäsenet	0
Muu avainhenkilöstö	426 211
Yhteensä myönnetty	**641 983**

Myönnetyt osakepalkkioallokaatiot, maksimi osakkeiden lkm	2011
Ansaintavuodelle	
Toimitusjohtaja	48 723
Toimitusjohtajan varamies	-
Muut johtoryhmän jäsenet (9)	187 929
Hallituksen jäsenet	0
Muu avainhenkilöstö	426 001
Yhteensä myönnetty	**662 653**

27. ELÄKEVELVOITTEET

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee. Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä velvoitteet lasketaan käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (project unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, rajamäärän ylittävältä osalta, kirjataan työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttokorkona valtion velkasitoumusten korkoa. Velkasitoumusten maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia.

Konsernin ulkomaisilla myyntitoimistoilla ja tytäryhtiöillä on erilaisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Kaikki merkittävimmät eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu kotimaisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläketurva on maksupohjainen järjestely. Emoyhtiön toimitusjohtajan, johtoryhmän jäsenten ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien eläkejärjestelyt on hoidettu eläkevakuutusyhtiössä, sopimusten eläkeikä on keskimäärin 63 vuotta. Myös kyseiset eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Konsernin kotimaisten yhtiöiden muu eläketurva (vapaaehtoinen) on pääsääntöisesti järjestetty Finnair Oyj:n eläkesäätiössä, jossa eläkejärjestelmät ovat etuuspohjaisia. Niissä määritellään eläketurvaa koskevat etuudet sekä työkyvyttömyyskorvaukset. Konsernin kaikki työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet ovat maksupohjaisia.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt		
Milj. euroa	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Tuloslaskelman etuuspohjainen eläkekulu määräytyy seuraavasti		
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	5,8	7,2
Korkomenot	14,2	15,8
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto	-19,0	-20,2
Vakuutusmatemaattiset tappiot (+) / voitot (-)	-1,8	-0,2
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	5,2	4,4
Yhteensä sisältyy henkilöstökuluihin	**4,4**	**7,0**

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli -10,1 miljoonaa euroa vuonna 2011 (39,5).

Taseessa esitetyt erät		
Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	309,4	310,9
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-352,9	-371,2
	-43,5	-60,3
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	0,0	0,0
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) / tappiot (-)	36,0	62,8
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,0	0,0
Nettovelka/-saatava	**-7,5**	**2,5**
Esitetty varauksia	0,0	0,0
Taseessa esitetty nettovelka/-saatava	**-7,5**	**2,5**

Vuonna 2011 taseen eläkesaatava oli 7,5 miljoonaa euroa (-2,5), eikä siihen liity eläkesäätiön ulkopuolisia eriä. Eläkejärjestelyn varoihin sisältyy Finnair Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 0,3 miljoonaa euroa (0,7) sekä konsernin käytössä olevat rakennukset käyvältä arvoltaan 32,4 miljoonaa euroa (38,0).

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	371,2	353,9
Varojen odotettu tuotto	19,1	20,2
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-29,2	20,1
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	14,4	0,0
Maksusuoritukset	0,0	0,2
Maksetut etuudet	-22,6	-23,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	**352,9**	**371,2**

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, prosenttiosuutena järjestelyyn kuuluvien kaikkien varojen käyvistä arvoista

%	31.12.2011	31.12.2010
Pörssiosakkeet	17,6	21,7
Velkakirjat	53,7	49,5
Kiinteistöt	18,3	18,6
Muut	10,4	10,2
Yhteensä	**100,0**	**100,0**

Nettovelan/saatavan täsmäytyslaskelma

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Nettovelka tilikauden alussa	2,5	-4,5
Kokonaiskulut, esitetty edellä	4,4	7,0
Maksetut kannatusmaksut	-14,4	0,0
Tilikauden lopussa	**-7,5**	**2,5**

Etuuspohjaiset järjestelyt: tärkeimmät vakuutusmatemaattiset olettamukset

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Diskonttokorko %	4,75 %	4,75 %
Varojen tuotto-odotus %	5,25 %	5,25 %
Vuotuinen, tuleva palkankorotusolettamus %	3,0 %	2,0 %
Tulevat työeläkkeiden korotukset %	2,1 %	2,1 %
Arvioitu jäljellä oleva työaika vuosina	13	14

Etuuspohjaisten järjestelyjen vastuut ja varojen käyvät arvot

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007
Velvoitteen nykyarvo	309,4	310,9	311,6	324,20	352,9
Järjestelyihin kuuluvien varojen käypä arvo	-352,9	-371,2	-353,9	-339,70	-389,5
Ylikate (-) / Alikate (+)	-43,5	-60,3	-42,3	-15,5	-36,6
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyihin kuuluviin varoihin	-29,2	20,1	-2,5	-66,00	-5,5
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyn velkoihin	-4,2	-5,1	-18,6	-36,1	-30

28. VARAUKSET

Milj. euroa	Uudelleen-järjestelyvaraus	Huoltovaraukset	Yhteensä
Pitkäaikaiset			
Varaus 1.1.2010	-	59,0	59,0
Varausten muutos	-	13,6	13,6
Yhteensä	0,0	72,6	72,6
Lyhytaikainen			
Varaus 1.1.2010	3,3	49,7	53,0
Varausten lisäykset	2,1	21,3	23,4
Varausten käyttö	-1,8	-46,8	-48,6
Yhteensä	3,6	24,2	27,8
Yhteensä 31.12.2010	**3,6**	**96,8**	**100,4**

Milj. euroa	Uudelleen-järjestelyvaraus	Huoltovaraukset	Yhteensä
Pitkäaikaiset			
Varaus 1.1.2011	0,0	72,6	72,6
Varausten muutos	-	14,3	14,3
Yhteensä	0,0	86,9	86,9
Lyhytaikainen			
Varaus 1.1.2011	3,6	24,2	27,8
Varausten lisäykset	17,1	28,9	46,0
Varausten käyttö	-3,6	-24,2	-27,8
Yhteensä	17,1	28,9	46,0
Yhteensä 31.12.2011	**17,1**	**115,8**	**132,9**

Henkilöstön uudelleenjärjestelyvaraus on osa konsernissa toteutettavaa rakennejärjestelyä.

Konsernilla on velvollisuus luovuttaa vuokratut lentokoneet tietyssä huoltotasossa. Näiden huoltovelvoitteiden täyttämiseksi konserni on kirjannut rungon raskashuolto- ja moottoreiden korjaus sekä moottoreiden käyntiaikarajoitteisten osien varauksia. Varauksen perusteena on huoltojakson lennetyt lentotunnit ja arvio lentotunnin hinnasta. Pitkäaikaisen varauksen odotetaan purkautuvan vuoteen 2019 mennessä.

29. RAHOITUSVELAT

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Korolliset velat		
Pitkäaikaiset		
Pankkilainat	-326,3	-381,2
Joukkovelkakirjalainat	0,0	-100,0
Rahoitusleasingvelat	-173,1	-184,8
Yhteensä	**-499,4**	**-666,0**
Korottomat velat		
Pitkäaikaiset		
Eläkevastuut	0,0	-3,0
Muut	-16,6	-8,7
Yhteensä	-16,6	-11,7
Yhteensä	**-516,0**	**-677,7**

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Korolliset velat		
Lyhytaikaiset		
Shekkitililuotot	0,0	-0,1
Pankkilainat	-91,4	-69,5
Joukkovelkakirjalainat	-100,0	-
Yritystodistukset	-10,0	0,0
Rahoitusleasingvelat	-16,2	-16,2
Muut lainat	-12,3	-12,7
Yhteensä	**-229,9**	**-98,5**

Rahoitusvelkojen erääntymisajat 31.12.2011

Milj. euroa	2012	2013	2014	2015	2016	Myöhemmin	Yhteensä
Pankkilainat, kiinteäkorkoiset	-10,5	-10,5	-40,8	-18,0	0,0	0,0	-79,8
Pankkilainat, vaihtuvakorkoiset	-80,9	-56,6	-41,4	-33,4	-33,4	-92,2	-337,9
Joukkovelkakirjalainat	-100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-100,0
Yritystodistukset	-10,0						-10,0
Rahoitusleasingvelat	-16,2	-16,5	-16,4	-16,6	-17,3	-106,3	-189,3
Muut lainat	-12,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-12,3
Korolliset rahoitusvelat yhteensä	**-229,9**	**-83,6**	**-98,6**	**-68,0**	**-50,7**	**-198,5**	**-729,3**
Maksut valuuttajohdannaisista	-519,1	-276,2	-162,7	0,0	0,0	0,0	-958,0
Saamiset valuuttajohdannaisista	546,2	291,0	178,0	0,0	0,0	0,0	1 015,2
Hyödykejohdannaiset	23,8	-3,4	-0,2	0,0	0,0	0,0	20,2
Ostovelat ja muut velat	-627,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-627,2
Sopimuksiin perustuvat korkomaksut	-13,2	-10,0	-6,4	-4,5	-3,2	-3,9	-41,2
Yhteensä	**-819,4**	**-82,2**	**-89,9**	**-72,5**	**-53,9**	**-202,4**	**-1 320,3**

Rahoitusvelkojen erääntymisajat 31.12.2010

Milj. euroa	2011	2012	2013	2014	2015	Myöhemmin	Yhteensä
Pankkilainat, kiinteäkorkoiset	-14,4	-79,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-94,1
Pankkilainat, vaihtuvakorkoiset	-54,4	-70,8	-54,1	-32,0	-32,0	-113,3	-356,6
Joukkovelkakirjalainat	0,0	-100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-100,0
Rahoitusleasingvelat	-16,2	-15,9	-16,5	-16,5	-16,6	-119,3	-201,0
Muut lainat	-12,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-12,8
Korolliset rahoitusvelat yhteensä	**-97,8**	**-266,4**	**-70,6**	**-48,5**	**-48,6**	**-232,6**	**-764,5**
Maksut valuuttajohdannaisista	-537,2	-183,7	-47,9	-155,1	0,0	0,0	-923,9
Saamiset valuuttajohdannaisista	545,2	231,8	47,2	164,6	0,0	0,0	988,8
Hyödykejohdannaiset	-33,9	-7,1	-0,7	-0,1	0,0	0,0	-41,8
Ostovelat ja muut velat	-575,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-575,8
Sopimuksiin perustuvat korkomaksut	-15,2	-11,5	-7,0	-4,9	-3,7	-6,2	-48,5
Yhteensä	**-714,7**	**-236,9**	**-79,0**	**-44,0**	**-52,3**	**-238,8**	**-1 365,7**

Pankkilainat sisältävät myös yhtä lainaa suojaavan pitkäaikaisen valuutan- ja koronvaihtosopimuksen. Konsernin vaihtuvakorkoiset lainat on sidottu 3 tai 6 kuukauden viitekorkoihin.

Korolliset velat (ml. koron- ja valuutanvaihtosopimukset) jakaantuvat valuutoittain seuraavasti:

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
EUR	637,1	660,4
USD	92,2	104,1
	729,3	**764,5**

Korollisten velkojen (sis. koron- ja valuutanvaihtosopimukset) efektiivisten korkokantojen painotetut keskiarvot

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
	2,9 %	2,0 %

Korollisten velkojen koronmääräytymisjakso

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Enintään 6 kuukautta	86,0 %	96,6 %
6-12 kuukautta	0,0 %	0,0 %
1-5 vuotta	10,9 %	0,0 %
Yli 5 vuotta	3,1 %	3,4 %
Yhteensä	**100,0 %**	**100,0 %**

Rahoitusleasingvelat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Enintään 1 vuosi	24,0	22,5
1–5 vuotta	89,6	85,9
Yli 5 vuotta	128,7	174,7
Yhteensä	**242,3**	**283,1**
Tulevat rahoituskulut	53,0	82,1

Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Enintään 1 vuosi	17,3	16,9
1–5 vuotta	68,1	68,6
Yli 5 vuotta	103,9	115,5
Yhteensä	**189,3**	**201,0**
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	**189,3**	**201,0**

30. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Saadut ennakot	46,5	52,9
Ostovelat	60,1	43,1
Siirtovelat	501,0	443,7
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,0	15,7
Muut velat	19,6	20,4
Yhteensä	**627,2**	**575,8**

Siirtovelkoihin sisältyvät oleelliset erät:		
Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Ennakkoon myydyt lentokuljetukset	178,5	123,8
Lomapalkkavelka	70,0	75,0
Muut erät	252,5	244,9
Yhteensä	**501,0**	**443,7**

Muut siirtovelat koostuvat useista eristä, jotka eivät yksittäisinä ole merkittäviä.

31. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

RISKIENHALLINTA FINNAIRISSA

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet

Finnair-konsernin liiketoiminnan luonne altistaa yhtiön useille rahoitusriskeille: valuutta-, korko-, luotto- ja likviditeettiriskeille sekä hyödykkeiden hintariskeille. Konsernin politiikkana on rajata näiden riskien aiheuttamaa epävarmuutta kassavirtaan, tulokseen ja omaan pääomaan.

Rahoitusriskien hallinta perustuu hallituksen hyväksymään rahoituspolitiikkaan, jossa määritellään kullekin eri riskityypille sallitut minimi- ja maksimitasot. Rahoitusriskien hallintaa ohjaa ja valvoo rahoitusriskien ohjausryhmä. Rahoituspolitiikan ja riskienhallinnan käytännön toteutus on keskitetty emoyhtiön rahoitusosastolle.

Valuutta-, korko- ja lentopetrolipositioiden sekä sähkön hintariskin hallinnassa yhtiö käyttää rahoituspolitiikan määrittelemissä rajoissa seuraavia johdannaisinstrumenttejä: termiinejä, swappeja ja optioita. Johdannaiset määritellään niiden tekohetkellä tulevien kassavirtojen suojauksiksi (rahavirtasuojaus), sitovien ostosopimusten suojauksiksi (kiinteäehtoisen sitoumuksen käyvän arvon suojaus) tai taloudellisiksi johdannaisiksi, jotka eivät ole suojauslaskennan piirissä (taloudellinen suojaus). Finnair-konsernissa toteutetaan tulevan kassavirran suojauksena (rahavirtasuojaus) leasemaksujen valuuttasuojausta, lentopetrolin hinta- ja valuuttariskin suojausta ja sähkön hintariskin suojausta sekä kiinteäehtoisen sitoumuksen käyvän arvon suojauksena lentokoneinvestointien valuuttasuojausta IAS 39 -suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti.

Lentotoiminnan polttoaineiden hintariski

Polttoaineen hintariski tarkoittaa sitä kassavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu polttoaineen hintavaihtelusta.

Lentopetrolin hintariskin hallinnassa Finnair käyttää lentopetrolitermiinejä ja optioita. Lentopetrolijohdannaisten kohde-etuutena käytetään Jet Fuel CIF Cargoes NWE -indeksiä, koska noin 65 prosenttia Finnairin polttoaineen ostosopimuksista pohjautuu Pohjois- ja Länsi-Euroopan lentopetrolitoimitusten hintaindeksiin.

Reittilentojen osalta – joka muodostaa noin 90 prosenttia riskistä – Finnair noudattaa lentopetrolisuojauksissaan aikahajauttamisen periaatetta. Rahoituspolitiikan mukainen suojaushorisontti on kaksi vuotta. Rahoituspolitiikan mukaan suojauksia tulee lisätä kunkin vuosineljänneksen aikana siten, että suojausaste on lähimmältä puolelta vuodelta yli 60 prosenttia ja laskee tästä eteenpäin periodikohtaisesti. Suojauksien jaksottamisella periodikohtainen petrolikulu ei hintojen laskiessa ole yhtä alhainen kuin spot-pohjainen hinta, mutta toisaalta spot-hintojen noustessa petrolikulu nousee hitaammin. Tilauslentoliikenteen osalta Finnair suojaa lentopetrolin hintariskiä oman politiikan mukaisesti, kulutetusta polttoaineesta suojataan vähintään 60 prosenttia.

Polttoainesuojaukset kirjataan Finnairissa kahdella eri tavalla. Ensimmäiset noin 40 prosenttiyksikköä kunkin ajanjakson ennustetusta polttoaineen kulutuksen suojauksesta käsitellään kirjanpidossa rahavirran suojauksena IAS 39 -suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti. Rahavirran suojaukseksi IAS 39:n mukaan määriteltyjen johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan sisältyvään käyvän arvon rahastoon. Omaan pääomaan kirjattu käyvän arvon muutos puretaan tulokseen samaan aikaan suojattavan erän kanssa. Suojauslaskennan ulkopuolisten suojausten – jotka eivät täytä IAS 39 -suojauslaskennan kriteerejä – käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin juoksuaikanaan.

Reittiliikenne oli tilinpäätöshetkellä suojannut polttoaineostoistaan 75 prosenttia vuoden 2012 ensimmäiseltä kuudelta kuukaudelta ja 58 prosenttia toiselta vuosipuoliskolta. Tilauslentoliikenne on suojannut jäljellä olevan talvilomakauden polttoaineostoista 60 prosenttia ja tulevista kesälomakauden ostoista 60 prosenttia. Tilauslentoliikenteellä ei ole tilinpäätöshetkellä polttoaineen hintaan tai valuuttakursseihin liittyviä hintaklausuuleja matkanjärjestäjien kanssa.

Tilivuonna 2011 lentotoiminnan polttoaineiden osuus suhteessa konsernin liikevaihtoon oli noin neljännes. Tilinpäätöshetkellä ennuste vuodelle 2012 on runsas neljännes. Tilinpäätöshetkellä lentopetrolin markkinahinnan 10 prosentin nousu lisää – ilman suojaustoimintaa reittiliikenteen ennustetuilla lentomäärillä laskettua – vuosittaista petrolikulua arviolta 55 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetkellä – suojaukset huomioon ottaen – petrolin 10 prosentin nousu alentaa toiminnallista liikevoittoa noin 26 miljoonaa euroa. Vuodenvaihteen positio kuvaa hyvin vuoden keskimääräistä tilannetta.

Sähkön hintariski

Sähkön osuus konsernin kuluista on alle prosentin, mutta johtuen korkeasta volatiliteetista hintariskiä suojataan. Finnair-konserni suojaa sähköhankintojaan noudattaen aikahajautuksen periaatetta. Suojaushorisontti on kuusi vuotta.

Sähkösuojaukset kirjataan rahavirran suojauksina. Rahavirran suojaukseksi IAS 39:n mukaan määriteltyjen johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan sisältyvään käyvän arvon rahastoon. Omaan pääomaan kirjattu käyvän arvon muutos puretaan tulokseen samaan aikaan suojattavan erän kanssa. Suojauslaskennan ulkopuolisten suojausten – jotka eivät täytä IAS 39 -suojauslaskennan kriteerejä – käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin juoksuaikanaan.

Valuuttariski

Valuuttariski tarkoittaa sitä kassavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu valuuttakurssimuutoksista. Finnair-konsernin valuuttariski syntyy lähinnä polttoaine- ja lentokoneostoista, lentokoneiden leasingmaksuista sekä valuuttamääräisistä myyntituotoista.

Rahoituspolitiikka jakaa valuuttaposition kahteen osaan, tulosvaikutteiseen positioon ja investointipositioon. Tulosvaikutteinen positio muodostuu dollarimääräisistä polttoainehankinnoista ja leasingmaksuista, useissa eri valuutoissa tapahtuvista myyntituloista sekä myös valuuttamääräisistä rahamarkkinainvestoinneista ja lainoista. Investointipositioon kuuluvat dollarimääräiset lentokoneinvestoinnit.

Finnair noudattaa valuuttasuojauksissaan aikahajauttamisen periaatetta. Rahoituspolitiikan mukainen suojaushorisontti on kaksi vuotta. Valuuttaposition suojausaste määritellään position kokonaisriskin alentumisena käyttäen value-at-risk-menetelmää. Rahoituspolitiikan mukaan suojauksia tulee lisätä tulosvaikutteiseen positioon kunkin vuosipuoliskon aikana siten, että suojausaste on lähimmältä puolelta vuodelta yli 60 prosenttia ja tästä eteenpäin suojausaste laskee periodikohtaisesti.

Investointipositioon kuuluvat kaikki valuuttamääräiset lentokoneinvestoinnit, joiden osalta on allekirjoitettu sitova hankintasopimus. Rahoituspolitiikan mukaan vähintään puolet omistetuiksi suunnitelluista investoinneista tulee suojata sitovan hankintasopimuksen allekirjoituksen jälkeen. Tulevat investointiposition suojaukset toteutetaan IAS 39 sitovan ostosopimuksen käyvän arvon suojauksena.

Konsernin liikevaihdosta noin 60 prosenttia kertyy euroina. Tärkeimmät muut ulkomaiset myyntivaluutat ovat Japanin jeni, Ruotsin kruunu, Kiinan yuan, Englannin punta ja Yhdysvaltain dollari. Vieraiden valuuttojen osuus konsernin operatiivisista kustannuksista on noin kaksi kolmasosaa. Tärkein ostovaluutta on Yhdysvaltain dollari, jonka osuus on noin kolmannes kaikista operatiivisista kuluista. Merkittäviä dollarikulueriä ovat lentokoneiden leasingmaksut ja polttoainekulut. Suurimmat investoinnit, lentokoneiden ja niiden varaosien hankinta, tapahtuvat pääosin Yhdysvaltain dollareissa.

Finnair oli tilinpäätöshetkellä suojannut tulosvaikutteisista eristä 80 prosenttia vuoden 2012 ensimmäiseltä kuudelta kuukaudelta ja 67 prosenttia toiselta vuosipuoliskolta. Tilinpäätöshetkellä dollarin 10 prosentin vahvistuminen suhteessa euroon

vaikuttaa – ilman suojaustoimintaa – negatiivisesti vuositulokseen noin 72 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetkellä – suojaukset huomioon ottaen – dollarin 10 prosentin vahvistuminen heikentää tulosta noin 21 miljoonaa euroa. Edellä mainituissa luvuissa dollaririskiin on sisällytetty myyntivaluuttoina olennaiset Kiinan yuan ja Hongkongin dollari, joiden historiallinen korrelaatio dollarin kanssa on erittäin korkea. Tilinpäätöshetken tilanne kuvaa hyvin vuoden keskimääräistä tilannetta.

Korkoriski

Korkoriski tarkoittaa sitä kassavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu korkojen muutoksesta.

Finnair-konsernissa korkoriskin mittarina käytetään korkosidonnaisuusaikaa. Korkosidonnaisuusajan muokkaamiseksi käytetään tarvittaessa korkojohdannaisia. Rahoituspolitiikan mukaisesti sijoitussalkun korkosidonnaisuusajan mandaatti on 0–12 kuukautta ja korollisten velkojen 0–24 kuukautta. Tilinpäätöshetkellä sijoitussalkun korkosidonnaisuusaika oli 3 kuukautta ja korollisten velkojen 7 kuukautta. Tilinpäätöshetkellä korkojen yhden prosenttiyksikön nousu lisää vuotuista sijoitussalkun korkotuottoa noin 3,4 miljoona euroa ja lainasalkun korkokulua noin 4,9 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetken tilanne kuvaa hyvin vuoden keskimääräistä tilannetta.

Luottoriski

Konserni altistuu vastapuoliriskille sijoittaessaan kassavarojaan ja käyttäessään johdannaisinstrumentteja. Luottoriskiä hallitaan tekemällä rahoituspolitiikan sallimien vastapuoliriskirajojen puitteissa sopimuksia vakavaraisten koti- ja ulkomaisten pankkien, rahoituslaitosten ja välittäjien kanssa. Rahavaroja sijoitetaan myös konservatiivisesti valittujen yritysten liikkeellelaskemiin velkakirjoihin ja yritystodistuksiin yrityskohtaisten limiittien puitteissa. Riskit yksittäisten vastapuolien kohdalla eivät näin ollen ole merkittäviä. Konsernin käypään arvoon arvostettujen lainojen arvostus johtuu täysin valuutan ja koron, ei luottoriskin muutoksista. Konsernin suurin mahdollinen luottoriskin määrä on liitteessä 23 eritellyt muut rahoitusvarat, liitteessä 24 esitetyt rahavarat sekä liitteessä 22 eritellyt myyntisaamiset.

Likviditeettiriski

Finnair-konsernin tavoitteena on ylläpitää hyvää maksuvalmiutta. Maksuvalmius varmistetaan kassavaroilla, tililimiteillä, likvideillä rahamarkkinasijoituksilla ja sitovilla lainalupauksilla. Lentokonehankintojen osalta yhtiön politiikkana on varmistaa rahoitus esimerkiksi lainalupauksilla viimeistään kuusi kuukautta ennen toimitusta. Konsernin pitkäaikaisten velkojen vastapuolet ovat vakavaraisia hyvämaineisia rahoituslaitoksia.

Konsernin likvidit rahoitusvarat olivat tilikauden 2011 päättyessä 403 miljoonaa euroa. Finnair Oyj:llä on kotimainen yritystodistusohjelma määrältään 200 miljoonaa euroa, josta oli tilinpäätöshetkellä käytössä 10 miljoonaa euroa. Lisäksi Finnairilla on käyttämätön 200 miljoonan euron sitova luottolimiitti. Luottolimiitti sisältää finanssikovenantin, joka perustuu oikaistuun nettovelkaantumisasteeseen (adjusted gearing). Oikaistun nettovelkaantumisasteen kovenanttitaso on 175 prosenttia, tilinpäätöshetkellä tunnusluku on 108,4 prosenttia. Hallituksen määrittelemä enimmäistaso on 140 prosenttia.

Pääomarakenteen hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset. Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osingonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi vaihdella ja mukauttaa osakkeenomistajille maksettujen osinkojen tai näille palautettavan pääoman määrää, tai uusien liikkeeseen laskettavien osakkeiden lukumäärää tai päättää omaisuuserien myynneistä velkojen vähentämiseksi. Finnairin osingonjakopolitiikan tavoitteena on maksaa suhdannesyklin aikana keskimäärin vähintään kolmasosa osakekohtaisesta tuloksesta osinkona.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan jatkuvasti oikaistulla nettovelkaantumisasteella (adjusted gearing), jota laskettaessa oikaistu korollinen nettovelka on jaettu oman pääoman määrällä. Konsernin oikaistu nettovelkaantumisaste oli vuoden 2011 lopussa 108,4 prosenttia (79,6).

32. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

Milj. euroa	Suojaus-laskennassa olevat	Käypään arvoon tulos-vaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat	Lainat ja saamiset	Jaksotettuun hankinta-menoon arvostettavat	Käypä arvo
31.12.2011						
Rahoitusvarat						
Saamiset				32,1		32,1
Muut rahoitusvarat		340,9				340,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset				182,3		182,3
Johdannaiset	81,7	19,3				101,0
Noteeraatut osakkeet			11,8			11,8
Noteeraamattomat osakkeet			1,1			1,1
Rahavarat				49,5		49,5
Yhteensä						**718,7**
Rahoitusvelat						
Korolliset rahoitusvelat		0,2			527,5	527,7
Rahoitusleasingvelat					189,3	189,3
Johdannaiset	10,1	8,1				18,2
Ostovelat ja muut velat					770,8	770,8
Käypä arvo yhteensä						1 506,0
Kirjanpitoarvo yhteensä						**1 506,0**

Milj. euroa	Suojaus-laskennassa olevat	Käypään arvoon tulos-vaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat	Lainat ja saamiset	Jaksotettuun hankinta-menoon arvostettavat	Käypä arvo
31.12.2010						
Rahoitusvarat						
Saamiset				13,6		13,6
Muut rahoitusvarat		459,3				459,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset				165,3		165,3
Johdannaiset	67,4	19,5				86,9
Noteeratut osakkeet			24,9			24,9
Noteeraamattomat osakkeet			1,3			1,3
Rahavarat				41,5		41,5
Yhteensä						**792,8**
Rahoitusvelat						
Korolliset rahoitusvelat					563,5	563,5
Rahoitusleasingvelat					201,0	201,0
Johdannaiset	10,7	10,8				21,5
Ostovelat ja muut velat					669,2	669,2
Käypä arvo yhteensä						1 455,2
Kirjanpitoarvo yhteensä						**1 455,2**

Verovelkoja ei ole otettu huomioon tässä liitetiedossa. Konsernin taseessa on laskennallisia verovelkoja 98,5 miljoonaa euroa (103,3). Johdannaiset sisältävät valuutta- ja hyödykejohdannaisten lisäksi myös korkojohdannaiset (valuutan- ja koronvaihtosopimukset), jotka sisältyvät muissa liitteissä pankkilainoihin. Saamiset-erä sisältää pääasiassa vuokratun lentokaluston USD-määräisiä takuutalletuksia. Ostovelat ja muut velat sisältää ostovelat, siirtovelat, eläkevelvoitteet sekä muut korolliset ja korottomat velat.

Rahoitusvarojen ja -velkojen arvostusperiaatteet on kuvattu tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Käyvät arvot raportointikauden lopussa				
Milj. euroa	31.12.2011	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Kaupankäyntiarvopaperit	340,9	33,6	307,3	
Kaupankäyntijohdannaiset				
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	0,2		0,2	
- joista käyvän arvon suojauslaskennassa				
Valuuttajohdannaiset	71,6		71,6	
- joista rahavirran suojauslaskennassa	26,2		26,2	
Hyödykejohdannaiset	29,4		29,4	0,0
- joista rahavirran suojauslaskennassa	29,3		29,3	
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Osakesijoitukset	11,8	11,8		
Yhteensä	**453,9**	**45,4**	**408,5**	**0,0**
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Kaupankäyntijohdannaiset				
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	0,8		0,8	
- joista rahavirran suojauslaskennassa				
Valuuttajohdannaiset	8,3		8,3	
- joista rahavirran suojauslaskennassa	0,5		0,5	
Hyödykejohdannaiset	9,1		9,1	
- joista rahavirran suojauslaskennassa	8,6		8,6	
Yhteensä	**18,2**		**18,2**	**0,0**

Tilikauden aikana ei tapahtunut merkittäviä siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen 1 ja 2 välillä.

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin (oikaisemattomiin) hintoihin toimivilla markkinoilla.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina).

Tason 3 instrumenttien käyvät arvot puolestaan perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat syöttötiedot), vaan merkittäviltä osin vastapuolten toimittamiin vahvistuksiin, jotka perustuvat yleisesti hyväksyttyihin arvostusmalleihin.

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty IFRS 7 -standardin vaatimusten mukaisesti koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän, alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

Täsmäytyslaskelma tason 3 mukaan käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Käyvät arvot raportointikauden lopussa	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		Myynnissä olevat osakesijoitukset	Yhteensä
Milj. euroa	Kaupankäynti-arvopaperit	Kaupankäynti-johdannaiset		
Alkusaldo	**-**	**3,1**	**-**	**3,1**
Voitot ja tappiot yhteensä tuloslaskelmassa		3,1		3,1
Laajassa tuloksessa	-	-	-	-
Ostot (ja myynnit)	-	-	-	-
Toteutukset (ja liikkeellelaskut)	-	-	-	-
Siirrot tasolle 3 ja pois sieltä	-	-	-	-
Loppusaldo		**0,0**		**0,0**
Raportointikauden lopussa hallussa olevista varoista kaudelle kirjatut voitot ja tappiot yhteensä				
Liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa		0,0		0,0

Tilikauden aikana rahoitusvarojen tai -velkojen käyvän arvon luokissa ei tapahtunut siirtoja käyvän arvon hierarkian tasolle 3 tai sieltä pois. Johdon arvion mukaan tasolle 3 arvostettujen rahoitusinstrumenttien osalta yhden tai useamman käyvän arvon määrittämiseen käytetyn syöttötiedon vaihtaminen jokseenkin mahdolliseen vaihtoehtoiseen oletukseen ei muuttaisi tasolla 3 olevien käypään arvoon arvostettujen erien käypää arvoa merkittävästi ottaen huomioon kyseisten varojen ja velkojen suhteellisen pienen kokonaismäärän.

33. TOIMIVAT TYTÄRYHTIÖT

	Konsernin omistus %
Finnair Cargo Oy, Helsinki	100,00
Finnair Cargo Terminal Operations Oy, Helsinki	100,00
Amadeus Finland Oy, Helsinki	95,00
Matkatoimisto Oy Area, Helsinki	100,00
A/S Estravel Ltd, Viro	72,02
Back Office Services Estonia Oü, Viro	100,00
Oy Aurinkomatkat - Suntours Ltd Ab, Helsinki	100,00
Toivelomat Oy, Helsinki	100,00
OOO Aurinkomatkat, Venäjä	100,00
OOO Aurinko (Calypso World of Travel), Venäjä	100,00
Matkayhtymä Oy, Helsinki	100,00
Horizon Travel Oü, Viro	100,00
FTS Financial Services Oy, Helsinki	100,00
Finnair Catering Oy, Helsinki	100,00
Finnair Facilities Management Oy, Helsinki	100,00
Finnair Aircraft Finance Oy, Helsinki	100,00
Finnair Technical Services Oy, Helsinki	100,00
Finnair Engine Services Oy, Helsinki	100,00
Finnair Flight Academy Oy, Helsinki	100,00
Finncatering Oy, Vantaa	100,00
Northport Oy, Helsinki	100,00
Suomen Matkatoimisto Oy, Helsinki	100,00
EPL Aircraft Lease Three Oy, Helsinki	100,00
EPL Aircraft Lease Four Oy, Helsinki	100,00
EPL Aircraft Lease Five Oy, Helsinki	100,00
Finncomm Finance Three Oy, Helsinki	100,00
Finncomm Finance Four Oy, Helsinki	100,00
Finncomm Finance Five Oy, Helsinki	100,00
Finncomm Finance Six Oy, Helsinki	100,00
Finncomm Finance Seven Oy, Helsinki	100,00
Finncomm Finance Eight Oy, Helsinki	100,00

34. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Vähimmäisvuokrat konsernin ei-purettavissa olevista vuokrasopimuksista ovat seuraavat:	Lentokoneet		Rakennukset		Koneet ja kalusto	
Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
alle vuoden	65,8	70,2	20,6	18,5	11,7	6,1
yli 1-enintään 2 vuotta	48,7	62,2	19,4	17,4	10,4	9,5
yli 2-enintään 3 vuotta	32,6	45,4	17,8	16,5	9,7	6,6
yli 3-enintään 4 vuotta	29,9	29,9	16,3	16,1	8,9	8,1
yli 4-enintään 5 vuotta	22,0	27,2	15,9	13,4	3,1	0,0
yli 5 vuotta	29,7	47,4	156,8	137,6	0,0	0,0
Yhteensä	**228,7**	**282,3**	**246,8**	**219,5**	**43,8**	**30,3**

Konserni on vuokrannut toimitiloja sekä lentokoneita ja muuta käyttöomaisuutta ei-purettavissa olevilla vuokrasopimuksilla. Näissä sopimuksissa on eritasoisia uudistamis- ja muita indeksiehtoja. Yhtiö on vuokrannut lentokoneita 27 kappaletta erimittaisilla vuokrasopimuksilla.

Konserni vuokralle antajana

Vähimmäisvuokrat konsernin ei-purettavissa olevista vuokrasopimuksista ovat seuraavat:	Lentokoneet		Toimitilat	
Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
alle vuoden	20,7	7,0	1,3	1,3
yli 1-enintään 2 vuotta	20,7	7,0	1,0	0,9
yli 2-enintään 3 vuotta	18,9	7,0	1,0	0,5
yli 3-enintään 4 vuotta	17,5	5,2	0,9	0,5
yli 4-enintään 5 vuotta	12,4	3,9	0,9	0,4
yli 5 vuotta	11,8	15,5	10,0	1,0
Yhteensä	**102,0**	**45,6**	**15,1**	**4,6**

Konserni on vuokrannut toimitiloja sekä lentokoneita ei-purettavissa olevilla vuokrasopimuksilla. Näissä sopimuksissa on eritasoisia uudistamis- ja muita indeksiehtoja. Yhtiö on vuokrannut lentokoneita 15 kappaletta erimittaisilla vuokrasopimuksilla.

35. VAKUUDET, VASTUUSITOUMUKSET JA JOHDANNAISET

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Muut omasta puolesta annetut vakuudet, pantit	757,7	593,4
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta, takaukset	72,5	65,5
Muiden puolesta annetut takaukset	1,8	2,6
Yhteensä	**832,0**	**661,5**

Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
Investointisitoumukset	**1 000,0**	**1 100,0**

Yllä esitetyt investointisitoumukset sisältävät yhtiön sitovat lentokonetilaukset ja ne perustuvat vuodenvaihteen hintoihin ja valuuttakursseihin. Sitovien tilausten kokonaisvastuun määrä vaihtelee lentokoneen tilaamisen ja toimittamisen välisenä aikana pääasiassa valuuttakurssivaihteluiden seurauksena, koska yhtiön kaikki lentokonetilaukset ovat Yhdysvaltain dollarimääräisiä, sekä lentokoneiden ostosopimuksiin sisältyvien eskalaatioehtojen takia. Tämän vuoksi tässä esitettyä kokonaisvastuun määrää ei tulisi pitää yhtiön enimmäis- tai vähimmäisvastuun määränä. Yhtiön lopullinen vastuu määräytyy jokaisen lentokoneen suhteen vasta toimitushetkellä.

JOHDANNAISET

	Nimellisarvo	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käypä nettoarvo	Nimellisarvo	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käypä nettoarvo
Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2010
Valuuttajohdannaiset								
Suojauslaskennassa olevat erät (termiinit):								
Polttoaineen valuuttasuojaus	373,5	23,3	-0,4	22,9	324,2	12,7	-3,4	9,3
Lentokonehankintojen suojaus								
Käyvän arvon suojaus	330,0	26,2	-1,0	25,2	297,4	17,1	-1,7	15,4
Rahavirran suojaus	0,0			0,0	0,0			0,0
Leasemaksujen suojaus	45,7	2,8	0,0	2,8	42,8	1,0	-0,4	0,6
Yhteensä	**749,2**	**52,3**	**-1,4**	**50,9**	**664,4**	**30,8**	**-5,5**	**25,3**
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:								
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (termiinit)	187,2	11,0	-2,3	8,7	160,8	1,0	-4,8	-3,8
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (optiot)								
Osto-optiot	109,7	4,0	-1,6	2,4	37,8	0,0	0,0	0,0
Myyntioptiot	162,5	0,4	-2,6	-2,2	33,0	0,0	-0,2	-0,2
Taseen suojaus (termiinit)	78,8	3,6	0,0	3,6	92,8	3,6	0,0	3,6
Yhteensä	**538,2**	**19,0**	**-6,5**	**12,5**	**324,4**	**4,6**	**-5,0**	**-0,4**
Yhteensä	**1 287,4**	**71,3**	**-7,9**	**63,4**	**988,8**	**35,4**	**-10,5**	**24,9**

Suojauslaskennassa olevien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan oman pääoman suojausrahastoon, josta se puretaan tulokseen suojattavaa erää vastaan. Kyseessä on rahavirran suojaus. Tästä poikkeuksena ovat kiinteäehtoisena sitoumuksena käsiteltävät suojauslaskentaan kuuluvat lentokoneostot, joiden valuuttakurssimuutos suojattavan riskin osalta kirjataan taseeseen omaisuuseräksi ja vastaava voitto tai tappio tulosvaikutteisesti. Samoin näitä ostoja suojaavien instrumenttien käypä arvo esitetään taseessa velkana tai saamisena ja käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Näiltä osin kyseessä on käyvän arvon suojaus. Suojauslaskennan ulkopuolisten tulevien kassavirtojen suojauksen käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmasa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin ja tasesuojausten käyvän arvon muutos kirjataan rahoituseriin.

	Nimellisarvo, tonnia	Positiiviset käyvät arvot, milj. euroa	Negatiiviset käyvät arvot, milj. euroa	Käypä nettoarvo, milj.euroa	Nimellisarvo, tonnia	Positiiviset käyvät arvot, milj. euroa	Negatiiviset käyvät arvot, milj. euroa	Käypä nettoarvo, milj. euroa
	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2010
Hyödykejohdannaiset								
Suojauslaskennassa olevat erät:								
Lentopetrolitermiinit	537 400	29,3	-8,2	21,1	547 350	35,3	-5,2	30,1
	Nimellisarvo MWh				Nimellisarvo MWh			
Sähköjohdannaiset	113 223	0,0	-0,3	-0,3	127 402	1,3	0,0	1,3
	Nimellisarvo tonnia				Nimellisarvo tonnia			
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:								
Lentopetrolitermiinit	13 400	0,1	-0,6	-0,5	101 750	6,6	0,0	6,6
Gasoil-termiinit	0	0	0	0	0			0,0
Jet differential -termiinit	0	0	0	0	22 000	0,6	0,0	0,6
Optiot								
Osto-optiot, lentopetroli	240 600	7,8		7,8	83 750	4,7	0,0	4,7
Myyntioptiot, lentopetroli	481 200		-7,8	-7,8	162 750	0,0	-1,6	-1,6
	Nimellisarvo MWh				Nimellisarvo MWh			
Sähköjohdannaiset	26 352	0,0	-0,1	-0,1	39 157	0,1	0,0	0,1
Yhteensä		**37,2**	**-17,0**	**20,2**		**48,6**	**-6,8**	**41,8**

Suojauslaskennassa olevien hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutos tehokkaalta osaltaan kirjataan oman pääoman suojausrahastoon, josta se puretaan erääntyessään tulokseen suojattavaa erää vastaan. Suojauslaskennan ulkopuolisten hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelman muihin kuluihin. Toteutuneet voitot ja tappiot kirjataan suojattavaa erää vastaan. Jet differential on lentopetrolin ja gasoilin välinen hintaero.

	Nimellisarvo	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käypä nettoarvo	Nimellisarvo	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käypä nettoarvo
Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2010
Korkojohdannaiset								
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset								
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät	27,0	0,2		0,2	2,6	2,7	-3,9	-1,2
Yhteensä	**27,0**	**0,2**	**0,0**	**0,2**	**2,6**	**2,7**	**-3,9**	**-1,2**
Koronvaihtosopimukset								
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät	25,0	0,0	-0,8	-0,8	25,0	0,0	-0,3	-0,3
Yhteensä	**25,0**	**0,0**	**-0,8**	**-0,8**	**25,0**	**0,0**	**-0,3**	**-0,3**

	31.12.2011	31.12.2010
Vastapuolien luottoluokittelu		
Milj. euroa		
Parempi kuin A	60,8	66,9
A	25,5	17,1
BBB	-	-
BB	-	-
Luottoluokittelemattomat	-	-
Yhteensä	**86,3**	**84,0**

36. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:		
Milj. euroa	2011	2010
Tavaroiden ja palvelujen myynnit		
Osakkuus- ja yhteisyritykset	5,1	0,5
Johto	-	-
Tavaroiden ja palvelujen ostot		
Osakkuus- ja yhteisyritykset	25,5	1,2
Johto	-	-
Saatavat ja velat		
Saatavat osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	4,4	0,1
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	4,1	0,0

Lähipiirin kanssa toteutetut tavaroiden ja palvelujen myynnit vastaavat riippumattomien osapuolien kanssa tehtäviä liiketoimintoja.
Konsernitilinpäätös ei sisällä avoimia saamis- ja velkasaldoja johdon kanssa, eikä tilikaudella vertailutilikaudella ole kirjattu luottotappioita lähipiiritapahtumista.
Takaukset ja muut vastuut lähipiirin puolesta on esitetty liitetiedossa 35. Johdon työsuhde-etuudet on esitetty liitetiedossa 9. Johtoon kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja.

37. LASKENTAPERIAATTEEN MUUTOS

Vuosina 2010 ja 2011 ei ole tehty laskentaperiaatteiden muutoksia.

38. RIIDAT JA OIKEUDENKÄYNNIT

Finnair raportoi vain sellaiset riita-asiat, joiden intressi on vähintään 500 000 euroa ja joita ei ole katettu vakuutuksella. 31.12.2011 ei ollut vireillä kyseeseen tulevia riita-asioita.

39. TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Katsauskauden jälkeen ei ole ollut muita merkittäviä tapahtumia kuin toimintakertomuksessa jo selostettuja asioita.

40. EMOYHTIÖN TALOUDELLISIA LUKUJA

Alla esitetyt luvut eivät ole IFRS:n mukaisia lukuja.

FINNAIR OYJ:N TULOSLASKELMA		
Milj. euroa	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Liikevaihto	1 800,7	1 608,1
Valmistus omaan käyttöön	0,0	0,0
Liiketoiminnan muut tuotot	7,3	8,3
LIIKETOIMINNAN TUOTOT	**1 808,0**	**1 616,4**
LIIKETOIMINNAN KULUT		
Materiaalit ja palvelut	977,2	876,4
Henkilöstökulut	286,1	249,0
Poistot	6,3	7,7
Liiketoiminnan muut kulut	732,8	629,2
	-2 002,4	-1 762,3
LIIKEVOITTO/ - TAPPIO	**-194,4**	**-145,9**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-6,1	-5,3
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-200,5	-151,2
Satunnaiset erät	105,0	114,4
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-95,5	-36,8
Välittömät verot	20,0	12,2
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	**-75,5**	**-24,6**

FINNAIR OYJ:N TASE

Milj. euroa	31.12.2011		31.12.2010	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	15,0		18,6	
Aineelliset hyödykkeet	2,3		2,8	
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	489,7		489,7	
Osuudet osakkuusyrityksissä	25,5		2,5	
Muut sijoitukset	1,0	533,5	1,0	514,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	-		-	
Pitkäaikaiset saamiset	242,7		83,4	
Lyhytaikaiset saamiset	583,1		786,0	
Rahoitusarvopaperit	390,3		516,0	
Rahat ja pankkisaamiset	6,4	1 222,5	4,1	1 389,5
		1 756,0		**1 904,1**
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	75,4		75,4	
Ylikurssirahasto	24,7		24,7	
Vararahasto	147,7		147,7	
Käyvän arvon rahasto	28,1		34,8	
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	250,4		250,4	
Edellisten tilikausien voitto	89,2		113,8	
Tilikauden voitto / tappio	-75,5	540,0	-24,6	622,2
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		-		-
VIERAS PÄÄOMA				
Laskennallinen verovelka	9,1		12,2	
Pitkäaikainen vieraspääoma	215,4		364,0	
Lyhytaikainen viears pääoma	991,5	1 216,0	905,7	1 281,9
		1 756,0		**1 904,1**

FINNAIR OYJ:N RAHAVIRTALASKELMA

Milj. euroa	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Liiketoiminnan rahavirrat		
Voitto / tappio ennen satunnaisia eriä	-200,5	-151,2
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	6,3	7,7
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksutapahtumaa	2,4	6,4
Rahoitustuotot ja -kulut	11,5	5,4
Käyttöpääoman muutos	152,7	39,3
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-23,1	-20,5
Saadut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoitustuotoista	18,1	4,7
Maksetut välittömät verot	0,0	-0,1
Liiketoiminnan rahavirta	**-32,6**	**-108,3**
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkuusyrityksiin	-6,9	0,0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2,2	-5,8
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,0	0,0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-159,3	-5,3
Saadut osingot	5,4	0,0
Investoinnit muihin sijoituksiin	-16,0	0,1
Investointien rahavirta	**-179,0**	**-11,0**
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	10,5	48,6
Lainojen takaisinmaksut ja muutokset	-36,7	-193,8
Maksetut osingot ja muu voitonjako	0,0	0,0
Saadut konserniavustukset	114,4	184,9
Rahoituksen rahavirta	**88,2**	**39,7**
Rahavarojen lisäys / vähennys	**-123,4**	**-79,6**
Rahavarat tilikauden alussa	520,1	599,7
Rahavarojen lisäys/vähennys	-123,4	-79,6
Rahavarat tilikauden lopussa	396,7	520,1

Hallituksen esitys osingonjaosta

Tilinpäätöksen 31.12.2011 mukaan Finnair Oyj:n jakokelpoiset voittovarat ovat 264 073 135,74 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, ettei osinkoa jaeta ja tilikauden tappio siirretään edellisten tilikausien voittoon.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä 8. päivänä helmikuuta 2012

Finnair Oyj:n hallitus

Harri Sailas

Elina Björklund

Sigurður Helgason

Satu Huber

Harri Kerminen

Ursula Ranin

Veli Sundbäck

Pekka Timonen

Mika Vehviläinen
Finnair Oyj:n toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

FINNAIR OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Olemme tilintarkastaneet Finnair Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2011. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VASTUU

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

LAUSUNTO KONSERNITILINPÄÄTÖKSESTÄ

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

LAUSUNTO TILINPÄÄTÖKSESTÄ JA TOIMINTAKERTOMUKSESTA

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

MUUT LAUSUNNOT

Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 1. päivänä maaliskuuta 2012

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Eero Suomela
KHT

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2011

SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET

Finnair noudattaa yhtiöjärjestyksen, Suomen osakeyhtiölain sekä NASDAQ OMX Helsingin Pörssin antamia listayhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä. Lisäksi Finnair noudattaa ilman poikkeuksia vuonna 2010 julkaistua Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suositusta 54 noudattaen. Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Selvitys on Finnairin hallituksen käsittelemä, ja se on laadittu hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Finnairin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on tarkastanut, että selvityksen sisältämä kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Lisätietoja Finnairin hallinnosta löytyy yhtiön internet-sivuilta www.finnairgroup.com Sijoittajat-osiosta. Palkka- ja palkkioselvitys löytyy tämän raportin sivuilta 80-81.

HALLITUS

Hallituksen tehtävät

Hallitus edustaa yhtiön kaikkia osakkeenomistajia pyrkien edistämään koko osakaskunnan ja yhtiön etua. Finnairin hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa lisäksi siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta sekä muu riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty. Finnairin hallitus on vahvistanut itselleen kirjallisen työjärjestyksen, jossa määritellään hallituksen asema, tehtävät ja kokouskäytännöt.

Hallituksen velvollisuuksiin ja tehtäviin kuuluu erityisesti:

- varmistaa, että yhtiön asioita hoidetaan terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaan ja että toiminnan raportointi, kontrollit ja riskienhallinta ovat asianmukaisia,
- nimittää ja erottaa toimitusjohtaja ja mahdollinen toimitusjohtajan sijainen ja määrätä heidän etuutensa sekä muut toimisuhteen keskeiset ehdot,
- toimitusjohtajaa kuultuaan nimittää ja erottaa toimitusjohtajalle raportoivat henkilöt sekä määrätä heidän etuutensa,
- vahvistaa konsernin ylimmän tason organisaatiorakenne,
- vahvistaa yhtiön strateginen suunnitelma ja valvoa sen toteutumista,
- vahvistaa konsernin vuosittainen toimintasuunnitelma ja budjetti sekä valvoa niiden toteutumista,
- vahvistaa konsernin henkilöstöpolitiikan peruslinjat palkitsemisperiaatteet mukaan lukien ja arvioida niitä säännöllisesti sekä hyväksyä erityisesti yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinohjelmien rakenteet ja tavoitteet,
- hyväksyä konsernin investointiohje,
- vahvistaa sen lyhytaikaisen luoton määrä, jonka toimitusjohtaja on oikeutettu ottamaan, ja päättää pitkäaikaisen luoton ottamisesta, lentokoneiden hankinnoista ja muista merkittävistä käyttöomaisuusinvestoinneista sekä muiden yhtiöiden osakkuuksien hankinnasta, jos investoinnit tai hankinnat yksin tai yhdessä niihin liittyvien muiden hankintojen tai investointien kanssa ylittävät konsernin kulloinkin voimassaolevan investointiohjeen mukaiset toimitusjohtajan päätäntävaltuudet,
- päättää tytäryhtiöiden perustamisista ja niiden toimintaan olennaisesti vaikuttavista muutoksista, kiinteistöjen myynneistä ja muista merkittävien käyttöomaisuuserien myynneistä, sikäli kuin niiden hankkimisestakin päättäminen kuuluisi hallitukselle, sekä kiinteistöjen ja lentokoneiden kiinnittämisestä velan vakuudeksi samoin kuin vakuuden antamisesta tytäryhtiön tai kolmannen velvoitteesta.

Hallituksen työjärjestys on kokonaisuudessaan saatavilla Finnairin internet-sivuilla www.finnairgroup.com Sijoittajat-osiossa. Hallitus arvioi työskentelyään vuosittain.

Hallituksen jäsenet vuonna 2011

Vuoden 2011 yhtiökokouksen valitseman hallituksen jäsenet ovat Harri Sailas (pj.), Elina Björklund, Sigurður Helgason, Satu Huber, Harri Kerminen, Ursula Ranin, Veli Sundbäck (vpj.) ja Pekka Timonen. Vuoden 2011 yhtiökokouksen päättymiseen asti hallituksen puheenjohtajana toimi Christoffer Taxell. Seuraavan sivun taulukossa on esitetty hallituksen jäsenten henkilötiedot.

Jäsenten riippumattomuus yhtiöstä

Hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä riippumattomia. Hallituksen jäsenet ovat myös yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia, lukuun ottamatta Pekka Timosta, joka on Finnair Oyj:n suurimman omistajan, Suomen valtion palveluksessa.

Hallituksen toiminta tilikaudella 2011

Vuonna 2011 hallitus kokoontui yhdeksän kertaa (kuusi kokousta varsinaisen yhtiökokouksen 2011 valitsemalla kokoonpanolla ja kolme kokousta varsinaisen yhtiökokouksen 2010 valitsemalla kokoonpanolla). Seuraavan sivun taulukossa on esitetty tiedot hallituksen jäsenten osallistumisesta kokouksiin vuonna 2011.

HALLITUKSEN VALIOKUNNAT

Hallitusta avustaa sen työssä kaksi pysyvää valiokuntaa: tarkastusvaliokunta sekä palkka- ja nimitysvaliokunta. Hallitus nimittää keskuudestaan valiokunnan jäsenet ja puheenjohtajat, ja valiokuntien toimikausi vastaa hallituksen toimikauden kestoa.

Hallitus on vahvistanut valiokuntien kirjalliset työjärjestykset. Valiokunnat raportoivat työstään hallitukselle säännöllisesti.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan keskeisinä tehtävinä on mm. seurata ja valvoa tilinpäätösraportoinnin prosessia, valvoa taloudellista raportointiprosessia ja seurata yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta sekä tehdä yhtiökokoukselle esitys tilintarkastajasta ja tämän palkkiosta. Tarkastusvaliokunnan jäsenillä on oltava valiokunnan tehtävien suorittamiseen riittävä pätevyys. Lisäksi vähintään yhdellä jäsenellä on oltava asiantuntemusta erityisesti laskentatoimesta, kirjanpidosta tai tilintarkastuksesta. Valiokunnan työjärjestys on kokonaisuudessaan nähtävillä Finnairin internet-sivuilla www.finnairgroup.com Sijoittajat-osiossa.

Vuoden 2011 yhtiökokouksen jälkeen järjestäytyneen hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseniä ovat Veli Sundbäck (pj.), Sigurður Helgason, Satu Huber ja Elina Björklund. Vuonna 2011 tarkastusvaliokunta kokoontui kolme kertaa. Edellä olevassa taulukossa on tiedot valiokuntien jäsenten osallistumisesta kokouksiin vuonna 2011.

Palkka- ja nimitysvaliokunta

Palkka- ja nimitysvaliokunnan keskeisenä tehtävänä on valmistella hallituksen päätettäväksi mm. yhtiön toimitusjohtajan ja konsernin muun ylimmän johdon palkitsemis- ja nimitysasiat sekä yhtiön henkilöstön palkitsemiseen liittyvät periaatteet ja käytännöt. Valiokunnan työjärjestys on kokonaisuudessaan nähtävillä Finnairin internet-sivuilla www.finnairgroup.com Sijoittajat-osiossa.

HALLITUS VUONNA 2011

Nimi	Henkilötiedot	Osallistuminen hallituksen kokouksiin vuonna 2011	Osallistuminen valiokunnan kokouksiin vuonna 2011
Harri Sailas	Hallituksen puheenjohtaja 24.3.2011 alkaen Hallituksen jäsen vuodesta 2010 Syntymävuosi 1951, ekonomi Päätoimi: Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja Valiokunnan jäsenyys: Palkka- ja nimitysvaliokunta	8/9	5/5
Elina Björklund	Hallituksen jäsen vuodesta 2009 Syntymävuosi 1970, KTM Päätoimi: Partner, BletBI Advisors Valiokunnan jäsenyys: Tarkastusvaliokunta	9/9	3/3
Sigurður Helgason	Hallituksen jäsen vuodesta 2007 Syntymävuosi 1946, MBA Päätoimi: Icelandair Groupin hallituksen puheenjohtaja Valiokunnan jäsenyys: Tarkastusvaliokunta	8/9	3/3
Satu Huber	Hallituksen jäsen vuodesta 2006 Syntymävuosi 1958, KTM Päätoimi: Eläke-Tapiolan toimitusjohtaja Valiokunnan jäsenyys: Tarkastusvaliokunta	9/9	3/3
Harri Kerminen	Hallituksen jäsen 24.3.2011 alkaen Syntymävuosi 1951, DI, MBA Päätoimi: Kemira Oyj:n toimitusjohtaja Valiokunnan jäsenyys: Palkka- ja nimitysvaliokunta	6/6	4/4
Ursula Ranin	Hallituksen jäsen vuodesta 2006 Syntymävuosi 1953, varatuomari, diplomiekonomi Valiokunnan jäsenyys: Palkka- ja nimitysvaliokunta	8/9	4/5
Veli Sundbäck	Hallituksen varapuheenjohtaja 24.3.2011 alkaen Hallituksen jäsen vuodesta 2004 Syntymävuosi, 1946, OTK Valiokunnan jäsenyys: Tarkastusvaliokunta	8/9	3/3
Pekka Timonen	Hallituksen jäsen vuodesta 2008 Syntymävuosi 1960, OTT Päätoimi: Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston ylijohtaja Valiokunnan jäsenyys: Palkka- ja nimitysvaliokunta	9/9	5/5

HALLITUKSEN JÄSENENÄ VUODEN 2011 VARSINAISEN YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTTYMISEEN SAAKKA

Nimi	Henkilötiedot	Osallistuminen hallituksen kokouksiin vuonna 2011	Osallistuminen valiokunnan kokouksiin vuonna 2011
Christoffer Taxell	Hallituksen puheenjohtaja 2003–24.3.2011 Syntymävuosi 1948, OTK Valiokunnan jäsenyys: Palkka- ja nimitysvaliokunta	3/3	1/1

Lisätietoja hallituksen jäsenistä on saatavilla Finnairin internet-sivuilla www.finnairgroup.com Sijoittajat-osiossa.

Vuoden 2011 yhtiökokouksen jälkeen järjestäytyneen hallituksen palkka- ja nimitysvaliokunnan jäseniä ovat Harri Sailas (pj.), Harri Kerminen, Ursula Ranin ja Pekka Timonen. Vuonna 2011 palkka- ja nimitysvaliokunta kokoontui viisi kertaa. Edellä olevassa taulukossa on esitetty tiedot valiokuntien jäsenten osallistumisesta kokouksiin vuonna 2011.

NIMITYSTOIMIKUNTA

Vuoden 2011 varsinainen yhtiökokous päätti Suomen valtiota edustavan valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston ehdotuksen mukaisesti asettaa nimitystoimikunnan, joka valmistelee hallituksen jäseniä ja heidän palkitsemistaan koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle. Nimitystoimikunnan tulee antaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle viimeistään 1.2.2012.

Nimitystoimikuntaan valitaan kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajat ja toimikuntaan kuuluu lisäksi asiantuntijajäsenenä hallituksen puheenjohtaja. Osakkeenomistajia edustavien jäsenten nimeämisoikeus on niillä kolmella osakkeenomistajalla, joiden osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä on suurin varsinaista yhtiökokousta edeltävän marraskuun 1. päivänä. Vuonna 2011 kolme suurinta omistajaa

marraskuun alussa olivat Suomen valtio, Kuntien Eläkevakuutus ja Skagen Global Verdipapirfond. Nimitystoimikunnan jäseninä ovat toimineet Jarmo Väisänen, Robin Backman ja Michael Gobitschek. Toimikunta valitsi keskuudestaan puheenjohtajakseen Jarmo Väisänen. Hallituksen puheenjohtaja Harri Sailas toimii nimitystoimikunnan asiantuntijajäsenenä.

TOIMITUSJOHTAJA

Finnair Oyj:llä on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa osakeyhtiölain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Finnairin toimitusjohtajana toimii KTM Mika Vehviläinen, s. 1961.

KUVAUS TALOUDELLISEEN RAPORTOINTIPROSESSIIN LIITTYVIEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTELMIEN PÄÄPIIRTEISTÄ

Taloudellisen raportointiprosessin kautta suoritetaan tapahtumien kirjaaminen, kauden päätösviennit, konserniyhdistelyt sekä tilinpäätösraportointi liitetietoineen. Pääosa tapahtumista ja kauden päätösvienneistä kirjataan konsernin keskitetyssä talouskeskuksessa yhteistyössä yksiköiden kontrollereiden kanssa, kun taas konserniyhdistelyt ja konsernitilinpäätös laaditaan erillisessä konsernilaskennan yksikössä, joka on organisatorisesti suoraan talousjohtajan alaisuudessa. Pääosa merkittävistä talouden raportoinnin eristä kohdistuu emoyhtiöön sekä lentokoneita omistavaan tytäryhtiöön. Finnair noudattaa kansainvälisiä talouden raportoinnin standardeja.

Talouden raportoinnin kontrollien tavoitteena on saavuttaa riittävä varmuus siitä, että osavuosikatsausten ja tilinpäätösten tiedot ovat oikein ja että ne on laadittu lakien, kirjanpitostandardien ja muiden listayhtiöitä koskevien säännösten mukaisesti. Finnairissa talouden raportoinnin riskejä hallinnoidaan viiden osa-alueen keskinäisenä yhteisprosessina. Nämä osa-alueet ovat sisäinen valvontaympäristö, riskien tunnistaminen ja arviointi, kontrollitoimenpiteet, tiedotus sekä seuranta.

Sisäinen valvontaympäristö käsittää konsernin roolit, vastuut, dokumentoidut sisäisen valvonnan periaatteet sekä konsernin arvot ja etiikan. Roolit ja vastuut ovat Suomen osakeyhtiölain, Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin sekä konsernin organisatorisen rakenteen mukaiset. Sisäisen valvonnan periaatteet Finnairissa on dokumentoitu konserninraportoinnin ohjeissa, sisäisen valvonnan itsearviointilomakkeilla, rahoituspolitiikassa, hankintapolitiikassa, luottopolitiikassa ja tietoturvaperiaatteissa.

Riskien tunnistamista ja -arviointia tehdään Finnairin kaikilla organisaatiotasoilla. Tämän lisäksi sisäinen tarkastus arvioi yhteistyössä tilintarkastajien, talouspalvelukeskuksen sekä yksiköiden kontrollereiden kanssa pääprosessien merkittävimmät talouden raportoinnin riskit. Tällaisia prosesseja ovat tuotot, ostot, palkat, investoinnit, rahoitus, tietojärjestelmät ja tilinpäätösprosessi. Sisäinen tarkastus testaa yhteistyössä tilintarkastajien kanssa näihin riskeihin liittyvät kontrollitoimenpiteet varmistuakseen, että ne ovat riittävät näiden riskien hallinnoimiseksi. Sisäisen tarkastuksen johdolla laaditaan tilinpäätösriskianalyysi kaksi kertaa vuodessa, ja tulokset raportoidaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Merkittävimmät arvioidut talouden raportointiin liittyvät riskit hallinnoidaan erilaisilla taloudellisten informaation oikeellisuuteen liittyvillä kontrollitoimenpiteillä, joita tehdään erillisyhtiöissä, liiketoimintayksiköissä ja prosesseissa. Liiketoimintayksiköiden kontrollereilla ja talouspalvelukeskuksella on tärkeä rooli kontrollitoimenpiteiden toteutuksessa. Liiketoimintayksiköt raportoivat itsearviointityökalua hyödyntäen merkittävimmät talouden raportointiin liittyvät avainkontrollitoimenpiteet sekä kontrollitoimenpiteiden toteutuksen.

Tiedot vaadittavista kontrollitoimenpiteistä viestitään ohjeistuksin ja menettelytapaohjein. Itsearviointityökalun avulla yksiköiden johto viestii näiden ohjeiden noudattamisesta konsernilaskentaan. Sisäinen tarkastus raportoi työnsä tulokset säännöllisesti hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Tarkastusvaliokunnan kontrolleihin liittyvän työn tulokset, havainnot, suositukset ja ehdotetut päätökset ja toimenpiteet raportoidaan säännöllisesti yhtiön hallitukselle.

Talouden raportointikontrollien tehokkuutta seuraavat hallitus, tarkastusvaliokunta, toimitusjohtaja, johtoryhmä, sisäinen tarkastus, tytäryhtiöt ja liiketoimintayksiköt. Seuranta käsittää kuukausittaisten tulosraporttien sisällön suhteessa tavoitteisiin sekä budjettiin, konsernin yhtiöiden ja liiketoimintayksiköiden itsearviointilomakkeiden seurannan ja sisäisen tarkastuksen sekä tilintarkastajien tarkastusten tulosten läpikäynnin.

Sisäinen valvonta

Pääosa yhtiön operatiivisesta toiminnasta perustuu viranomaismääräyksiin ja valvontaan, ja vastuu näiden noudattamisesta on viranomaisen hyväksymillä henkilöillä. Muut tärkeimmät valvontavastuut liittyvät talouteen, rahoitukseen ja tietoturvaan. Yhtiöllä on sisäiset valvontaohjeet, joiden mukaan kunkin yksikön tai toiminnon johtajan on järjestettävä oman yksikkönsä tai organisaationsa sisäinen valvonta.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastustoiminnan avulla varmennetaan liiketapahtumien paikkansapitävyys, informaation oikeellisuus sisäisessä ja ulkoisessa laskennassa sekä varmistutaan kontrollien toimivuudesta, omaisuuden säilymisestä ja toimintojen tarkoituksenmukaisuudesta konsernin tavoitteiden mukaisesti. Sisäinen tarkastus osallistuu myös Finnairin tytäryhtiöiden tilintarkastuksiin yhteistyössä ulkoisen tarkastuksen kanssa. Sisäisen tarkastustoiminnan painopistealueet määritellään yhtiön riskienhallintastrategian mukaisesti.

Riskienhallinta Finnairissa

Riskienhallinta on Finnairissa osa yhtiön johtamista ja kohdistuu ensisijaisesti riskeihin, jotka uhkaavat sen lyhyen ja pitkän ajan tavoitteita. Liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämiseksi Finnair on valmis ottamaan hallittuja ja harkittuja riskejä riskinkantokykynsä rajoissa. Lentoturvallisuusasioissa Finnairin tavoite on minimoida riskit.

Finnairissa riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia. Erityisesti strategisten ja merkittävien taloudellisten riskien mahdolliseen toteutumiseen on varauduttu jatkuvuussuunnitelmilla.

Yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat sen riskienhallintastrategiasta ja -periaatteista sekä strategisten tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien hallinnasta. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että riskienhallinta on muilta osin asianmukaisesti järjestetty. Liiketoimintayksiköiden johtajat ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajat vastaavat vastuualueidensa riskienhallinnasta.

RISKIENHALLINNAN ORGANISOINTI

Riskienhallinnan ohjausryhmänä toimii Finnairin johtoryhmä, joka arvioi ja linjaa riskienhallintaa koko yhtiössä. Finnairin sisäinen tarkastus koordinoi riskienhallinnan raportointia ja määritellyn toimintamallin noudattamista.

Finnair Oyj:n ansiolentoluvassa määritellyn laatujohtajan (Quality Manager) alaisuudessa toimii yhtiön turvallisuus- ja operatiivinen riskienhallintaosasto, joka tarkastaa ja arvioi säännöllisesti yhtiön ja sen alihankkijoiden lentoturvallisuuteen vaikuttavia toimia.

Finnairin laatujärjestelmä on IOSA-sertifioitu*. IOSA-ohjelma on kansainvälisen ilmakuljetusliiton IATAn vaatima lentoyhtiöiden operatiivisen johtamisen ja valvontajärjestelmien arviointimenetelmä. IOSA-sertifioinnin auditoinnissa arvioidaan, täyttävätkö lentoyhtiön laatujärjestelmät IOSAn sekä kansainvälisten ilmailumääräysten standardit.

Vahinkoriskienhallinta on jaettu pääasiassa kahteen osa-alueeseen: lento- ja yritysturvallisuuteen. Niiden kehittämistä koordinoivat lentoturvallisuusosasto ja yritysturvallisuusyksikkö.

TOIMINTAYMPÄRISTÖÖN LIITTYVÄT RISKIT

Lentotoimiala on globaalisti erittäin suhdanneherkkä. Bruttokansantuotteen, investointien ja kansainvälisen kaupan kehitys vaikuttavat voimakkaasti lentoliikenteen matkustaja- ja rahtikysyntään. Matkustaja- ja rahtiliikenteen varauskannan lyhyyden vuoksi ennustaminen pitkälle tulevaisuuteen on vaikeaa.

Odottamattomat ulkoiset shokit, kuten luonnonkatastrofit, voivat nopeasti vaikuttaa lentoliikenteen kysyntään. Kilpailukyky lentoliikennesektorilla riippuu siitä, kuinka joustavasti yhtiö kykenee reagoimaan ja sopeutumaan yllättäviin tapahtumiin, kysynnän muutoksiin ja jatkuvasti muuttuvaan kilpailuympäristöön. Yhtiöllä on selkeästi määritellyt prosessit ulkoisten häiriöiden lentoliikenteelle aiheuttamien operatiivisten vaikutusten minimoimiseksi.

Finnair minimoi lentokoneiden omistamiseen liittyvää jäännösarvoriskiä siten, että osa laivastoon kuuluvista koneista on hankittu eripituisilla operatiivisilla vuokrasopimuksilla. Operatiivisia vuokrasopimuksia on tehty erityisesti kapearunkokoneille, joissa vaihtuvuus on suurempi kuin laajarunkokoneiden. Koneiden vuokraaminen antaa joustavan mahdollisuuden kapasiteetin mitoittamiseen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

STRATEGIAN TOTEUTUKSEEN JA MARKKINOIHIN LIITTYVÄT RISKIT

Lentoliikennetoiminta on herkkää sekä syklisille että kausittaisille muutoksille. Toimialan kilpailu on kovaa ja markkinatilanne muuttuu jatkuvasti. Alan ylikapasiteetti on laskenut lentolippujen keskihintoja pitkällä aikavälillä.

Finnair tekee jatkuvasti markkina-analyyseja ja seuraa aktiivisesti omaa varauskantaansa sekä kilpailijoiden hinnoittelu- ja tarjontamuutoksia. Finnair pystyy reagoimaan nopeasti markkinoiden hinnoittelumuutoksiin hyödyntämällä kehittyneitä optimointijärjestelmiään. Finnair kasvaa markkinoilla, joilla se ei ole samalla tavalla tunnettu brandi kuin perinteisillä kotimarkkinoillaan. Tämä asettaa markkinointiviestinnälle haasteita Finnairin kilpailuetujen esiin tuomiseksi.

Finnairin tulokseen vaikuttaa operatiivisen toiminnan lisäksi keskeisesti polttoaineen markkinahinnan kehitys, sillä polttoainekustannukset ovat henkilöstökustannusten ohella suurimpia kulueriä. Lisäksi tulokseen vaikuttavat Yhdysvaltain dollarin ja Japanin jenin kurssivaihtelut. Polttoainekulut, lentokoneiden vuokramaksut sekä -varaosat ovat dollarimääräisiä. Jeni on Finnairin merkittävä tulovaluutta vahvan Japanin-liiketoiminnan vuoksi.

Flybe-yhteistyö on alkanut hyvin, mutta tavoiteltujen strategisten hyötyjen saavuttamiseen liittyy omat riskinsä. Flybe Nordic tavoittelee keskipitkällä aikavälillä Pohjoismaiden ja Baltian maiden alueellisen lentämisen johtajuutta. Hintakilpailu alueellisessa lentämisessä on aggressiivista ja tarjolla on vaihtoehtoisia liikennemuotoja. Yhtiön täytyy olla kustannuskilpailukykyinen ja tavoittaa potentiaaliset asiakkaat strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Operatiivinen vastuu yhtiön toiminnan kehittämisestä on enemmistöomistaja Flybellä.

Finnairin kustannussäästö- ja rakennemuutosohjelman toteutukseen ja aikatauluun liittyy riskejä: yhtiön on toteutettava riittävä määrä rakennemuutos-, kehittämis- sekä kumppanuus- ja säästötoimia tavoiteaikataulussa, jotta sen talous kohentuisi arvioidulla tavalla.

OPERATIIVINEN RISKI

Finnairin toiminnan perusta on korkeatasoinen lentoturvallisuuskulttuuri, jota ylläpidetään jat-

kuvalla ja pitkäjänteisellä lentoturvallisuustyöllä. Yhtiössä on laadittu operatiivinen turvallisuuspolitiikka, jonka toteutumisesta vastaa yhtiön ansiolentoluvan ja muiden toimilupien vastuullinen johtaja. Jokaisen työntekijän ja lentotoiminnan kanssa välittömästi tai välillisesti tekemisissä olevan alihankkijan on sitouduttava tämän politiikan noudattamiseen.

Operatiivisessa päätöksenteossa lentoturvallisuudella on aina prioriteetti suhteessa kaikkiin muihin päätöksentekoon vaikuttaviin seikkoihin. Lentoturvallisuus on kaikkeen toimintaan sisäänrakennettu mekanismi ja tapa toimia, jota edellytetään paitsi yhtiön omalta henkilöstöltä myös alihankkijoilta.

Lentoturvallisuustyön keskeisiä periaatteita on poikkeamien ei-rankaiseva raportointi ilmailulain ja yhtiön ohjeistuksen tarkoittamalla tavalla. Raportoinnin tarkoituksena on etsiä syitä, ei syyllisiä, sekä tunnistaa ennakoivasti tulevaisuuden riskejä. Yhtiö ei kuitenkaan hyväksy tahallista ohjeistuksen, menetelmien tai kuvattujen työtapojen vastaista toimintaa. Myös muun kuin operatiivisen päätöksenteon on tuettava yhtiön tavoitetta korkean lentoturvallisuustason ylläpitämiseksi ja edelleen kehittämiseksi.

LENTOTOIMINNAN LUOTETTAVUUS

Luotettavuus on menestyksekkään lentoliiketoiminnan olennainen edellytys. Toiminta on kuitenkin altis erilaisille ulkoisille häiriöille ja viivästymisille. Lentoliikenteen viivästymiset vaikuttavat toiminnan ja palvelun laatuun sekä lisäävät kustannuksia.

Finnair panostaa jatkuvasti operatiivisen toiminnan kokonaislaatuun ja oikea-aikaisuuteen. Finnairin Helsinki-Vantaan kentällä tapahtuvaan operatiivisen toimintaan liittyvät pääprosessit on määritelty yhdessä Finavian kanssa, ja Helsinki-Vantaan operatiivista toimintaa johdetaan keskitetysti ohjauskeskus Hub Control Centeristä. Prosessien toimivuus kaikissa olosuhteissa pyritään varmistamaan yhteisellä hallintomallilla ja prosessien toimivuutta seurataan prosessimittareiden ja seurantajärjestelmän avulla.

Liikenteenohjauskeskus eli Network Control Center vastaa Finnairin globaalista operointiympäristöstä. Verkoston luotettavuus pyritään varmistamaan tuotannon tilan ja matkustajavirtojen ennakoinnilla ja seurannalla sekä tunnistamalla seikat, jotka ovat verkoston luotettavuuden kannalta kriittisiä. Finnair Tekniikan ja huoltotoiminnan alihankkijoiden palvelujen täsmällisyys, monipuolinen osaaminen sekä teknisten toimintojen yksityiskohtainen sääntely varmistavat lentotoiminnan luotettavuutta.

Operatiivisessa toiminnassa myös yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien osuus on tärkeä. Finnairissa valvotaan ulkopuolisten toimittajien laatua ennalta asetettujen standardien sekä lentotoiminnalle asetettujen säännösten mukaisesti.

Eurooppalaisista verkostolentoyhtiöistä kerättävän tilaston mukaan vuonna 2011 Finnairin kaikkien lentojen saapumistäsmällisyys oli 85,1 prosenttia.

VIRANOMAISET JA YMPÄRISTÖ

EU-alueella rekisteröity lentoyhtiö voi liikennöidä vapaasti koko Unionin alueella. Euroopan ulkopuolisten maiden ja Suomen väliset liikennesopimukset Suomi on, muiden Euroopan maiden tapaan, neuvotellut tähän asti kahdenkeskisesti. Pitkällä aikavälillä Euroopan Unionin tasoinen sääntely muuttaa Unioniin kuuluvien ja sen ulkopuolisten maiden väliset ilmailusopimukset neuvoteltaviksi Euroopan komission alaisuudessa. Jo tehdyt kahdenväliset liikennesopimukset jäävät voimaan myös uudessa tilanteessa. Finnair pyrkii vaikuttamaan aktiivisesti liikenneoikeuksien ja Siperian ylilentolupien neuvottelujen osapuoliin etujensa turvaamiseksi.

Euroopan Unioni on päättänyt lentoliikenteen liittämisestä osaksi hiilidioksidipäästökauppaa vuodesta 2012 alkaen. Päästökaupan alaisena on lentoliikenne EU:n sisällä sekä sieltä lähtevät tai sinne saapuvat lennot. Tällä on vaikutusta erityisesti mannertenvälisen lentoliikenteen kilpailutilanteeseen. Järjestely kasvattaa eurooppalaisten lentoyhtiöiden riskejä ja aiheuttaa kilpailua kiristäviä lisäkustannuksia. On myös varauduttava EU-maiden lentoyhtiöihin kohdistuviin vastatoimenpiteisiin, mikäli EU:n ulkopuoliset maat vastustavat EU:n päästökauppaa. Finnair arvioi, että nykymuodossaan ja nykyhintatasolla päästökaupasta aiheutuva lisäkustannus vuonna 2012 on noin 5 miljoonaa euroa. Kustannuksen arvellaan kuitenkin kasvavan tuntuvasti tulevina vuosina.

Finnair on toimittanut hyväksytysti viranomaisille oman päästöjen monitorointi- ja todentamissuunnitelmansa ja lisäksi toiminut aktiivisesti kotimaisen lainsäädännön valmistelutyössä. Tämän lisäksi Finnair on ollut eri foorumeilla mukana vaikuttamassa globaalin päästökauppasopimuksen aikaansaamiseksi.

Finnair on panostanut pitkään ympäristö- ja yhteiskuntavastuutyöhön. Yhteiskuntavastuusta sekä ympäristöasioista viestitään vuosittain GRI ohjeistuksen (Global Reporting Initiative) mukaisessa raportissa, osallistumalla Carbon Disclosure -projektiin sekä sidosryhmätapaamisissa. GRI-raportti sisältää sosiaalisen ja taloudellisen vastuun mittareiden lisäksi runsaasti tietoa toiminnan vaikutuksista energiankulutukseen, päästöihin, jätemääriin ja meluarvoihin. Yhtiön tavoitteena on kuulua maailman johtaviin lentoyhtiöihin myös ympäristö- ja yhteiskuntavastuuasioissa. Yhtiön käsityksen mukaan on tärkeää viestiä avoimesti lainmuutosten vaikutuksista ja toisaalta vastata aktiivisesti sidosryhmien kasvavaan kiinnostukseen ja vaatimuksiin myös yhteiskuntavastuuasioissa.

VAHINKORISKI

Vahinkoriskien hallintaan sisältyvät muun muassa lento-, henkilö-, tieto-, omaisuus-, ympäristö-, vastuu- ja keskeytysriskien hallinta sekä vakuutustoiminta. Vahinkoriskien hallinnan painopiste on riskien ennaltaehkäisyssä, mutta myönsi riskien mahdolliseen toteutumiseen on varauduttu suunnitelmilla, tehokkaalla tilannejohtovalmiudella ja vakuutuksin. Lentokoneet ja muu merkittävä käyttöomaisuus on kattavasti vakuutettu käypään arvoon. Ilmailuvastuuriskien vakuutusmäärät ylittävät lain vaatimat vähimmäistasot.

TAPATURMARISKI

Työturvallisuuden hallinta on moniulotteista ja haasteellista, koska Finnairin toiminnot jakaantuvat monelle toimialalle. Työturvallisuusriskit ovat tunnetusti suuria juuri palvelun, elintarviketeollisuuden, raskaan konehuollon, varastoinnin ja kuljetuksen aloilla, joista Finnairin toiminnot pääosin koostuvat. Finnairin toimintaympäristön verkottuneisuus, useat kumppanit ja alihankkijat, asettavat myös työturvallisuudelle haasteita.

Työturvallisuuden kehittäminen on pitkäjänteistä työtä. Finnairin tavoitteena on tapaturmien määrän jatkuva lasku ja korkea turvallisuuskulttuuri turvallisuuden jokaisella osa-alueella. Työturvallisuuden kehittäminen on osa linjaorganisaation arkipäivän työtä ja jokaisen vastuulla.

Työturvallisuuden kehittämisen keinona on työpaikkojen työturvallisuus- ja työterveysvaarojen tunnistaminen, riskien arviointi ja suunnitelmalliset parannustoimet. Lisäksi korjaavia toimenpiteitä tehdään sattuneiden vaaratilanteiden ja tapaturmien tutkinnan pohjalta. Kehittämisen kohteena ovat työvälineet, työympäristö ja työprosessit sekä henkilöstön toimintatavat. Henkilöstöllä on myös oltava riittävät toimintavalmiudet erilaisiin hätä-, uhka- ja vahinkotilanteisiin, mikä varmistetaan koulutuksin ja harjoituksin. Finnairin verkottuneisuuden vuoksi useat toimintaprosessit ulottuvat yli yritysrajojen sopimusvelvoitteiden ja yhteisten pelisääntöjen mukaisesti.

TIETOJÄRJESTELMÄT

Toimivat, luotettavat ja teknologialtaan ajanmukaiset tietojärjestelmät ovat keskeisiä Finnairin liiketoiminnassa. Kriittisiin järjestelmiin kuuluvat mm. erilaiset tuotannonohjaus- ja asiakkuudenhallintajärjestelmät.

Tietojärjestelmien riskit voivat kohdistua tietoturvaan, tietojen luottamuksellisuuteen, eheyteen tai saatavuuteen sekä näissä järjestelmissä olevien tietojen luotettavuuteen ja säännöstenmukaisuuteen. Ne voidaan jakaa fyysisiin riskeihin (tulipalo, sabotaasi, laiterikot) ja loogisiin riskeihin (tietoturva, henkilöstö, ohjelmistoviat). Finnair on laatinut yhtiön kannalta kriittisille järjestelmille erilliset jatkuvuussuunnitelmat.

Tietojärjestelmäratkaisujen ja -ympäristön kehitystyö vaatii jatkuvaa panostusta. Tarkoin valitut ulkopuoliset tietotekniikkakumppanit vähentävät osaltaan teknologiariskiä.

Finnairin tietojärjestelmäarkkitehtuurin, tietoteknisten hankintojen, lentoyhtiön sovellusten sekä strategioiden koordinoinnista vastaa keskitetysti yhtiön tietohallinto-osasto, mikä tuo synergiahyötyjä ja lisää kustannustehokkuutta.

RAHOITUSRISKIENHALLINNAN PERIAATTEET

Finnairin liiketoiminnan luonne altistaa yhtiön valuutta-, korko-, luotto- ja likviditeettiriskeille sekä lentopetrolin hintariskille. Yhtiön politiikkana on rajata näiden riskien vaikutusta kassavirtaan, tulokseen ja omaan pääomaan. Finnairin pääomarakennetta seurataan säännöllisesti oikaistulla nettovelkaantumisasteella (adjusted gearing). Rahoitusriskien hallinta perustuu Finnairin hallituksen hyväksymään riskienhallintapolitiikkaan, jossa määritellään kullekin riskityypille sallitut minimi- ja maksimitasot. Rahoitusriskien hallintaa ohjaa ja valvoo rahoitusriskien ohjausryhmä, ja niiden hallinnan käytännön toteutus on keskitetty yhtiön rahoitusosastolle. Yhtiö käyttää valuutta-, korko- ja lentopetropositioiden hallinnoimisessa eri johdannaisinstrumentteja, kuten termiinejä, koronvaihtosopimuksia ja optioita.

*IOSA = IATA Operational Safety Audit
IATA = the International Air Transport Association

Palkka- ja palkkioselvitys

HALLITUKSEN JA SEN VALIOKUNTIEN PALKITSEMINEN

Varsinainen yhtiökokous päättää Finnairin hallituksen ja sen valiokuntien jäsenten palkkiot vuosittain. Hallituksen jäsenten valintaa ja heidän palkitsemistaan valmistelee valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston ehdotuksen mukaisesti suurimpien osakkeenomistajien edustajien muodostama nimitystoimikunta. Hallituksen ja sen valiokuntien jäsenten palkkiot maksetaan rahakorvauksina. Hallituksen jäsenet eivät ole yhtiön osakeohjelman eivätkä kannustinpalkkiojärjestelmän piirissä.

Vuoden 2011 yhtiökokouksen päättämät vuosi- ja kokouspalkkiot hallituksen jäsenille ovat:

- puheenjohtajan vuosipalkkio 61 200 euroa
- varapuheenjohtajan vuosipalkkio 32 400 euroa
- jäsenen vuosipalkkio 30 000 euroa
- Suomessa asuvan hallituksen jäsenen kokouspalkkio 600 euroa ja ulkomailla asuvan hallituksen jäsenen kokouspalkkio 1 200 euroa hallituksen tai sen valiokunnan kokoukselta

Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen Finnairin yleisen matkustussäännön mukaisesti. Lisäksi hallituksen jäsenillä on rajoitettu oikeus henkilöstölippujen käyttöön Finnairin henkilöstölippuohjesäännön mukaisesti.

TOIMITUSJOHTAJAN JA MUUN JOHDON PALKITSEMINEN

Palkitsemisen periaatteet ja päätöksentekojärjestys

Finnair Oyj:n hallitus päättää palkka- ja nimitysvaliokunnan valmisteluun perustuen toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten henkilökohtaisesta palkkauksesta ja muista taloudellisista etuuksista sekä konsernin avainhenkilöiden kannustinjärjestelmien perusteista ja maksettavista tulos- ja osakepalkkioista. Toimitusjohtajan, johtoryhmän ja muun johdon ansio muodostuu kuukausipalkasta ja lyhyen ajan kannustinpalkkioista sekä pitkän aikavälin osakeperusteisista kannustinpalkkioista.

Finnair Oyj:n hallituksen palkkiot vuodelta 2011 (euroa):

Nimi	Hallituspalkkio	Muut palkkiot	Lippuedun verotusarvo	Yhteensä
Björklund Elina	30 000	13 800	1 536	45 336
Helgason Sigurður	30 000	13 200	422	43 622
Huber Satu	30 000	7 200		37 200
Kerminen Harri (24.3.2011 alkaen)	22 500	6 000		28 500
Ranin Ursula	30 000	7 200	1 142	38 342
Sailas Harri	54 000	7 800	1 509	63 309
Sundbäck Veli	31 800	6 600	2 862	41 262
Taxell Christoffer (24.3.2011 asti)	15 300	2 400	922	18 622
Timonen Pekka	30 000	8 400	3 024	41 424
				357 617

Toimitusjohtajalle vuonna 2011 maksetut palkka ja palkkiot (euroa):

Peruspalkka ja luontaisedut	Lyhyen ajan kannustinpalkkio	Pitkän ajan kannustinpalkkio
611 650	94 303	72 000

Muille johtoryhmän jäsenille vuonna 2011 maksetut palkat ja palkkiot (euroa):

Peruspalkka ja luontaisedut	Lyhyen ajan kannustinpalkkio	Pitkän ajan kannustinpalkkio	Erityispalkkiot*
1 632 140	317 731	61 562	1 299 549

* Erityispalkkioita maksettiin 15.2.2011 yhteensä 2 773 143 euroa yhtiön 18 avainhenkilölle, joista kuuden johtoryhmään 31.12.2011 kuuluneen osuus on raportoitu yllä. Erityispalkkio perustui Finnairin hallituksen vuonna 2009 tekemään päätökseen, jolla yhtiön johtoryhmä ja keskeiset avainhenkilöt sitoutettiin yhtiöön syksystä 2009 alkaneen ja vuonna 2011 päättyneen toimitusjohtajavaihdoksen siirtymäkauden ajaksi. Kyseessä on ollut toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi tehty kertaluonteinen palkkioratkaisu.

Kaikki yllä mainitut palkat ja palkkiot ovat raportoitu maksuperusteisesti. Johtoryhmän palkat ja palkkiot on raportoitu 31.12.2011 kokoonpanon mukaisesti.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkat ja palkkiot

Finnair Oyj:n toimitusjohtajana toimi vuonna 2011 Mika Vehviläinen.

Toimitusjohtaja Mika Vehviläisellä on toimisopimuksensa nojalla oikeus asunto-, auto- ja puhelinetuihin, joiden arvot sisältyvät oheisessa taulukossa ilmoitettuun peruspalkkaan ja luontaisetuihin. Asuntoedun verotusarvo vuonna 2011 (jaksolta 28.1.–31.12.2011) oli 23 607 euroa, autoedun verotusarvo oli 11 041 euroa ja puhelinedun verotusarvo oli 240 euroa.

Toimitusjohtajasopimuksen päättyminen ja erokorvaus

Molemmat sopijaosapuolet ovat oikeutettuja irtisanomaan sopimuksen ilman erityisiä perusteita. Irtisanomisaika on yhtiön puolesta kaksitoista (12) kuukautta ja toimitusjohtajan puolelta kuusi (6) kuukautta.

Yhtiön päättäessä sopimuksen maksetaan toimitusjohtajalle kahdentoista (12) kuukauden kokonaispalkkaa vastaava erokorvaus irtisanomisajan palkan lisäksi.

Lyhyen ajan kannustinpalkkio

Johdon lyhyen ajan kannustinpalkkio määräytyy hallituksen vuosittain asettamien tavoitteiden perusteella siten, että johtajan tavoitteet koostuvat 50 %:sti Finnair-tason liiketoiminnallisista tavoitteista ja 50 %:sti johtajan vastaaman liiketoimintaalueen tavoitteista. Johdon lyhyen ajan henkilökohtaisen kannustinpalkkion suuruus vastaa tavoitetasolla 20 % ja maksimitasolla 40 % vuoden perusansiosta. Tämän lisäksi kannustinpalkkion lopullista tasoa säätelee Finnairin tuloskerroin, joka kertaa henkilökohtaisen palkkion 0,5 ja 1,5 välillä riippuen yhtiön taloudellisesta tuloksesta. Finnairin tuloskerroin vuonna 2011 oli 0,5 ensimmäisen vuosipuoliskon osalta ja 0,53 jälkimmäisen vuosipuoliskon osalta.

Pitkän ajan kannustinpalkkio

Avainhenkilöiden osakepalkkiojärjestelmä vuosille 2010–2012

Finnair Oyj:n hallitus hyväksyi 4.2.2010 osakepohjaisen palkkiojärjestelmän vuosille 2010–2012. Palkkiojärjestelmässä avainhenkilöillä on mahdollisuus saada yhtiön osakkeita ja rahaa kolmelta vuoden pituiselta ansaintajaksolta sen mukaan, kuinka hyvin vuosittain asetetut taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Järjestelmän palkkiomuodot ovat osakkeina ja rahana maksettava osakepalkkio sekä rahana maksettava ostokannustin. Palkkioilla on samat ansaintakriteerit.

Järjestelmän tarkoituksena on sitouttaa avainhenkilöt Finnairiin ja tarjota heille kilpailukykyinen osakkeiden omistukseen perustuva kannustin. Järjestelmän palkitsevuus perustuu Finnair Oyj:n taloudelliseen ja toiminnalliseen menestykseen sekä yhtiön arvonnousuun. Järjestelmä myös kannustaa avainhenkilöitä hankkimaan Finnair Oyj:n osakkeita, mikä osaltaan yhdenmukaistaa avainhenkilöiden, yhtiön ja sen osakkeenomistajien tavoitteita.

Finnair Oyj:n hallitus päättää vuosittain järjestelmään kuuluvat henkilöt sekä yksilöllisen osakeallokaation eli määrän, jonka he voivat enimmillään ansaita kyseiseltä vuodelta. Järjestelmän perusteella avainhenkilölle ansaintajakson 2010–2012 aikana kertyvien rahana ja osakkeina maksettavien osakepalkkioiden sekä rahana maksettavien ostokannustimien yhteenlaskettu määrä ei voi ylittää hänen Finnair-konsernin palveluksessa tuona aikana ansaitsemiensa peruspalkkojen yhteenlaskettua määrää. Järjestelmään kuuluu tällä hetkellä noin 70 henkilöä, ja heidän yhteenlaskettu osakeallokaationsa vuodelta 2011 oli 662 653 osaketta.

OSAKKEINA JA RAHANA MAKSETTAVA PALKKIO

Osakkeina ja rahana maksettavien osakepalkkioiden ansaintajakso on 2010–2012. Palkkioiden tavoitteet ja toteumat vahvistetaan vuosittain. Mahdolliset palkkiot maksetaan keväällä 2013 Finnair Oyj:n osakkeina ja rahana. Rahana maksettavan palkkion suuruus vastaa 1,5 kertaa osakkeiden arvoa niiden maksuhetkellä, ja se on tarkoitettu vastaamaan osakepalkkiosta aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Avainhenkilö ei saa luovuttaa palkkiona saatuja osakkeita ennen kuin kolme vuotta on kulunut niiden saamisesta.

Pitkän ajan kannustinpalkkiojärjestelmän vuodelle 2011 asetetut taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet, minkä seurauksena vuoden 2011 osuutta vastaava palkkio ei tule realisoitumaan vuonna 2013.

OSAKKEIDEN HANKINTAAN PERUSTUVA KANNUSTIN

Mikäli osakepalkkiojärjestelmään kuuluva avainhenkilö hankkii vuosien 2010–2012 aikana Finnair Oyj:n osakkeita, hänelle maksetaan hankintoja seuraavan vuoden keväällä rahamääräinen ostokannustin. Palkkion perusteena olevat osakkeet on hankittava kunakin vuonna elokuun loppuun mennessä. Kannustin vastaa tavoitteiden toteutumisprosentin mukaista osuutta avainhenkilön hankkimien osakkeiden arvosta palkkion maksuhetken kurssin mukaan laskettuna. Summaan lisätään määrä, joka useimmissa tapauksissa vastaa avainhenkilölle kannustimesta aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Yhtenä vuonna huomioon otettavien osakehankintojen määrä on korkeintaan puolet avainhenkilön osakepalkkioallokaatiosta. Hankinnat, jotka ylittävät mainitun enimmäismäärän tai joilta ei muutoin kerry ostokannustinta, otetaan huomioon seuraavan vuoden hankintoina. Esimerkiksi vuonna 2012 tullaan ottamaan huomioon 2011 hankitut osakkeet, koska vuoden 2011 tavoitteet eivät toteutuneet eikä ostokannustinta siten kertynyt vuodelta 2011. Kultakin vuodelta maksettavan ostokannustimen suuruus määräytyy seuraavasti: avainhenkilön hankkimat, huomioon otettavat osakkeet (kpl) x yhtiön osakekurssi maksuhetkellä x tavoitteiden toteutumaprosentti x 2,5.

Ansaintajaksolta 2011 palkkiomaksun kriteerit olivat: sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) 0–4 % ja tulos ennen poistoja, lentokaluston vuokria ja myyntivoittoja (EBITDAR) 193–293 miljoonaa euroa. Näiden arvojen välillä palkkio määräytyy lineaarisesti. ROCE:lla ja EBITDAR:lla on sama painoarvo.

Eläke-edut

Finnair Oyj:n toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten eläkejärjestelyt ovat yksilöllisiä ja sopimusten eläkeikä vaihtelee 62 ja 65 vuoden välillä.

Kaikki johtoryhmän lisäeläkkeet, jotka on solmittu 1.10.2009 tai sen jälkeen, ovat maksuperusteisia.

Toimitusjohtajan eläke

Toimitusjohtajalle kertyy eläkettä työntekijän eläkelain mukaisesti. Lisäksi yhtiölle on laadittu maksuperusteinen kollektiivinen lisäeläkejärjestelmä, jonka piiriin toimitusjohtaja kuuluu. Eläkeikä on 63 vuotta, eikä se poikkea Suomen normaalista vanhuuseläkeiästä. Lisäeläke määräytyy vuosimaksujen perusteella, ja vuonna 2011 maksun suuruus laskettiin seuraavasti: (20 % * joulukuun peruspalkka) *12,5. Mikäli toimisuhde on kestänyt yli 48 kuukautta, on lisäeläkkeessä vapaakirjaoikeus.

Lisätietoja konsernin palkkoihin, palkitsemisjärjestelmiin ja eläkejärjestelmiin liittyen löytyy vuoden 2011 tilinpäätöksen liitetiedoista 9. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, 26. Osakeperusteiset maksut ja 27. Eläkevelvoitteet.

Pörssitiedotteet 2011

Tammikuu	
03.01.2011	Finnair sopinut uusimman Airbus-koneensa myynnistä ja takaisinvuokrauksesta
07.01.2011	Finnairin Aasian-liikenne kasvoi kahdeksan prosenttia viime vuonna
19.01.2011	Finnair harkitsee osallistumista rahtikoneyhteistyöhön
31.01.2011	Sanna Ahonen Finnairin kehitysjohtajaksi
Helmikuu	
01.02.2011	Viestintäjohtaja Christer Haglund siirtyy pois Finnairin palveluksesta
01.02.2011	Osakkeenomistajien nimitysvaliokunnan ehdotus Finnair Oyj:n hallituksen kokoonpanoksi ja palkkioiksi
04.02.2011	Finnair-konsernin tilinpäätös tilikaudelta 1.1.–31.12.2010
04.02.2011	Finnair suunnittelee tekniikkayhtiöissä rakenteellisia muutoksia
09.02.2011	Finnairin Aasian liikenne vetää ja rahdin määrä kasvaa
18.02.2011	Arja Suominen Finnairin viestintä- ja yhteiskuntavastuujohtajaksi
25.02.2011	Kutsu Finnair Oyj:n varsinaiseen yhtiökokoukseen
Maaliskuu	
02.03.2011	Varatoimitusjohtaja Lasse Heinonen jättää Finnairin
03.03.2011	Finnairin vuosikertomus 2010 on julkaistu
08.03.2011	Finnarin kaukoliikenne kasvaa
15.03.2011	Neuvotteulut Finncomm Airlinesin omistusjärjestelyistä etenevät
24.03.2011	Japanin sekä Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan kriisit heikentävät Finnairin tulosta
24.03.2011	Finnair Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen päätökset
30.03.2011	Finnair mukaan uuteen lentorahtiyhtiöön
31.03.2011	Finnair Tekniikan yhteistoimintaneuvottelut päättyivät
Huhtikuu	
08.04.2011	Maaliskuu 2011 Liikennetiedot
08.04.2011	Finnair täydentää aikaisemmin julkaistuja maaliskuun liikennetietoja
28.04.2011	Finnair-konsernin osavuosikatsaus 1.1.–31.3.2011
Toukokuu	
09.05.2011	Huhtikuu 2011 Liikennetiedot
31.05.2011	Finnair Tekniikan varastotyöt Suomen Transvalille
Kesäkuu	
07.06.2011	Toukokuu 2011 liikennetiedot
07.06.2011	Finnair Cargo lisää rahtilentokonekapasiteettia Shanghai ja New York -reiteillään yhteistyössä World Airwaysin kanssa
Heinäkuu	
01.07.2011	Finnair ja Flybe perustavat Flybe Nordic -yhtiön ja ostavat Finnish Commuter Airlinesin
01.07.2011	Finnish Commuter Airlinesin ostaneet Flybe ja Finnair esittelevät yhteisen visionsa pohjoismaisen lentoliiketoiminnan kehittämiseksi
05.07.2011	Finnair avaa reitin Kiinan suurimpaan kaupunkiin Chongqingiin
07.07.2011	Kesäkuu 2011 liikennetiedot
Elokuu	
01.08.2011	Kilpailuviranomaiset hyväksyivät Flyben ja Finnairin Finnish Commuter Airlines -yrityskaupan
05.08.2011	Finnair-konsernin osavuosikatsaus 1.1.–30.6.2011
08.08.2011	Kesäkuu 2011 Liikennetiedot
18.08.2011	Flyben ja Finnairin Finnish Commuter Airlines -yrityskauppa saatiin päätökseen
Syyskuu	
08.09.2011	Elokuu 2011 Liikennetiedot
Lokakuu	
07.10.2011	Syyskuu 2011 liikennetiedot
07.10.2011	Finnair arvioi, ettei se saavuta voitollista tulosta vuoden 2011 toisella vuosipuoliskolla
21.10.2011	Finnair Tulosjulkistamisajankohdat
27.10.2011	Finnair-konsernin osavuosikatsaus 1.1.–30.9.2011
Marraskuu	
08.11.2011	Lokakuu 2011 Liikennetiedot
29.11.2011	Finnair optimoi kapearunkolaivastoaan
Joulukuu	
08.12.2011	Marraskuu 2011 Liikennetiedot

Tietoa sijoittajille

YHTIÖKOKOUS

Finnair Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 28.3.2012 klo 15.00 alkaen Helsingin Messukeskuksessa, Messuaukio 1, kongressisiiven sisäänkäynti. Ilmoittautuneiden vastaanotto alkaa klo 14.00. Paikalla on kahvitarjoilu ennen varsinaisen kokouksen alkamista.

YHTIÖKOKOUSKUTSU

Yhtiökokouskutsu sekä hallituksen ehdotukset yhtiökokoukselle julkaistaan pörssitiedotteena ja lisäksi Finnairin internet-sivuilla. Kutsussa mainitaan kokouksessa käsiteltävät asiat. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle lain nojalla kuuluva asia kokouksen käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

OSALLISTUMISOIKEUS

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on merkitty viimeistään perjantaina 16.3.2012 Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

ILMOITTAUTUMINEN

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää äänioikeuttaan, tulee ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle 23.3.2012 kello 10 mennessä. Ilmoittautua voi

- internetissä osoitteessa www.finnairgroup.com,
- sähköpostitse osoitteeseen yhtiokokous@finnair.fi,
- puhelimitse maanantaista perjantaihin klo 9.00–16.00, numeroon 020 770 6866,
- faksilla numeroon (09) 818 4092 ,
- kirjallisesti osoitteeseen Finnair Oyj, Osakerekisteri HEL-AAC/ 05, 01053 FINNAIR.

Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa kehotetaan pyytämään hyvissä ajoin omaisuudenhoitajaltaan tarvittavat ohjeet osakasluetteloon rekisteröitymistä, valtakirjojen antamista ja yhtiökokoukseen ilmoittautumista varten. Omaisuudenhoitajan tilinhoitajayhteisö ilmoittaa hallintarekisteröidyn osakkeen omistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, merkittäväksi yhtiön tilapäiseen osakasluetteloon viimeistään perjantaina 23.3.2012 klo 10.00.

Osakkeenomistaja voi osallistua yhtiökokoukseen itse tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan osoitteeseen: Finnair Oyj, Osakerekisteri HEL-AAC/ 05, 01053 FINNAIR.

YHTIÖKOKOUSPÄIVÄMÄÄRIÄ JA AIKOJA

16.3.2012	yhtiökokouksen täsmäytyspäivä
23.3.2012	klo 10.00 viimeinen ilmoittautumisaika
28.3.2012	klo 14.00 alkaa yhtiökokoukseen ilmoittautuneiden vastaanotto sekä kahvitarjoilu ja klo 15.00 alkaa varsinainen yhtiökokous

OSINGONJAKOEHDOTUS

Tilinpäätöksen 2011 mukaan Finnair Oyj:n jakokelpoiset voittovarat ovat 264,1 miljoonaa euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta.

TALOUDELLISET KATSAUKSET VUONNA 2012

Finnairin vuoden 2012 osavuosikatsaukset julkaistaan seuraavasti:

- tammi–maaliskuulta perjantaina 27.4.2012
- tammi–kesäkuulta perjantaina 10.8.2012
- tammi–syyskuulta perjantaina 26.10.2012

Vuosikertomus, tilinpäätös ja osavuosikatsaukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Materiaalit ovat luettavissa konsernin verkkosivuilla. Osakkeenomistaja voi halutessaan tilata tai perua Finnairin tulostiedotteet tai kaikki pörssi- ja lehdistötiedotteet sähköpostiinsa osoitteessa www.finnairgroup.com.

HILJAINEN JAKSO (SILENT PERIOD)

Finnair pitää kolmen viikon hiljaisen jakson ennen osavuosituloksen ja neljän viikon hiljaisen jakson ennen vuosituloksen julkistamista. Tänä aikana Finnair ei kommentoi liiketoimintaan liittyviä asioita eikä tapaa pääomamarkkinoiden edustajia.

OSOITTEENMUUTOKSET

Euroclear Finland Oy ylläpitää Finnair Oyj:n osakeluetteloa. Pyydämme ystävällisesti osakkeenomistajia tekemään henkilö- ja osoitetietoja koskevat muutokset suoraan omalle tilinhoitajayhteisölleen. Finnair ei päivitä itse em. tietoja.

ARVIOITA FINNAIRISTA SIJOITUSKOHTEENA

Yhtiön tietojen mukaan ainakin seuraavat pankkiiriliikkeet julkaisevat sijoitustutkimusta yhtiöstä: Goldman Sachs, Carnegie Investment Bank, Evli Bank, FIM, Nordea ja Pohjola Pankki. Finnair ei vastaa analyytikoiden esittämistä mielipiteistä tai arvioista.

Hallitus 2011

Harri Sailas

s. 1951, ekonomi, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja. Keskuskauppakamarin hallituksen jäsen, Työeläkevakuuttajat TELA:n hallituksen puheenjohtaja, Pohjola Pankki Oyj:n hallituksen jäsen ja Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n hallituksen puheenjohtaja. Finnairin hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2011, hallituksen jäsen vuodesta 2010.

Elina Björklund

s. 1970, KTM, Partner, BletBI Advisors, liikkeenjohdon konsultointi Kiinan Shanghaissa. Fiskars Home/Iittala Group erilaisissa ylimmän johdon tehtävissä 2004-2010, itsenäinen yrittäjä toimialanaan rahoituksen konsultointi ja koulutus vuosina 2001-2004, Merita Pankkiiriliikkeen varatoimitusjohtaja ja pääanalyytikko vuosina 1995-1999. Art and Design City Helsinki Oy:n hallituksen jäsenen vuosina 2006-2008 ja Marimekko Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2011. Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 2009.

Sigurður Helgason

s. 1946, MBA, Icelandair Groupin hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2009. Icelandairin toimitusjohtaja 1985–2005, IATA:n hallituksen jäsen 2004–2005, Icelandair Special Children Travel Fundin hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2005, The Einar Jónsson Art Museumin johtokunnan jäsen ja Vatnajökull-kansallispuiston ystävät säätiön puheenjohtaja. Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 2007.

Satu Huber

s. 1958, kauppatieteiden maisteri, Eläke-Tapiolan toimitusjohtaja. YIT Oyj:n hallituksen jäsen, Suomen Kulttuurirahaston Säätiön hallintoneuvoston jäsen, Huoltovarmuusneuvoston jäsen ja Kansallisen pääomamarkkinastrategiatyöryhmän jäsen. Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 2006.

Ajantasaiset tiedot hallituksesta sekä sen osakeomistuksista löytyvät osoitteesta www.finnair.fi/konserni.

Harri Kerminen

s. 1951, vuorineuvos, DI, MBA, Kemiran toimitusjohtaja ja johtoryhmien puheenjohtaja. CEFIC:in hallituksen jäsen, Kemianteollisuus ry:n puheenjohtaja, Finpro ry:n puheenjohtaja, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n hallituksen jäsen. Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 2011.

Ursula Ranin

s. 1953, varatuomari, diplomiekonomi. Nokia Oyj:n palveluksessa 1984–2005, lakiasiainjohtaja 1994–2005, johtokunnan sihteeri 1992–2005 ja hallituksen sihteeri 1996–2005. UPM-Kymmene Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2006. Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 2006.

Veli Sundbäck

s. 1946, OTK. Nokian Executive Vice President ja johtokunnan jäsen 1996–2008, Ulkoasiainministeriössä 1969–1996, Ulkoasiainministeriön valtiosihteeri 1993–1996. Vaaka Partners Oy:n hallituksen puheenjohtaja, John Nurmisen Säätiön hallituksen jäsen, Suomen Kansallisteatterin johtokunnan jäsen ja Huhtamäki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 1999–2005. Finnairin hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2011, hallituksen jäsen vuodesta 2004.

Pekka Timonen

s. 1960, oikeustieteen tohtori. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston ylijohtaja vuodesta 2007. Opetus- ja tutkimustehtävissä Helsingin yliopistossa 1984–2001. Kauppa- ja teollisuusministeriössä ulkomaalaisomistuskomitean pääsihteeri 1990–1991, neuvotteleva virkamies omistajapolitiikan yksikössä vuodesta 2001. Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 2008.

Johtoryhmä 2011

Vasemmalta: Gregory Kaldahl, Erno Hildén, Kaisa Vikkula, Anssi Komulainen, Mika Vehviläinen, Manne Tiensuu, Sami Sarelius, Arja Suominen, Ville Iho ja Mika Perho.

Mika Vehviläinen

s. 1961, KTM, Finnair Oyj:n toimitusjohtaja, Finnairin palveluksessa vuodesta 2010. Vehviläinen on aiemmin toiminut Nokian palveluksessa, viimeksi Nokia Siemens Networksin operatiivisena johtajana (COO).

Erno Hildén

s. 1971, KTM, talousjohtaja, johtoryhmän jäsen, Finnairin palveluksessa vuodesta 1997. Hildén on ennen nykyistä rooliaan toiminut Finnairin operatiivisena johtajana, Finnairin Lomalennot -liiketoimintayksikön johtajana sekä aiemmin Finnairin konsernihallinnossa liiketoiminnan kehittämis- ja yritysjärjestelytehtävissä.

Ville Iho

s. 1969, DI, operatiivinen johtaja, johtoryhmän jäsen, Finnairin palveluksessa vuodesta 1998. Iho on toiminut aiemmin Finnairin resurssienhallinnasta vastaavana johtajana ja Finnair Reittiliikenteen eri tehtävissä, viimeksi Tuotannonohjauksesta vastaavana johtajana.

Gregory Kaldahl

s. 1957, BS, resurssien hallinnasta vastaava johtaja, johtoryhmän jäsen, Finnairin palveluksessa vuodesta 2011. Kahldal on aiemmin työskennellyt useassa eri lentoyhtiössä. Viimeksi hän on toiminut United Airlinesin resurssienhallinnasta vastaavana johtajana.

Anssi Komulainen

s. 1964, restonomi, asiakaspalvelutoimintojen johtaja, johtoryhmän jäsen, Finnairin palveluksessa vuosina 1989–1999 sekä vuodesta 2001. Komulainen on työskennellyt erilaisissa johtotehtävissä ravintola-alalla sekä Finnair Cateringin palveluksessa, sen toimitusjohtajana ja Catering-liiketoiminta-alueen johtajana. Viimeksi Komulainen toimi konsernin henkilöstöjohtajana ja johtoryhmän jäsenenä.

Ajantasaiset tiedot johtoryhmästä ja sen osakeomistuksista löytyvät osoitteesta www.finnair.fi/konserni.

Mika Perho

s. 1959, iteronomi, kaupallisen ryhmän johtaja, johtoryhmän jäsen, Finnairin palveluksessa vuodesta 1985. Perho on toiminut Finnairissa myynnin ja markkinoinnin johtotehtävissä.

Sami Sarelius

s. 1971, OTK, lakiasiainjohtaja, johtoryhmän jäsen, Finnairin palveluksessa vuodesta 1998.

Arja Suominen

s. 1958, FM, e-MBA, viestintä- ja yhteiskuntavastuujohtaja, johtoryhmän jäsen. Finnairin palveluksessa 14.3.2011 lähtien. Suominen on aiemmin työskennellyt Nokiassa lähinnä viestintätehtävissä, viimeksi Nokian viestintäjohtajana.

Manne Tiensuu

s. 1970, psykologian maisteri, henkilöstöjohtaja, johtoryhmän jäsen, Finnairin palveluksessa vuodesta 2010. Tiensuu on aikaisemmin työskennellyt Glaston Oyj:n sekä Nokia Oyj:n palveluksessa.

Kaisa Vikkula

s. 1960, KTT, Matkapalveluiden johtaja, johtoryhmän jäsen, Finnairin palveluksessa vuodesta 2006. Vikkula on aikaisemmin työskennellyt mm. rahoitus- ja pääomamarkkinoilla, Partek Oyj:n sijoittajasuhde- ja viestintäjohtajana sekä Mascus Oy:n toimitusjohtajana.

Yhteystiedot

Finnair Oyj
Tietotie 11 A (Helsinki-Vantaan lentoasema)
01053 FINNAIR
Puhelin (09) 818 81
www.finnair.com
www.finnairgroup.com

Talousjohtaja
Erno Hilden
puhelin (09) 818 8550
erno.hilden@finnair.com

Sijoittajasuhde- ja talousviestintäjohtaja
Mari Reponen
puhelin (09) 818 4054
mari.reponen@finnair.com

IRO
Kati Kaksonen
talousviestintä ja sijoittajasuhteet
puhelin (09) 818 2780
kati.kaksonen@finnair.com
investor.relations@finnair.com

BANGKOK | BEIJING | CHONGQING | DELHI | HONG KONG | NAGOYA | OSAKA | SHANGHAI | SINGAPORE | SEOUL | TOKYO

DOING BUSINESS IN ASIA?

SO ARE WE

Fly the faster, shorter route via comfortable Helsinki airport to all major destinations in Asia. **Introducing Chongqing in May 2012.**

See our daily prices and book your flights at **finnair.com**

oneworld

FINNAIR

DESIGNED FOR YOU